

КЊИГА ПРЕДМЕТА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ДЕФЕКТОЛОГИЈА

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У ДЕФЕКТОЛОГИЈУ			
Наставник: Светлана С. Славнић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са основним научним сазнањима у области дефектологије као и са основном дефектолошком терминологијом. Овладавање теоријским приступима у дефинисању дефектологије као друштвено хуманистичке науке.			
Исход предмета Усвајеност општег научног дискурса дефектологије као основ за даље проучавање посебних дефектолошких дисциплина. Повезивање дефектолошке теорије са практичним радом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање, предмет и задаци дефектологије; фазе у развоју дефектологије; појмовна и термилошка одређења хендикепа, инвалидности, оштећења, сметње, ометености; развојних поремећаја, инклузије и интеграције; квалитет живота особа са хендикепом; различити приступи у рехабилитацији ометених; социјална заштита хендикепираних; струковне асоцијације хендикепираних. <i>Практична настава</i> Упознавање и овладавање практичним знањима и вештинама у раду са особама ометеним у развоју. Посета установама за хендикепиране.			
Литература 1. Виготски, Л. (1996). <i>Основи дефектологије</i> (одабрана поглавља). Београд: ЗЗУНС. 2. Међународне резолуције о правима хендикепираних лица(2002), приредио Савић Љ., ЦОСГНЈ, Београд 3. Права особа са инвалидитетом (одабрана поглавља), Центар за унапређење правних студија,Београд,2003 4. Јовановић, М. (2013). <i>Социјални аспекти квалитета живота особа са телесним инвалидитетом</i> (одабрана поглавља). ISBN 978-86-85709-43-2; 5. Димић, Д. (2005). <i>Деца са благим сметњама у развоју и учењу у одељењима редовне основне школе</i> (одабрана поглавља). Нови Сад: Платонемум. ISBN 86-85869-00-5			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		
семинари	5		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У РАЗВОЈНУ ПСИХОЛОГИЈУ			
Наставник: Зорица Ж. Матејић-Ђуричић, Ирена Б. Стојковић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула - Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Оспособљавање студената за темељно разумевање биолошког, културолошког и васпитног контекста развоја, основних детерминанти психичког развоја човека и општих законитости психичке онтогенезе.			
Исход предмета Стицање базичних компетенција у разумевању општих законитости психичке онтогенезе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развојна психологија: историјски и савремени приступ. Опште методолошке стратегије у проучавању развоја, посебне методе и технике. Концептуални оквир развоја: Модели објашњења и водеће теорије развоја. Детерминанте психичког развоја, сазревање и учење. Развој и васпитање. <i>Практична настава</i> Обрада основних тема теоријске наставе примењених на различите области развоја: физички и моторни развој, социјални развој, развој појма о себи, емоционални развој, когнитивни развој; развој говора и језика.			
Литература 1. Матејић-Ђуричић, З. (2010). <i>Увод у развојну психологију</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 5-216). ISBN 97-86-6203-004-7 2. Шмит, В. Х. О. (1999). <i>Развој детета: Биолошки, културолошки и васпитни оквир проучавања (одабрана поглавља)</i> . (стр. 197). Београд: ЗУНС. ISBN 86-17-07411-6			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Теоријска настава укључује кратке едукативне блокове (уз пратећу видео презентацију) и интерактивне облике наставе, уз активну партиципацију студената. Практична настава реализује се применом метода активног учења (анализа филмских и видео презентација, групна дискусија, презентација семинарских радова, конструкција нацрта истраживачких пројеката и др.).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	10	усмени испит	30
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ПЕДАГОШКЕ ПСИХОЛОГИЈЕ			
Наставник: Марина И. Арсеновић-Павловић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да студенти усвоје основне информације из савремене педагошке психологије, разумеју и примењују знања у пракси која је типична за проблематику којом се баве дефектолози и специјални едукатори. Развијање код студената креативног духа, критичког духа и личног става.			
Исход предмета 1. Да студенти који су положили овај предмет постану компетентни у препознавању педагошко психолошких феномена у реалности, у њиховој идентификацији и дескрипцији, и да буду способни да их решавају кроз акциона (интервентна) истраживања. 2. Еманципација личности и развој индивидуалности.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Избор метода и техника из различитих области Педагошке психологије и граничних области, избор теоријских модела који имају највећу хеуристичку вредност у општој дефектологији и специјалној педагогији (Виготски и његови следбеници) и евалуација модела. <i>Практична настава</i> Пројекатска настава, дебате, семинарски радови, прикази релевантне литературе, вежбе у примени различитих врста развојних радионица, активно учење, итд.			
Литература 1. Арсеновић-Павловић, М., Антић, С., Јолић-Марјановић, З. (2014). <i>Педагошка психологија</i> (ауторизована скрипта). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања (вербална метода, научно позориште, примена аудиовизуелних техника), пројекатска настава, дебате, семинарски радови, прикази релевантне литературе, вежбе у примени различитих врста развојних радионица, активно учење.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	10		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА ФИЗИОЛОГИЈА			
Наставник: Томислав М. Јовановић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање основних знања о грађи човековог организма, улогама појединих функционалних система и механизма њиховог функционисања, односима између функционалних система као и односу организма као целине према околини.			
Исход предмета Оспособљеност студената за разумевање биолошког модела ометености, познавањем органских основа сензорних, моторних и интелектуалних оштећења.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Организација и општи план тела; Организација ћелије и улоге појединих ћелијских структура; Телесна течност; Мишићни систем; Нервни систем; Специфичност чула; Ендокрини систем; Репродуктивни систем, терморегулатива и метаболизам; Облици понашања.			
Литература 1. Јовановић, Т. (2004). <i>Медицинска физиологија</i> . (480 стр.) Београд: Дефектолошки факултет. ISBN 86-80113-40-9.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 4	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе Класичан едукативни метод, уз коришћење видео презентације и активно укључивање студената у рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
колоквијуми	30	усмени испит	10
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ХУМАНА ГЕНЕТИКА			
Наставник: Ивана В. Новаковић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Разумевање удела генетског (наследног) у реализацији биопотенцијала сваке јединке и поремећајима раста и развоја јединке са изоловано/комбинованим оштећењима. Упознавање са методама молекуларне генетике и њихове примене у раној дијагнози и третману.			
Исход предмета Оспособљавање свршених студената за опсервацију и препознавање генетског у поремећајима раста и развоја (аномалија и наследних болести) и појединачни или тимски рад са другим специјалностима, од генетског саветовалишта до прављења и реализације програма превенције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Пут детерминације раста и развоја јединке; Основни принципи наслеђивања; ДНК као наследна супстанца, генетски код; Ген-појам, структура, функције; Ген-протеин-фенотип.; Регулација и интеракције, променљивост; Хумани геном; Мутације гена-спонтане, индуковане. Мутагенеза; Моногенске болести и типови наслеђивања; Подела болести по типу инсуфицијентног протеина; Мултифакторијалне болести; Гени и популације; Популациони скрининг и пренатална дијагноза (индикације и методе); Примена метода савремене молекуларне генетике; Генетска дијагноза и саветовалиште; Онкогенетика. Имуногенетика; Бихејвиорална генетика; Генетски и негенетски узроци поремећаја говора; Генетски и негенетски узроци поремећаја слуха; Генетски и негенетски узроци поремећаја вида; Генетски и негенетски узроци менталне ретардације. <i>Практична настава</i> Ћелија-генетски аспект; Хромозоми, номенклатура, методе анализе; Гаметогенеза; Мутације хромозома; Хромозомске болести; Митохондријална ДНК; Митохондријалне болести; Полна детерминација и диференцијација; Трудноћа; Тератогенеза; Перинатална патологија; Новорођенче; Конгениталне аномалије.			
Литература 1. Нинковић, Д. (2007). <i>Медицинска генетика</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (381 стр). ISBN 978-86-80113-55-5 2. Нинковић, Д. (2000). <i>Медицинска генетика, општи део</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. (148 стр). ISBN 86-17-08237-2 3. Диклић, В., Косановић, М., Николиш, Ј., Дукић, С. (2001). <i>Биологија са хуманом генетиком</i> . Београд: Медицинска књига. ISBN 86-83615-03-0 4. Матић, Г. (2004). <i>Основи молекуларне биологије</i> . Београд: Биолошки факултет. 5. Маринковић, Д. (1989). <i>Генетика</i> . Београд: Научна књига (494 стр). ISBN 86-23-23058-2			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Усмено излагање, видео презентација, дискусија.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК			
Наставник: Маја Р. Иванчевић-Отањац			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да упозна студенте са енглеским језиком струке, као и да обнови и прошири њихово знање општег енглеског језика.			
Исход предмета Студенти ће научити предвиђену стручну терминологију на енглеском језику из области специјалне едукације и рехабилитације. Такође ће утврдити и допунити језичке и граматичке структуре општег енглеског језика предвиђене за одговарајући ниво (B1-B2).			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања су везана за тематске јединице које укључују: Увод у специјално образовање; Дефиниција специјалног образовања и ученика са посебним потребама; Ученици са интелектуалном ометеношћу; Ученици са тешкоћама у учењу; Ученици са хиперкинетичким поремећајем; Ученици са поремећајем понашања; Ученици са говорно-језичким поремећајима; Глуви и наглуви ученици; Слепи и слабовиди ученици; Ученици с аутизмом; Ученици с ретким, вишеструким и тешким неспособностима; Ученици са физичким неспособностима; Посебно надарени и талентовани ученици; Интрација, инклузија и прелаз у одрасло доба; Профил послова у специјалном образовању.			
Литература 1. Избор аутентичних и прилагођених текстова везаних за теме које се обрађују (у завршној фази је рукопис новог уџбеника за студенте прве године Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију) 2. Видео материјал преузет са http://aplacofourtown.org/episode_index.php?by=2&start=1 3. Hashemi, L., Thomas, B. (2003). <i>Cambridge Grammar for First Certificate</i> . Cambridge University Press 4. Philpot, S., Cumick, L. (2011). <i>New Headway Academic Skills: Reading, Writing and Study Skills</i> . Oxford University Press.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 0	
Методe извођења наставе Предавања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	50
практична настава	10		
семинари	20		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: НЕУРОЛОГИЈА			
Наставник: Драган М. Павловић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Медицинска физиологија			
Циљ предмета Разумевање етиопатогенезе болести нервног и мишићног система, начина испољавања, тока и прогнозе ових болести, у циљу препознавања најчешћих неуролошких обољења/оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију.			
Исход предмета Оспособљеност студената за препознавање најчешћих неуролошких обољења/оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Неуролошке основе, семиотика, ток и прогноза урођених и стечених болести нервног система, које представљају најчешће узроке привременог или трајног хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију; обољења која су праћене застојем у развоју менталних способности обољења/ оштећења централног и периферног нервног система која доводе до привременог или трајног поремећаја моторних способности; обољења/ оштећења можданих живаца, посебно чула слуха и слушних путева који доводе до оштећења слуха и говорних способности и чула вида и видних путева који доводе до оштећења вида. <i>Практична настава</i> Прикази случајева који се обрађују у теоријском делу наставе			
Литература 1. Павловић ДМ. Неурологија. Београд: Орион Арт, 2012. ISBN 978-86-83305-64-3 261 страна.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење видео презентација и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	10
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У НЕУРОПСИХОЛОГИЈУ			
Наставник: Надежда С. Крстић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Медицинска физиологија			
Циљ предмета Упознавање са неуробиолошким основама менталних функција, базичним процесима који су предуслов 'нормалних' или 'патолошких' бихејвиоралних испољавања, основама неуропсихолошког поступка у дијагностици и третману неурокогнитивних поремећаја			
Исход предмета Базично разумевање начина на који мозак обезбеђује човеково понашање, природе и карактера промена на којима се заснивају атипични/патолошки обрасци менталног функционисања, као и доприноса неуропсихолошке процене у формулисању и селекцији оптималних поступака специјалне едукације и рехабилитационог третмана			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој разумевања можданих основа понашања, еволуција приступа и поступака неуропсихолошког закључивања, основни принципи кортикалног преноса и обраде података, емпиријске и теоријске претпоставке хемисферне асиметрије, кортикална топографија поремећаја виших когнитивних функција; неуралне основе и структура најважнијих когнитивних функција; основе неуропсихолошке рехабилитације. <i>Практична настава</i> Разрада најважнијих неуропсихолошких појмова кроз дискусију или анализу текстова одабраних из референтне литературе, вежбе неуропсихолошког закључивања на примерима датим кроз видео материјал, анализа клиничких студија случаја, презентација поступака неуропсихолошке процене и рехабилитације			
Литература 1. Надежда Крстић: Увод у неуропсихологију 1 & 2, на: http://www.fasper.bg.ac.rs/nastavnici/Krstic_Nadezda/index.html , 138 стр			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, дискусија, анализа материјала (из литературе, видео, подаци неуропсихолошке процене)			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
семинари	40		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У СОЦИЈАЛНУ ПЕДАГОГИЈУ			
Наставник: Зоран П. Илић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Представити студентима Социјалну педагогију као самосталну академску дисциплину и њен значај за развој социјално педагошких активности у друштву. Упознавање студената са основним научно теоријским и практичним сазнањима о социјалној димензији васпитања (најшире схваћеног) особа са поремећајима у понашању.			
Исход предмета Овладавање студената теоријско-методолошким и категоријалним апаратом социјалне педагогије; критичко промишљање и сагледавање различитих концепата на међунаодном плану; сагледавање развоја, стања и проблема у области васпитања особа са поремећајима у социјалном понашању у институционалној и ванинституционалној равни.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и предмет и задаци Социјалне педагогије; истраживачке методе, социјална педагогија као научна, практична и академска дисциплина; историја и думети социјалне педагогије; поремећаји у социјалном понашању и социјална педагогија; васпитање особа са поремећајима у социјалном понашању; моћ и границе васпитања-реваспитања особа са поремећајима у понашању; основне карактеристике социјално-педагошког рада с обзиром на поједине облике поремећаја у понашању и њихову специфичну етиолошку основу; етика социјално педагошких интервенција; социјална педагогија и деинституционализација; професионални идентитет специјалних-социјалних педагога, функције, компетенције и подручја деловања. <i>Практична настава</i> Практична примена знања стечених теоријском наставом .			
Литература 1. Илић, З. (2000). <i>Ресоцијализација младих преступника - основе педагогије младих са поремећајима у друштвеном понашању</i> . Београд: Дефектолошки факултет. ISBN 86-80113-27-1 2. Uzelac, S., Boulet, D. (2007). <i>Osnove socijalne pedagogije</i> . Zagreb: Školska knjiga. ISBN 978-953-0-30251-8 3. Uzelac, S. (1995). <i>Socijalna edukologija</i> . Zagreb: Sarena. ISBN 953-96610-0-5			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације кроз индивидуални и менторски рад, дискусионе групе и излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
колоквијуми	20		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ЈЕЗИЧКИХ ПОРЕМЕЋАЈА			
Наставник: Славица М. Голубовић, Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је да студенти стекну знања из основа језичких поремећаја, односно логопедије које ће чинити укупност знања из осталих области дефектологије.			
Исход предмета Исход је да се студенти упознају са основама језичких поремећаја кроз концепт и структуру логопедије.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Конституисање логопедије кроз историју. Предмет, циљ, задатак и структура логопедије. Средства вербалне комуникације. Дијагностика, диференцијална дијагностика језичких поремећаја. Облици и врсте језичких поремећаја. Третман језичких поремећаја. Логопедски нормативи. <i>Практична настава</i> Логопедски рад у основној школи и свим врстама ометености у развоју.			
Литература: 1. Голубовић, С. (2012). <i>Гносогена, первазивна и психопатологија вербалне комуникације</i> . Београд: Друштво дефектолога Србије, Тонлус. (стр. 20-120; 277- 345) ISBN 978-86-84765-36-1. 2. Голубовић, С. (2012). <i>Фонолошки поремећаји</i> . Београд: Друштво дефектолога Србије, Тонлус. (стр. 142-201). ISBN 978-86-84765-33-0. 3. Голубовић, С. (2011). <i>Дислексија, дисграфија, диспраксија</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду. (стр. 470- 498). ISBN 978-86- 6203-013-9.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, power point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	50	усмени испт	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ СОМАТОПЕДИЈЕ			
Наставник: Миодраг Л. Стошљевић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји ; Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским и практичним основама овога предмета у које спадају појам, предмет и задатак соматопедије као и делокруг рада соматопеда. Студент се такођер упознаје са основним знањима која се односе на интегрални третман особа са моторичким поремећајима. Након тога студент проучава класификацију и врсте патолошких стања, тј. клиничку слику, којима се бави соматопед. На крају студент проучава основне елементе клиничког и едукативног рада са особама са моторичким поремећајима			
Исход предмета Студент ће овладати основним техникама које се односе на детекцију, дијагностику са прогностиком, едукацију и рехабилитацију особа са моторичким поремећајима. На крају се посебна пажња обраћа на практичну подлогу за стицање вештина студента које се односе на игре и играчке за децу са моторичким поремећајима тј. на терапију игром („play therapy“) као и на знања која се односе на спорт и рекреацију ових лица.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, предмет, појам, задатак и основна терминологија специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима; Делокруг рада соматопеда; Преглед општег историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Преглед специјалног историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Анатомске и физиолошке основе моторног функционисања човека; Неуропсихологија моторног функционисања човека; Патологија моторног функционисања човека; соматопедска дијагностика; соматопедска едукација и рехабилитација. <i>Практична настава</i> Уводне вежбе у току којих ће студенти бити упознати са планом и програмом практичних вештина у оквиру овога предмета; Усвајање практичних вештина у спровођењу превенције настанка моторичких поремећаја; Усвајање практичних вештина у спровођењу детекције настанка моторичких поремећаја; Спровођење опште соматопедске дијагностике (Скрининг и процена способности, Скрининг психичких функција, Моторичко функционисање итд.); Примена „Отвореног система стимулације хуманог развоја“; Специјално писање особа са моторичким поремећајима; Организација игре и рад са играчкама			
Литература 1. Стошљевић, М. (2013). Основи специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима (основи соматопедије - уџбеник, 253 стр.), Друштво дефектолога Србије. Београд. ISBN 978-86-84765-44- 2. Стошљевић Л., Стошљевић М., Одовић Г. (2006), Процена способности особа са моторичким поремећајима, ФАСПЕР, Београд, (ISBN 86-80113-48-4)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације, power point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	15
колоквијуми	25	усмени испит	35

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ ПОНАШАЊА			
Наставник: Драган С. Маринковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са биолошким механизмима који леже у основи различитих облика понашања, те могућностима за њихову контролу и модулацију. Објаснити пре свега оне облике понашања који су од значаја за извођење и контролу моторне акције, процес виђења и препознавање објеката и процес пријема, обраде и разумевања говора.			
Исход Студенти стичу знања из области биологије понашања која ће им омогућити разумевање процеса понашања и менталних процеса код здравих особа и особа са инвалидитетом. Усвојена знања од значаја су за разумевање различитих поремећаја у процесима виђења, слуха, моторике, менталних процеса и понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Биолошки значај специјализације и пластичности нервног система за различите облике понашања. Улога неуротрансмитера и неуромодулатора у регулацији понашања. Интеракција наследне основе и срединских чиниоца у развоју понашања. Методе истраживања у биологији понашања: методе визуализације и стимулације мозга, бележење психофизиолошких активности, фармаколошке методе, примена генетичких и анималних модела, употреба неуропсихолошких тестова. Понашање везано за узимање хране. Биолошке основе сексуалног понашања. Биолошке основе понашања условљеног циркадијалним ритмом. Биолошки механизми процесуирања емоција. Невербални облици комуникације у регулацији понашања. Биолошки механизми препознавања објеката, боја, лица и разумевања простора. Биолошке основе процеса памћења, учења и заборављања. Биолошке димензије хумане вербалне комуникације. Агенси који утичу на промене облика понашања (алкохол, дроге, лекови). <i>Практична настава</i> Приказ случаја различитих облика понашања. Дискусија и критички осврт на резултате до сада објављених бихејвиоралних експерименталних студија. Видео прилози из области биологије понашања. Избор теме и израда семинарског рада из домена различитих облика понашања.			
Литература 1. John P.J. Pine; <i>Biološka psihologija</i> ; Naklada Slap, Zagreb 2002 2. Пашић, Мира; <i>Физиологија нервног система</i> ; Центар за примењену психологију, Београд 2003 3. Andrew Wickens. <i>Introduction to Biopsychology</i> . Pearson (3rd Edition, 2009)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење PowerPoint презентација, приказивање и дискутовање видео прилога, самостално писање семинарског рада и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активности у току предавања	15	писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
семинари	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА			
Наставник: Мирко Р. Филиповић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са основним социолошким појмовима и класичним и савременим социолошким теоријама, и начинима на који нам ти појмови и теорије могу помоћи у разумевању сложеног друштвеног света који се све убрзаније мења, уз повезивање примарног искуства студената са академским социолошким знањем.			
Исход предмета Способност примене социолошких појмова и различитих теоријских перспектива у анализи друштвених појава и образаца понашања у широј друштвеној перспективи, разумевање друштвене природе људских проблема и објективније вредновање иницијатива социјалне политике.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Социолошко становиште. Методи социолошког истраживања. Култура и друштво. Свет у промени (глобализација). Друштвена интеракција и свакодневни живот. Социологија тела : здравље, болест и старење. Друштвена стратификација, класа и неједнакост. Социологија сиромаштва. Поткласа и друштвена изопштеност. Социологија девијантног понашања. Обрасци криминала у савременом друштву. Род и сексуалност. Род и друштвена неједнакост. Породица и брак. Раса, етницитет и миграције. Рад и економски живот. Моћ, политика и држава. Модерне организације. Образовање. Масовни медији и комуникације. Социологија религије. Градови и урбанизација. Природни прираштај и еколошка криза. Новији развој социолошке мисли. <i>Практична настава</i> Ова настава прати теме изложене на предавањима уз примену метода активног учења: семинарски радови, документарни филмови и дискусије.			
Литература 1. Gidens, E. (2003). <i>Sociologija</i> . Београд: Економски факултет. ISBN 86-403-0521-8 2. Naralambos, M., Holborn, M. (2002). <i>Sociologija: teme i perspektive</i> (одабрани делови). Загреб: Golden marketing. ISBN 953-212-100-5			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методе извођења наставе Интерактивна настава у којој се смењују предавања, креативне радионице, усмени семинарски радови и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијуми	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ЛИЧНОСТИ			
Наставник: Жарко М. Требјешанин			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања; Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са главним приступима, областима и теоријама личности, као и разумевање основних проблема и појмова у психологији личности.			
Исход предмета Овладавање стеченим фондом релевантних теоријских и практичних знања из психологије личности и разумевање могућности њихове примене у дефектолошкој пракси.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, основни проблеми и приступи личности; Структура, динамика и развој личности; теорије личности: Фројдова, Адлерова, Јунгова, Ериксонска, социјално аналитичке теорије (Хорнај и Фром) и факторске теорије личности. <i>Практична настава</i> Упознавање са основним методима и техникама истраживања и процене личности (интервју, упитник, скале процене, тестови личности итд.). Примена теоријских концепата и метода различитих теорија личности у пракси.			
Литература 1. Требјешанин Ж. (2010). <i>Психологија личности</i> . Београд: Учитељски факултет. ISBN 978-86-7849-113-9 2. Требјешанин Ж. (2003). <i>Лексикон психоанализе</i> . Нови Сад: Матица српска. ISBN 86-363-0436-9			
Број часова активне наставе: 3	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања, дискусије о појединим темама и проблемима, презентације, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
практична настава	25	писмени испит	50
колоквијуми	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Драган М. Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања; Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Разумевање узрока, начина испољавања, тока и прогнозе најчешћих поремећаја менталног здравља школске деце и могућности њихове превенције и интервенције у школској средини.			
Исход предмета Оспособљеност студената за препознавање ризика и најчешћих поремећаја менталног здравља школске деце и за учешће у тимовима/програмима за њихову превенцију и третман.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Чиниоци ризика и заштите и унаређење менталног здравља и превенција поремећаја менталног здравља школске деце, а посебно деце са специфичним развојним поремећајима школских вештина, хиперкинетичним и поремећајима понашања у школи, деце са трауматским искуствима, емоционалним и психијатријским поремећајима, злостављане и занемарене деце, хронично болесне и инвалидне деце. Процена потреба, усмеравање и праћење деце са проблемима менталног здравља у школи и етичка питања везана за истраживања и интервенције у школи.			
Литература 1. Павловић Д. М. (2012). <i>Неуропсихологија, бихевиорална неурологија и неуропсихијатрија</i> . Београд: Орион Арт. (одабрана поглавља). (752 стр). ISBN 978-86-83305-75-9 2. Поповић-Деушић С. (1999). <i>Проблеми менталног здравља деце и адолесцената</i> (одабрана поглавља). Београд: Институт за ментално здравље. (245 стр). ISBN 86-82277-13-1 3. Лакић А. (2008). <i>Терапијске смернице за лечење хиперкинетског поремећаја - поремећаја пажње са хиперактивношћу</i> . Београд: Медицински факултет. (48 стр). ISBN 978-86-7117-208-0			
Број часова активне наставе: 3	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење видео презентација и активно укључивање студената у рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
колоквијуми	30	усмени испит	10
семинари	10		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: ОПШТА ДЕФЕКТОЛОШКА ПРОЦЕНА			
Наставник: Светлана С. Славнић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји слуха, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ јр да се студенти упознају са опште дефектолошким принципима процене. Нагласак је на процену оних функција које су неопходне за психосоцијални развој личности.			
Исход предмета Оспособити студенте да у будућем раду самостално креирају, дизајнирају и примењују протоколе који ће да употпуне документацију која чини саставни део ре/хабилитационог програма, а који се односи на психосоцијални развој и квалитет живота глуве и наглуве особе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање опште дефектолошке процене у односу на друге дисциплине. Циљ, спцифичности, могућности и место опште дефектолошке процене у мултидисциплинарном тиму. Улога дефектолога у мултидисциплинарном и интердисциплинарном тиму. Анамнеза и врсте анамнеза. Опсервација (посматрање тела и покрета) деце у социјалном окружењу. Процена организованости психомоторике, процена праксичке органозованости, процена гностичке организовааности, процена практогностичке органозованости, процена организованости сазнајних функција у односу на узраст, процена понашања детета у породици, предшколској установи и у школи. <i>Практична настава</i> Обучавање студената за прикупљање и креирање анамнезе код деце и одраслих. Упућивање студената на самостлни одабир скала и тестова за процену одређених функција. Практична примена протокола опште дефектолошке процене код глуве и наглуве деце предшколског и млађег школског узраста.			
Литература 1. Ћордић, А., Бојанин, С. (1997): Општа дефектолошка дијагностика (друго допуњено издање), Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, (одабрана поглавља), ISBN 86-17-05978-8; 2. Славнић, С., Веселиновић, И. (2013): Праксичка организованост код глуве деце. Слушам и говорим – зборник радова VI научно практична конференција, Ниш, 55-61. ISBN 978-86-914729-2-4; 3. Повше-Ивкић, В., Говедарица, Т. (2000): Практикум опште дефектолошке дијагностике, Институт за ментално здравље, Београд; 4. Приручник за процену психомоторног развоја предшколске деце (1984), Институт за ментално здравље, Београд			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, демонстрација практичне примене дијагностичког протокола, самостално држање једног часа			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ИСТОРИЈА ДЕФЕКТОЛОГИЈЕ			
Наставник: Јасмина М. Ковачевић, Светлана С. Славнић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање са историјским контекстом развоја дефектологије у свету и на просторима наше земље, системима социјалне заштите, развојем система васпитања и образовања, ауторима најзначајних дела која су утицала на креирање концепта дефектологије и личностима у нашој земљи и свету које су утицали на даљи развој дефектолошке теорије и праксе.			
Исход предмета Да се студенти оспособе за проблемски приступ дефектолошкој теорији и пракси у прошлости, за критичко разумевање дефектолошких идеја и повезивање историјског дефектолошког наслеђа са савременом дефектолошком теоријом и праксом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, задаци и методолошки проблеми историје дефектологије. Дефектологија у премодерном периоду. Дефектолошке идеје и концепције у периоду хуманизма и ренесансе. Развој нововековне дефектологије. Развој дефектологије кроз историју светске и европске дефектолошке мисли. Однос дефектолошке теорије и праксе, професионализација и институционализација васпитања, образовања. <i>Практична настава</i> Компаративна анализа приступа и метода рада са особама ометеним у развојуа кроз историју дефектолошке мисли. Коришћење електронских база података из историје дефектологије у истраживању. Делатност међународних удружења и дефектолошких струковних асоцијација. Анализа референтних часописа из историје дефектологије.			
Литература 1. Арсић, Р. (1999). <i>Старање о хендикепираним лицима у средњевековној Србији</i> . (стр. 121). Београд: Друштво дефектолога Југославије. ИД 80118796 2. Савић, Љ., Маслић, Ф. (1974). <i>Преглед опште историје сурдопедагогије, Књига I: Европа</i> , Београд: Друштво дефектолога Југославије. 3. Ковачевић, Ј., Шестић-Радић, М. (2014). <i>Приступу у образовању глувих и наглувих</i> . (стр. 10-40). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-048-1			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Групни облик рада, интерактивна настава, кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	истраживачки задатак	10
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА			
Наставник: Мирко Р. Филиповић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са основним класичним и савременим социолошким теоријама о образовању и најзначајнијим емпиријским истраживањима у овој области.			
Исход предмета Оспособљеност за примену социолошке концептуалне мреже и различитих социолошких теоријских парадигми у анализи проблема који се тичу школовања и образовања. Формирање критичке свести о образовању, школи и професионалној улози наставника у (ре)продукцији друштвене структуре, организације и културе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Социолошки приступ образовању. образовање у функционалистичкој, либералној и у перспективи теорије сукоба. образовање у интеракционистичкој и етнометодолошкој перспективи. Нови правци у социолошким истраживањима образовања. Друштвене неједнакости и производња школског (не)успеха: класа, раса етницитет, род, супкултура. Школа и легитимација друштвених хијерархија. Школовање као инвестиција, инфлација и девавација школских диплома и каскадна конкуренција. Школска и друштвена меритократија и идеја социјалне правде. Компензацијско и инклузивно образовање. Школа у локалном, националном и глобалном окружењу. Школски програми, педагошке праксе и норме „одличности“. Историјски-друштвени контекст еволуције школских система. Образовне политике и институционалне промене. Породичне едукативне праксе. Свет ученика и студената. Наставничка професија. <i>Практична настава</i> Ова настава прати теме изложене на предавањима уз примену метода активног учења: семинарски радови, документарни филмови и дискусије.			
Литература 1. Haralambos, M. (2002). <i>Sociologija: Teme i perspektive</i> . Zagreb: Golden marketing. (str.773-883). ISBN 953-212-100-5 2. Филиповић, М. (2013). <i>Школа и друштвене неједнакости</i> . Београд: HESPERA edu. (стр. 175-199). ISBN 978-86-7956-058-2.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Интерактивна настава у којој се смењују предавања, креативне радионице, усмени семинарски радови и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијуми	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ			
Наставник: Зорица Ж. Матејић-Ђуричић, Ирена Б. Стојковић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Увод у развојну психологију			
Циљ предмета Упознавање студената са различитим приступима у проучавању интелигенције и оспособљавање студената за разумевање психолошког конструкта интелигенције и општих тенденција интелектуалног развоја.			
Исход предмета Стицање базичних компетенција у разумевању психолошког конструкта интелигенције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Психолошки конструкт(и) интелигенције. Психометријски приступ у проучавању интелигенције. Експериментално теоријска истраживања интелигенције. Интелектуални развој: Пијажеова теорија стадијума. Васпитљивост интелигенције. <i>Практична настава</i> Обрада основних тема теоријске наставе кроз различите облике активног учења.			
Литература 1. Матејић-Ђуричић, З., Стојковић, И. (2011). <i>Психологија интелигенције</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 13-248). ISBN 97-86-6203-004-7			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Теоријска настава укључује кратке едукативне блокове (уз пратећу видео презентацију) и интерактивне облике наставе, уз активну партиципацију студената. Практична настава реализује се применом метода активног учења (анализа филмских и видео презентација, групна дискусија, презентација семинарских радова, групног решавања тестова интелигенције и др).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	10
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ СУРДОЛОГИЈЕ			
Наставник: Сања Б. Остојић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенте оспособи за разумевање феномена глувоће и наглувости у контексту ширег, социјалног модела ометености. Студенти усвајају теоријске основе за тумачење сметњи и поремећаја слуха. Обучавају се да препознају специфичности развојних карактеристика глувих и наглувих особа, учесталост глувоће/наглувости и других облика ометености и да стечено знање примене у будућем раду			
Исход предмета Савладавањем наставног програма студент стиче базична знања из области сметњи и поремећаја слуха која су потребна за разумевање стручно-апликативних предмета на вишим годинама студија			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Терминолошка разграничења у области уредног слуха, глувоће и наглувости; Дефинисање предмета, циљева и задатака сурдологије. Утицај слуха на развој осталих способности. Важеће класификације у области сметњи и поремећаја слуха. Етиологија сметњи и поремећаја слуха; Преваленција сметњи и поремећаја слуха; Глувоћа и наглувост-вишеструка ометеност; Сметње и поремећаји слуха и ИО; Сметње и поремећаји слуха и телесна инвалидност; Сметње и поремећаји слуха и патологија вербалне комуникације; Рани развој глуве/наглуве деце; Школовање глуве/наглуве деце; Специфичности одраслог доба глувих/наглувих <i>Практична настава</i> Боравак на Клиници за ОРЛ и МФХ КЦ Србије, Опсервација на одељењу за аудиолошку рехабилитацију остваривање контакта са глувом/наглувом децом различитог узраста (0 до 7 год); уочавање специфичних развојних карактеристика глуве/наглуве деце; опсервација поступка амплификације и саветодавног рада са родитељима; класификација степена оштећења слуха у односу на поремећај вербалне комуникације)			
Литература 1. Остојић, С. (1995): Импеданцметрија у сурдоаудиолошкој пракси, Дефектолошки факултет, Београд 1995, стр. 9-111, ISBN 68-80113-21-2 2. Остојић, С. (2004): Аудитивни тренинг и развој говора наглуве деце, Дефектолошки факултет, Београд 2004, стр. 7-96, ISBN 86-80113-38-7			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијуми	20		
семинари	5		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ТИФЛОЛОГИЈЕ			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са основним појмовима из области тифлологије.			
Исход предмета: Стицање базичних знаања из области тифлологије.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Тифлологија, дефиниција, појам и предмет изучавања. Повезаност са другим наукама. Феноменологија, етиологија и преваленција оштећења вида. Положај особа са оштећењем вида кроз историју и развој образовања за следе и слабовиде. Развој писма за следе. Прве школе за следе. Дефинисање и класификација оштећења вида. Хетерогеност популације са оштећењем вида. Процена вида код деце са сметњама и оштећењима. <i>Практична настава</i> Вежбе су организоване тако да прате програм предавања. Рад са студентима у овом делу подразумева активне припреме за поједина програмска подручја и њихово укључивање у дискусију по темама са предавања.			
Литература 1. Вучинић, В. (2014). Основи тифлологије. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Београд. 2. Дикић, С. (1997). Тифлологија. Идеапринт, Београд. ISBN 86-81921-07-X. 3. Станчић, В. (1991). Оштећења вида – биопсихосоцијални аспекти. Школска књига, Загреб. ISBN 86-03-00390-4. 4. Павловић, С., Жигић, В., Вучинић, В. (2009). Савремени тифлолошки погледи на живот слепих и слабовидих особа у праисторијским заједницама. Београдска дефектолошка школа, 1, 133-149.			
Број часова активне наставе	Предавања: 2	Вежбе: 1	
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
колоквијуми	20	усмени испит	50
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ОЛИГОФРЕНОЛОГИЈЕ			
Наставник: Драгана С. Маћешић-Петровић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање и оспособљавање студената основних студија са специфичностима дефинисања, класификације, развоја, функционисања и третмана као и упознавање савремених метода и поступака у раду са особама са интелектуалном ометеношћу			
Исход предмета Оспособљеност за дијагностику, едукацију и рехабилитациони третман и самосталност изналажења модела организације и детекције развојних специфичности и карактеристика деце и особа са интелектуалном ометеношћу. Студенти ће бити у стању да примењују савремене методе и поступке у раду с особама са интелектуалном ометеношћу. Студенти ће познавати резултате истраживања истраживања ефикасности метода и поступака.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефеиниција, интелектуалне ометености, Класификација интелектуалне ометености, Етиологија, преваленција и инциденција интелектуалне ометености, Дијагностика, едукација и третман особа са интелектуалном ометеношћу, практичне импликације теоријских концепата <i>Практична настава</i> дијагностику, едукацију и третман интелектуалне ометености-практичан истраживачки рад			
Литература 1. Маћешић-Петровић, Д., Жигић, В. (2009). Лака интелектуална ометеност-развојне и функционалне специфичности, Београд: ФАСПЕР и ЦИДД, 215 стр. ISBN 978-86-80113-77-7			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, презентација пројеката, мултимедија, самостални задаци,			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПЕДАГОГИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА 1			
Наставник: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са специфичностима васпитања и образовања деце са оштећењем вида, са организацијом васпитања и образовања, специфичним едукационим потребама деце са оштећењем вида, процесом компензације, средствима и облицима рада.			
Исход предмета Оспособљеност студената за планирање и креирање адекватних васпитних и едукационих средина, специфичних наставних метода и материјала за децу са оштећењем вида, као и примену савремених информатичких технологија у наставном процесу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Бави се савременим приступима у васпитању и образовању следе и слабовиде деце, као и утицајем оштећења вида на развој концепата, процес компензације, стил учења и едукационе потребе ове деце. Разматра се историјски процес идеје развоја организоване едукације особа са оштећењем вида, као и основна питања тифлопедагошке теорије и праксе. <i>Практична настава</i> Оспособљавање за извођење васпитних и образовних садржаја.			
Литература 1. Личина, М. (1984). Педагогија слепих и слабовидих лица, Дефектолошки факултет, Београд. 2. Павловић, С. (2012). Историја тифлопедагогије, Фаспер, Београд. стр. 33-204.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, мултимедија, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	усмени испт	50
практична настава	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОФТАЛМОЛОГИЈА			
Наставник: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са основама и историјатом офталмологије, нормалним ембрионалним развојем ока и развојем видних функција. То води ка разумевању функционалних проблема који су последица обољења везаних за орган вида, што је база за будући професионални рад.			
Исход предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ГРАЏИ, ФУНКЦИЈИ И БОЛЕСТИМА ОКА, ШТО ЈЕ У ФУНКЦИЈИ РАЗУМЕВАЊА СПЕЦИФИЧНОСТИ ВИЗУЕЛНОГ ФУНКЦИОНИСАЊА И ДРУГИХ КАРАКТЕРИСТИКА ОСОБА СА ОШТЕЋЕЊЕМ ВИДА.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјат офталмологије. Анатомија ока. Основи ембриологије. Ембриопатије и фетопатије. Видне функције деце и одраслих особа. Офталмолошки тестови. Помоћни органи ока: капци и сузни апарат. Вежњача. Спољна опна ока: беоњача и рожњача. Сочиво. Предња очна комора и глауком. Судовна опна. Мрежњача и стакласто тело. Ретролентална фиброплазија. Видни пут и видна кора мозга. Орбита. Мотилитет ока. Разроност. Виђење. Рефракционе аномалије. Повреде органа вида. Заштитна средства. Слабовидост. Слепоћа. Могућност рехабилитације. Оцена радне способности. Лекови у офталмологији. Превентивне и хигијенске мере у очувању органа вида. Процена видне функције. Категоризација слепих и слабовидих. <i>Практична настава</i> Вежбе, семинарски радови, консултације			
Литература 1. Стефановић, Б., Митровић, М. (1990). <i>Офталмологија</i> . Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. ISBN 86-17-01114-9. 2. Аврамовић, С. (2003). Евалуација безконтактне тонометрије и апланационе тонометрије. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 3, 111-115. Београд. ISSN 0354-8759. 3. Аврамовић, С. (2005). Безбедност факоемулзификације беле катаракте. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 2, 133-139. Савез дефектолога Заједнице Србија и Црна Гора, Београд. ISSN 0354-8759.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методе извођења наставе Теоријска предавања, практична предавања, вежбе и консултације. Интерактивна настава – групни рад студената			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ			
Наставник: Драгана В. Станимировић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Усвајање психолошких знања о специфичностима развоја особа са оштећењем вида и феноменима везаним за слепоћу и слабовидост, као и развијање комуникације, емпатије, сарадње и других вештина.			
Исход предмета Боље разумевање психичког живота особа са оштећењем вида и њиховог окружења и повећање капацитета студента за ефикасно бављење пословима своје струке.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинише се предмет проучавања психологије ометености и психологије слепих и слабовидих, разматрају се теоријски модели који су референтни оквир за практичан рад и истраживања у којима су субјекти особе са потребом за додатном друштвеном подршком, општи проблеми примене метода и техника за психолошку процену особа са оштећењем вида, психо-социјални ефекти оштећења вида, ставови према слепима и слабовидима, адаптација слепих и слабовидих, породица са чланом са оштећењем вида, стрес и његово превладавање у породицама са слепим адолесцентом, адолесцентна криза у популацији слепих, специфичности развоја слепих и слабовидих беба, семиотички системи, развој операционалног мишљења и психолошки аспекти просторне оријентације слепих и слабовидих и сугестије за рад са слепим и слабовидим особама и њиховим породицама. <i>Практична настава</i> На вежбама, семинарима и консултацијама се користе конкретни материјали са испитивања или из психолошке праксе и додатна литература као полазна основа за употпуњавање садржаја предавања и развијање вештина које студенти треба да стекну.			
Литература: 1. Поповић, Д. (1986). <i>Рани развој и прилагођавање слепих</i> (227 стр.). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 2. Поповић, Д. (1991). Развој, психолошке карактеристике и процена следе деце, у: С.Хрњица и сар. (ур), <i>Ометено дете</i> (стр. 199-234). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. ISBN 86-17-01534-9. 3. Димчовић, Н. (1991). Карактеристике, развој и психолошка процена слабовиде деце, у: С. Хрњица и сар. (ур), <i>Ометено дете</i> (стр. 235-267). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. ISBN 86-17-01534-9. 4. Рајовић, В., Станимировић, Д. (2006). Одговорност према професији и клијенту. У В. Лопичић (ур.) <i>Примењена психологија</i> , 205-218. Филозофски факултет, Ниш. ISBN 86-7379-106-5. 5. Станимировић, Д. (2006). Адолесцентна криза у популацији слепих и видећих адолесцената и постадолесцената. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 1, 127-134, ISSN 0354-8759. 6. Станимировић, Д. (2007). Ка ефикаснијем превладавању стреса у породицама са слепим адолесцентом, у: Д. Радовановић, З. Матејић-Ђуричић (ур), <i>Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> (стр.789-799). Београд: Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Центар за издавачку делатност ISBN 978-86-80113-67-8. 7. Димчовић, Н. (1986). Улога породице и адаптација слабовидог детета на школску средину. <i>Психологија</i> , 3-4, 91-104 ISSN 0048-5705. 8. Рајовић, В. (1986). Неки теоријско-методолошки проблеми испитивања интелектуалних способности слепих. <i>Психологија</i> , 3-4, 120-128 ISSN 0048-5705. 9. Станимировић, Д. (1986). Ставови људи са видом према слепима. <i>Психологија</i> , 3-4, 104-120 ISSN 0048-5705.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, самосталан задатак, семинари, презентације, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
колоквијуми	15		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ЕДУКАЦИОНО-РЕХАБИЛИТАЦИОНОГ РАДА СА СЛАБОВИДИМ ОСОБАМА			
Наставник: Бранка М. Ешкировић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Свеобухватни едукационо-реhabилитациони и методички приступ слабовидости. Стављање едукације у службу хоминизације, функционалне дијагностике, хабилитације, рехабилитације, корективно-педагошког рада, социјалне интеграције и еманципације. Едукационо-реhabилитациона интерпретација визуелног функционисања слабовидих особа. Методички приступи процени и третману академских способности слабовидих особа.			
Исход предмета Образовање стручњака за едукационо-реhabилитациони рад за слабовидим особама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Опште одредбе Методике едукационо-реhabилитационог рада са слабовидим особама. Слабовида особа као субјект васпитног рада: особености когнитивног развоја и улога наставе у дијагностици и рехабилитацији; психомоторна, гностичка и праксицка организованост слабовидих субјеката; емоционалне сметње и проблеми социјалног развоја; ниво и облици понашања. Програми и методе дијагностике и третмана хиперкинетичког понашања. Визуелно опажање и визуелна ефикасност слабовидих особа. Едукационо-реhabилитациона интерпретација визуелног функционисања слабовидих особа. Програми и методе претклиничке и послеклиничке размене информације о слабовидим субјектима. Васпитање, образовање, васпитни рад и едукација слабовиде особе. Основни и проширени програм рада са слабовидом децом. Теорије и модели учења слабовиде деце са и без додатних оштећења. Слабовидост стечена у одраслом добу. Програми за рад са особама оштећеног вида у трећем животном добу. Примена оптичких и неоптичких помагала у настави. Основи имплементације едукационо-реhabилитационог рада у разредну наставу са слабовидом децом. <i>Практична настава</i> Вежбе, хоспитовање активностима корективно-педагошког рада, писање припреме за практични рад.			
Литература 1. Ешкировић, Б. (2002). <i>Визуелна ефикасност слабовиде деце у настави</i> , СД Публик, ISBN 86-84019-02-4, стр 1- 107 и 168-190, Београд. 2. Ешкировић, Б. (1996). <i>Хиперкинетичко понашање и успех у школи слабовидих ученика основношколског узраста</i> , Дефектолошки факултет, Београд, стр. 121-153, ID 49074956. 3. Богнер, Ј., Матијевић, М. (2002). <i>Дидактика</i> , Школска књига, стр. 13-68, Загреб. 4. Corn, A. L., Erin, J. N.(2010). <i>Foundations of low vision – clinical and functionnal perspectives</i> , American Foundation for Blind, pp. 67-97. 5. Ешкировић, Б., Вучинић, В., Јаблан, Б. (2012). Едукациони приступ читању слабовидих ученика, II научни скуп <i>Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> , Београд, Зборник радова, стр. 107-114. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ISBN 978-86-6203-036-8.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Вербално-текстуална и демонстративно-илустративна метода, хоспитовање, самостални практични рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТИФЛОЛОГИЈА			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Проширивање знања из области тифлологије.			
Исход предмета Стечена знања о карактеристикама оштећења вида и последицама на развој.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преваленција и детекција оштећења вида. Развој вида. Улога вида у развоју. Компензација оштећених функција вида. Теорије компензације. Узроци оштећења вида, карактеристике, препоруке за прилагођавање околине и материјала. Специфични обрасци понашања особа са оштећењем вида. <i>Практична настава</i> Вежбе су организоване тако да прате програм предавања. Рад са студентима у овом делу подразумева активне припреме за поједина програмска подручја и њихово укључивање у елаборацију систематски одабраних питања и тема обрађених на предавањима.			
Литература: 1. Вучинић, В. (2014). Основи тифлологије. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Београд. 2. Дикић, С. (1997). Тифлологија. Идеапринт, Београд, ИСБН 86-81921-07-Х. 3. Станчић, В. (1991). Оштећења вида – биопсихосоцијални аспекти. Школска књига, Загреб. ИСБН 86-03-00390-4. 4. Вучинић, В., Ешкировић, Б. (2008). Невербална комуникација особа са оштећењем вида. У Д. Радовановић, У сусрет инклузији – дилеме у теорији и пракси, (стр. 455-469). Београд: Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ИСБН 978-86-80113-71-5.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе: Предавања, вежбе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
колоквијуми	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПЕДАГОГИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА 2			
Наставник: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Педагогија слепих и слабовидих особа 1			
Циљ предмета Упознавање студената са основним чиниоцима система васпитања и образовања, факторима наставе, сазнавањем у наставном процесу, као и етапама наставе.			
Исход предмета Да се студенти оспособе за организацију наставног рада, примену образовних технологија у наставном процесу и вођење школске документације.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Изучава се организација структуре васпитно образовних активности ,одређени садржаји образовања, настава и процес учења, методе, принципи и наставна средства за децу са оштећењем вида. <i>Практична настава</i> Оспособљавање за примену образовних технологија у васпитним и образовним садржајима, као и припрема за основне организационе облике наставе.			
Литература 1. Трнавац, Ђорђевић, Ј. (2007). Педагогија, Научна књига Комерц, Београд. Стр. 63-136; 187-226; 275-297; 323-345. 2. Лакета, Н., Васиљевић, Д. (2006). Основе дидактике, Учитељски факултет, Ужице. Стр. 39-56; 142-146; 244-273.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, мултимедија, интерактивна настава, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	усмени испт	50
практична настава	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОГРАМИ И МЕТОДЕ РАДА СА СЛЕПИМ ОСОБАМА			
Наставник: Бранка Ђ. Јаблан			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Студенти треба да стекну теоријска и практична знања о програмима рада и образовним приступима у образовању слепих особа; да стекну теоријска и практична знања о методама рада са вишеструко ометеном визуелно оштећеном децом.			
Исход предмета Студенти ће бити спремни за примену метода и приступа у раду са слепом децом. Студенти ће стећи знања за креирање и примену стратегија за рад са вишеструко ометеном визуелно оштећеном децом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са програмом рада у редовној школи и програмом рада у школама за децу са оштећењем вида. Процена слепе деце и вишеструко ометене визуелно оштећене деце; Врсте наставе и примена у раду са слепом децом; Дизајнирање модела активног учења у циљу стицања функционалних знања слепе деце; Израда ИОП-а; Принципи образовања вишеструко ометених визуелно оштећених особа; Наставни модел: пет корака за рад са вишеструко ометеном визуелно оштећеном децом. Развој комуникације код вишеструко ометене визуелно оштећене деце. <i>Практична настава</i> Студенти ће се оспособити да примењују различите наставне стратегије и активности у раду са слепом децом.			
Литература: 1. Јаблан, Б. (2007). <i>Моторне и тактилне функције код слепе деце</i> , ФАСПЕР, Београд, ISBN 86-80113-57-3, (стр. 9-103, 135-162). 2. Јаблан, Б., Ковачевић, Ј. (2008). <i>Образовање у редовним школама и школама за децу ометену у развоју: заједно или паралелно</i> , <i>Настава и васпитање</i> , год. LVII, 1, 43-55. ISSN 0547-3330. 3. Грбовић, А., Јаблан, Б., Корица-Тошовић, Р. (2008). <i>Инклузија деце са оштећењем вида – видови подршке и проблеми у пракси</i> . У Д. Радовановић (ур.) <i>У сусрет инклузији – дилеме у теорији и пракси</i> , ФАСПЕР, Београд, стр. 469-481. ISBN 978-86-80113-71-5. 4. Максимовић, Ј., Јаблан, Б. (2011). <i>Карактеристике и улога игре код деце са сметњама у развоју</i> , <i>Зборник радова Учитељског факултета у Ужицу</i> , 14(13), 313-324. ISSN 1450-6718. 5. Јаблан, Б., Станимиров, К. (2011). <i>Интелектуална ометеност и оштећење вида</i> , <i>Београдска дефектолошка школа</i> , вол. 17(2), 297-308. 6. Јаблан, Б., Станимиров, К. (2012). <i>Систем календара и комуникација слепо-глуве деце</i> , <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 11 (1), 107-122. 7. Јаблан, Б., Станимиров, К. (2012). <i>Кортикална визуелна ометеност</i> , II научни скуп <i>Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> , <i>Зборник радова</i> , 187-193. 8. Јаблан, Б., Вучинић, В., Ешкировић, Б. (2012). <i>Индивидуални образовни план за ученика са оштећењем вида</i> , <i>Зборник радова</i> , 135-141. ISBN 978-86-6203-036-8. 9. Ивић, И., Пешикан, А., Антић, С. (2001). <i>Активно учење</i> , <i>Институт за психологију</i> , (19-43, 114-121). 10. Вилотијевић, М. (1999). <i>Дидактика 3</i> . Улога питања у настави 241-249. <i>Индивидуализована настава</i> 209-218. <i>Проблемска настава</i> , 239-252. <i>Програмирана настава</i> 269-276, <i>Егземпларна настава</i> 303-306. 11. Јаблан, Б., Станимиров, К. (2013). <i>Индивидуализовани приступ за вишеструко ометено визуелно оштећено дете</i> . <i>Зборник радова са скупа „Социјална партиципација особа са интелектуалном ометеношћу“</i> , 35-40. ISBN 978-86-6203-043-6.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава:1
Методе извођења наставе Вербално-текстуална, демонстративно-илустративна			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испт	50
практична настава	15		
семинари	15		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: СУРДОЛОГИЈА			
Наставник: Сања Б. Остојић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећи слуха			
Услов: Основи сурдологије			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенте оспособи за разумевање феномена глувоће и наглувости у контексту ширег, социјалног модела ометености. Студенти се оспособљавају да препознају факторе који утичу на постигнућа у развоју глуве или наглуве особе; да препознају диференцијално-дијагностичке аспекте сметњи и поремећаја слуха и других облика ометености и да стечено знање примене у будућем раду.			
Исход предмета Савладавањем наставног програма студент стиче базична знања из области сметњи и поремећаја слуха која су му потребна за разумевање стручно-апликативних предмета на вишим годинама студија. Темељно познаје и разуме сурдолошке дисциплине. Способан је да повезује и примењује стечена знања. Упознат је са практичним достигнућима у области Сурдологије. Способан је да перманентно прати токове развоја науке и праксе у области Сурдологије.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије слуха; теоријске основе глувоће и наглувости; динамски опсег чула слуха; основи просторне акустике; класификације оштећења слуха у односу на различите факторе; утицај патологије слуха на социјални аспект личности; развој слушне функције; аудитивна перцепција; карактеристике говора глувих и наглувих; амплификација; третман у односу на узраст, врсту амплификације и степен оштећења слуха; породица, социјализација и интеграција глуве и наглуве деце и одраслих; специфичности развоја наглувог/глувог детета, патологија слуха у односу на развој способности вербалне комуникације; карактеристике говора глувог и наглувог детета; амплификација – врсте и типови; основи ре/хабилитације слуха и говора. <i>Практична настава</i> Опсервација рада на одељењима за аудиолошку рехабилитацију слуха и говора која имају клинички, мултидисциплинарни приступ у ре/хабилитацији деце и одраслих особа оштећеног слуха; опсервација ре/хабилитације, поступка амплификације и саветодавног рада са родитељима; класификација степена оштећења слуха у односу на податке добијене помоћу аудиометрирања (различитим техникама); тумачење података са аудиограма.			
Литература 1. Остојић, С. (1995): Импеданцметрија у сурдоаудиолошкој пракси, Дефектолошки факултет, Београд 1995, стр. 9-111, ISBN 68-80113-21-2 2. Остојић, С. (2004): Аудитивни тренинг и развој говора наглуве деце, Дефектолошки факултет, Београд 2004, стр. 7-96, ISBN 86-80113-38-7			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум	20		
семинар	5		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОЦЕНА ОШТЕЋЕЊА СЛУХА			
Наставник: Сања Б. Остојић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенте темељно упозна са различитим методама и техникама за сурдолошку процену стања слуха. Студенти се оспособљавају да препознају карактеристике етиолошки различитих поремећаја функције слуха и примене их у будућем раду.			
Исход предмета Савладавањем наставног програма студент стиче базична знања из области процене оштећења слуха потребна за разумевање стручно-апликативних предмета на вишим годинама студија.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општа и специфична процена функције слуха; неонатални скрининг слуха; сурдолошка анамнеза, опсервација, закључак; процедура процене различитих оштећења слуха у односу на тип и етиологију; тестови за процену реакције на звук, говор; акуметријски тестови; врсте аудиометрирања деце и одраслих; извођење аудиометрије кроз игру; дечија тонална аудиометрија, врсте тоналне аудиометрије одраслих; тумачење резултата субјективних и објективних техника за испитивање слуха; <i>Практична настава</i> Опсервација на одељењима за процену и рехабилитацију слуха и говора која имају мултидисциплинарни приступ у испитивању стања слуха и диференцијалној процени стања слуха деце и одраслих особа; опсервација аудиометрије код деце и одраслих; акуметријски тестови; опсервација саветодавног рада са родитељима; дијагностика оштећења слуха у односу на податке добијене помоћу аудиометрирања (различитим техникама); тумачење података са аудиограма.			
Литература 1. Јовичић, С., Совиљ, М. (1995): Отоакустичка емисија-теорија и пракса, монографија, ИЕФПГ и П.А.Л.О Свегрчка организација за слушну и говорну терапију и поремећаје комуникације, Београд, 180 стр. ISBN 86-818779-10-3 2. Cone-Wesson В. (2003). Screening and Assessment of Hearing Loss in Infants, Deaf Studies, Language and Education, ISBN 0-19-514997-1, str. 420-434 3. Maltby, M.T. (2002). Principles of Hearing Aid Audiology, ISBN: 1 86156 257 8, str. 125-154			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, практична настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испт	50
практична настава	20		
колоквијум	20		
семинар	5		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ДЕЦЕ И ОДРАСЛИХ СА КОХЛЕАРНИМ ИМПЛАНТОМ			
Наставник: Сања Б. Остојић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да се студенти упознају са стратегијом кохлеарног импланта и савременом рехабилитацијом говорно – језичког развоја код деце и одраслих са кохлеарним имплантом.			
Исход предмета Савладавањем наставног програма студенти се оспособљавају да у будућем раду успешно организују и реализују рехабилитацију деце и одраслих са кохлеарним имплантом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски развој кохлеарне имплантације. Технологија кохлеарног импланта. Индикације и критеријуми за кохлеарну имплантацију. Стратегија говорног процесора. Стратегија говорне перцепције особа са кохлеарним имплантом. Рехабилитација после кохлеарног импланта. Сличности и разлике у перцепцији говора и језика код деце са слушним апаратом и кохлеарним имплантом. Рехабилитација прелингвалних оштећења слуха код деце, адолесцената и одраслих. Саветодавни рад са родитељима деце са кохлеарним имплантом. <i>Практична настава</i> Фитинговање. Хабилитација и рехабилитација деце и одраслих са кохлеарним имплантом. Израда индивидуалних програма. Самостална реализација индивидуалних рехабилитационих програма од стране студената.			
Литература 1. Остојић, С.(2004): Фактори сазревања аудитивних способности код деце после кохлеарне имплантације, <i>Београдска дефектолошка школа, СДЗСЦГ, Београд, 1, 19 – 31</i> 2. Славнић, С., Вујановић, И. (2004): Могућност кохлеарног импланта код особа са прелингвалним оштећењем слуха, <i>Београдска дефектолошка школа, СДЗСЦГ, Београд, 2-3, 39-50;</i> 3. Остојић, С. Ђоковић, С.,(2007): Промена понашања код деце са кохлеарним имплантом, <i>Зборник радова, Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију-ЦИДД, Београд, 481-493</i> 4. Мирић, Д.(2004): Савремени приступ у рехабилитацији особа са кохлеарним имплантом, <i>Београдска дефектолошка школа, СДЗСЦГ, Београд, 1, 11-19</i> 5. Славнић, С., Вујановић, И., (2005): Рехабилитација слушања и говора после кохлеарне имплантације, <i>Београдска дефектолошка школа, СДЗСЦГ, Београд, 3, 31-40;</i>			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, самостално држање једног часа			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум	20		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: АУДИОЛОГИЈА СА ВЕСТИБУЛОЛОГИЈОМ			
Наставник: Боривој Б. Бабић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је да студенти добију ширу перспективу у сагледавању проблема, са биолошко-медицинског аспекта, чула слуха које је најважније чуло за комуникацију и чула за равнотежу које је најстарије чуло. У свом каснијем стручном раду ово знање ће бити неопходно за квалитетно обављање посла сурдолога и логопеда, са одговарајућим разумевањем које обезбеђује шири медицински прилаз. Такође, топографска дијагностика nervusa facialis је део обуке јер спада у делокруг рада клиничке аудиологије. Циљ је и да се студенти упознају са медицинским аспектима болести уха и њиховим начинима лечења..			
Исход предмета Исход је да студенти буду у стању да схвате ширу медицинску перспективу функционисања, испитивања и дијагностиковања болести чула слуха, чула за равнотежу и nervusa facialis. Исход је и да су у стању да практично примене стечена знања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Акустика. 2) Морфологија и физиологија спољашњег и средњег уха 3) Морфологија и физиологија чула слуха у унутрашњем уху и централни слушни путеви 4) Морфологија и физиологија чула за равнотежу 5) Методе испитивања слуха 6) Диференцијална дијагноза оштећења слуха 7) Методе испитивања чула за равнотежу 8) Болести спољашњег уха и утицај на слух 9) Обољења унутрашњег уха 10) Филогенетски и онтогенетски развој уха 11) Аудиолошка дијагностика конгениталних малформација уха 12) Технолошке могућности за побољшање слуха 13) Nervus facialis 14) Термини за надокнаду или додатно предавање <i>Практична настава</i> Практично приказивање извођења дијагностичких метода које се уче и закључивање на основу налаза			
Литература 1. Babić, B. (2007): Audiologija i vestibulologija, CIDD, Beograd, ISBN – 978-86-80113-64-7			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања и вежбе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	40		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: ФОНЕТИКА			
Наставник: Зорка Н. Кашић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са верификованим научним чињеницама које се односе на говорни израз. Посебан циљ је да се студентима омогући стицање знања о говорном изразу која се могу применити у дијагностици и третману патологије говора и језика, као и у хабилитацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа.			
Исход предмета Стечена знања о говорном изразу створиће студентима неопходну основу за савладавање и разумевање стручних студијских програма из области дефектологије. Стечена знања и вештине у анализи говорног израза биће примењиви у дијагностици и третману патологије говора и језика, као и у хабилитацији говора.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Говорни израз; статус фонетике и фонологије у оквиру лингвистике; методе и технике истраживања говорног израза; функција физиолошке базе говора у продуковању говорних сегмената и супрасегмената; акустичке карактеристике говорног израза; аудитивни аспект говорног израза; функционални аспект говорног израза; артикулациона база; сегментација говора; критеријуми сегментације и класификације сегмената; фонетска организованост говорних сегмената; гласови у систему; артикулационе, акустичке, аудитивне, дистрибуционе и развојне карактеристике гласова; слог; изговорна реч; фонетска фраза; прозодијска (супрасегментна) организованост говора; акценат; темпо говора; гласност говора; интонација; ритам говора; парајезичка обележја говорног израза; комбинаторна фонетика. <i>Практична настава</i> Практично оспособљавање студената за анализу говорног израза.			
Литература 1. Кашић З. (2000). Сегментна и супрасегментна организованост говора – У књизи: С. Голубовић, З. Кашић: Сегментна и супрасегментна организованост говора и поремећаји флуентности. Београд: Друштво дефектолога Југославије, 1-68, ID=88543756 2. Петровић Д., Гудурић С. (2010). Фонологија српскога језика, I Фонетика. Београд, Нови Сад: Институт за српски језик САНУ, Београдска Књига, Матица српска, 53-292. ISBN 978-86-7590-256-0 (БК) 3. Кристал Д. (1996). Кембричка енциклопедија језика – поглавље IV – Језички медијум – говор и слушање. Београд: Нолит, 123 – 174, без ID 4. Кашић З. (2014). Фонетика – практикум за студенте ФАСПЕРА			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе : Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЗНАКОВНИ ЈЕЗИК 1			
Наставник: Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенте оспособи за основну, почетну комуникацију са глувим и наглувим особама, као и да стечено знање примене у будућем раду.			
Исход предмета Савладавањем почетног нивоа знаковног језика студенти стичу базична знања из области специфичне комуникације глувих и наглувих и стварају основ за даљу надоградњу у разумевању феномена глувоће. Такође, студенти треба да почну да комуницирају са глувим и наглувим особама на њиховом примарном језику и да решавају практичне задатке у оквиру комуникације путем знаковног језика.			
Садржај предмета <i>Практична настава</i> Средства у развоју говора–мимика, прстна азбука, гест-предности и недостаци, природни и конвенционални знаци; знаковни језик–теоријске и практичне импликације. Дактилологија – основна правила дактилирања, једноручна и дворучна прстна азбука. Знак (гест) – основне поставке и правила, основни покрети и облици, простор и оријентација. Савладавање знакова из следећих области: најчешће речи и конвенционалне фразе; човек – породица и породични односи; култура изгледа и лична хигијена; медицина; рад – радни однос, занимања; храна – јело, пиће, воће и поврће; образовање, култура, спорт; комуникација и облици комуникације; време; личност – особине, емоције; бројеви, новац; путовања; државе и градови. Знаковно изражавање одговарајућим појмовима и простим и простопроширеним реченицама. Дактилологија – основна правила дактилирања, једноручна и дворучна прстна азбука. Знак (гест) – основне поставке и правила, основни покрети и облици, простор и оријентација. Савладавање знакова из следећих области: најчешће речи и конвенционалне фразе; човек – породица и породични односи; култура изгледа и лична хигијена; медицина; рад – радни однос, занимања; храна – јело, пиће, воће и поврће; образовање, култура, спорт; комуникација и облици комуникације; време; личност – особине, емоције; бројеви, новац; путовања; државе и градови. Знаковно изражавање одговарајућим појмовима и простим и простопроширеним реченицама.			
Литература 1. Димић Н. (2002): Методика артикулације (поглавље Средства у развоју говора), Дефектолошки факултет, Београд, 255 стр. ISBN 86-80113-34-4 2. Савић, Љ. (1996): Приручник за преводиоце глувим лицима, Савез глувих и наглувих Југославије, Београд, стр. 155–167 ИД=48197900 3. Савић, Љ.: (2002): Невербална комуникација глувих и њена интерпретација, Централни одбор Савеза глувих и наглувих, Београд, стр. 201– 229, ISBN 86-903569-0-8 4. Савић,Љ.(1986): Знаковни речник за глуве, речник у сликама, Републичка конференција Савеза глувих и наглувих Србије, Београд, 7-531			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 0		Практична настава: 3
Методe извођења наставе: Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	практични испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ СОМАТОПЕДИЈА			
Наставник: Миодраг Л. Стошљевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Проширивање знања стечених на предмету основи соматопедије у смислу детаљнијег упознавање студената са теоријским и практичним основама соматопедије у које спадају појам, предмет и задатак соматопедије као и делокруг рада соматопеда. Студент се такођер упознаје са проширеним знањима која се односе на интегрални третман особа са моторичким поремећајима. Након тога студент проучава класификацију и врсте патолошких стања, тј. клиничку слику, којима се бави соматопед. На крају студент проучава све елементе клиничког и едукативног рада са особама са моторичким поремећајима			
Исход предмета Студент ће детаљно овладати свим техникама које се односе на детекцију, дијагностику са прогностиком, едукацију и рехабилитацију особа са моторичким поремећајима. Посебна пажња ће се обратити на практично стицање вештина студента које се односе на игре и играчке за децу са моторичким поремећајима тј. на терапију игром („play therapy“), на знања која се односе на спорт и рекреацију особа са моторичким поремећајима као и на практични рад соматопеда са старим лицима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Детаљнији приказ свих теоријских знања која су елаборисана у предмету основи соматопедије као што су дефиниција, предмет, појам, задатак и основна терминологија специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима; Делокруг рада соматопеда; Преглед општег историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Преглед специјалног историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Анатомске и физиолошке основе моторног функционисања човека; Неуропсихологија моторног функционисања човека; Патологија моторног функционисања човека; соматопедска дијагностика; соматопедска едукација на предшколском, основношколском и средњешколском нивоу. Детаљно упознавање студената са теоријским поставкама „Отвореног система стимулације хуманог развоја“. <i>Практична настава</i> Усвајање практичних вештина у спровођењу превенције и детекције настанка моторичких поремећаја; Спровођење опште соматопедске дијагностике; Спровођење специјалне соматопедске дијагностике Примена „Отвореног система стимулације хуманог развоја“; Специјално писање особа са моторичким поремећајима; Организација игре и рад са играчкама, Геронтосоматопедска интервенција.			
Литература 1. Стошљевић, М. (2013). Основи специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима (основи соматопедије - уджбеник, 253 стр.), Друштво дефектолога Србије. Београд. ISBN 978-86-84765-44- 2. Стошљевић Л., Стошљевић М., Одовић Г. (2006), Процена способности особа са моторичким поремећајима, ФАСПЕР, Београд, (ISBN 86-80113-48-4)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе предавања, интерактивна настава, консултације, power point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ МОТОРИЧКИХ ФУНКЦИЈА			
Наставник: Драган С. Маринковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са биолошким механизмима моторних активности човека. Знања из области анализе нормалног покрета сваког сегмента тела као и анализа нормалних ставова и сложених кретања (ход, трчање) су неопходна за даљу едукацију у дијагностици и рехабилитацији особа са моторичким поремећајима. Студенти се упознају и са поремећајима моторичког понашања након оштећења појединих функција или структура локомоторног система у ширем смислу.			
Исход предмета Студенти стичу знања из области биолошких основа и биомеханике моторичких функција човека. Оспособљени су за анализу покрета сегмената људског тела, анализу различитих ставова и сложених кретања у нормалним условима као и за процену утицаја оштећења појединих функција или структура локомоторног система на извршавање ових моторичких функција. Ова стечена знања представљају предуслов у њиховом оспособљавању за клиничку дијагностику поремећаја моторичких функција.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Студенти стичу знања из области биолошких основа и биомеханике моторичких функција човека. Оспособљени су за анализу покрета сегмената људског тела, анализу различитих ставова и сложених кретања у нормалним условима као и за процену утицаја оштећења појединих функција или структура локомоторног система на извршавање ових моторичких функција. Ова стечена знања представљају предуслов у њиховом оспособљавању за клиничку дијагностику поремећаја моторичких функција. <i>Практична настава</i> Часови практичне наставе прате тематске области теоријске наставе.			
Литература 1. Стевановић, С., Кинезиологија и примењена анатомија; Штампарија д.о.о. „Загорац“, Београд, 2002 2. Николић Д., Кинезиологија, Виша медицинска школа, Ћуприја 2006 3. V.G. Payne, L.D. Isaacs; Human Motor Development: A Lifespan Approach, Mayfiel Publishing Company, 2008			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење PowerPoint презентација, приказивање и дискутовање видео прилога, самостално писање семинарског рада и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ КОГНИТИВНИХ ФУНКЦИЈА			
Наставник: Драган С. Маринковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са биолошким механизмима који леже у основи нижих и виших когнитивних процеса и различитих облика понашања, те могућностима за њихову контролу и модулацију. Објаснити пре свега оне когнитивне процесе и облике понашања који су од значаја за извођење и контролу моторне акције.			
Исход предмета Студенти стичу знања из области когнитивне неуронауке и биологије понашања која ће им омогућити разумевање процеса менталног функционисања и понашања код здравих особа и особа са инвалидитетом. Усвојена знања од значаја су за разумевање физиолошких функција мозга као и различитих поремећаја у процесима виђења, слуха, моторике, менталних процеса и понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Структурне и функционалне карактеристике нервног система. Неуотрансмитери. Молекуларне основе диференцијације и матурације нервног система. Функционална специјализација мозга. Пренатална и адултна пластичност мозга. Значај наследне основе и срединских чиниоца за развој когнитивних функција. Електрофизиолошке методе изучавања когнитивних функција. Технике структурног и функционалног осликавања мозга. Примена анималних модела у испитивању когнитивних функција. Методе и приступи у испитивањима у когнитивној неуронауци. Биолошке основе узимања хране, спавања и сексуалног понашања. Биолошки механизми процесуирања емоција. Процес виђења и препознавања објеката, боја и лица. Пажња и разумевање простора. Биолошке основе планирања, извођења и контроле покрета. Процес памћења, учења и заборављања. Биолошке основе језичких способности. Биолошки механизми процеса читања, писања и разумевања бројева. Процес просуђивања, закључивања и доношења одлука. Процес решавања проблема, експертског мишљења и креативности. Реверзибилна и ирреверзибилна оштећења когнитивних функција. Агенси који оштећују когнитивне функције (алкохол, дроге, лекови). Биолошке основе опоравка оштећених когнитивних функција. <i>Практична настава</i> Практична настава прати тематске области теоријске наставе.			
Литература 1. John P.J. Pinel; <i>Биолошка психологија</i> ; Naklada Slap, Zagreb 2002 2. Драган Маринковић; Скрипта – Биолошке основе когнитивних функција 3. Пашић, Мира; <i>Физиологија нервног система</i> ; Центар за примењену психологију, Београд 2003 4. Костић, Александар; <i>Когнитивна психологија</i> ; Завод за уџбенике и наставна средства; 2006 Београд 5. Јудаш Милош и Костовић Ивица; <i>Темељи неурознанисти</i> ; 1997			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење PowerPoint презентација, приказивање и дискутовање видео прилога, самостално писање семинарског рада и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНА ПРОЦЕНА И ТРЕТМАН ДЕЦЕ СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Снежана Ј. Николић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да кроз теоријске и практичне приказе упозна студенте са факторима и симптомима ризика, те примарно и секундарно условљеним моторичким сметњама и поремећајима; са актуелним тестовима за процену психомоторног развоја ране дечје доби, као и програмима за стимулацију и оптимализацију психомоторног развоја у раној дечјој доби. Даље се упознају са методама процене психомоторних способности у предшколском узрасту (моторни, когнитивни, социјални и емоционални развој) и инструментима за ту процену, као и програмима који могу утицати на поједине сегменте развоја и/или целокупан развој, уз диференцијално дијагностичке специфичности које одређују њихову примену.			
Исход предмета Да кроз теоријске и практичне приказе оспособи студенте за самостално коришћење метода процене у циљу детекције и идентификације развојних кашњења и сметњи, примену примерених развојних програма и извођење процене и метода третмана код деце са моторичким поремећајима предшколског узраста.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Моторичке сметње и поремећаји условљени примарним и секундарним оштећењем моторике; Ризична новорођенчад – анамнестички, симптоматски и амбијентални ризик, последице по психомоторни развој; Функционална евалуација психомоторног развоја у раном детињству (приказ постојећих скала за процену, избор и начин тумачења, критеријуми примене); Програм оптимализације психомоторног развоја у раном детињству (приказ постојећих програма, избор и критеријуми примене, практичан рад); Процена психомоторног развоја деце са моторичким поремећајима предшколског узраста (4-7 година), технике и инструменти; Третман развојних сметњи и поремећаја код деце са моторичким поремећајима предшколског узраста. <i>Практична настава</i> Прати програм предавања, подразумева коришћење инструмената за процену и примену развојних програма за децу са моторичким поремећајима предшколског узраста.			
Литература 1. Николић, С. Утицај дефектолошког третмана на психомоторни развој деце. Докторска дисертација. Дефектолошки факултет, Београд, 1996. 2. Стошљевић, Л., Рапаић, Д., Стошљевић, М., Николић, С. (1997). Соматопедија. II допуњено издање. Научна књига, Београд, 3. Николић, С., Илић-Стошовић, Д., Илић, С. (2011). Развојна процена и третман деце предшколског узраста. Практикум. 220 страна. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 1	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања, презентације, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕОРИЈА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Данијела Д. Илић-Стошовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студенте теоријски и практично оспособи за припрему, реализацију и дидактичко-методичка прилагођавања образовно-васпитног рада са ученицима са моторичким поремећајима.			
Исход предмета			
Студенти ће бити оспособљени за самосталну припрему, реализацију и дидактичко-методичка прилагођавања образовно-васпитног рада са ученицима са моторичким поремећајима у свим организационим облицима школовања ових ученика. Студенти ће бити оспособљени и за примену метода специјално-педагошке процене и у односу на добијене резултате, за постављање прогнозе могућности даљег школовања и израду Индивидуалног образовног плана.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
1) Дидактичко-методичка прилагођавања специфичностима развоја, способностима учествовања у настави и карактеристикама усвајања школског знања ученика са моторичким поремећајима (дидактички принципи, дидактичке методе, дидактичка средства и помагала у образовању ученика са моторичким поремећајима; 2) Организациони облици наставног рада са ученицима са моторичким поремећајима, са посебним освртом на индивидуални рад, кооперативно учење, колаборативни и тимски рад; 3) Улога дефектолога у образовању ученика у болници, кући, школи за образовање ученика са сметњама и тешкоћама у развоју; у инклузивном образовању 4) методе и специфичности вредновања школског успеха ученика са моторичким поремећајима; 5) Специфичности васпитања ученика са примарним и секундарним оштећењем моторике (компоненте, принципи, методе и средства васпитања)			
<i>Практична настава</i>			
1) специјално-педагошка процена у припреми и реализацији наставе; 2) педагошко прогнозирање 3) реализација индивидуализоване наставе; 4) креирање Индивидуалног образовног плана			
Литература			
1. Илић-Стошовић Д (2011). <i>Теорија васпитања и образовања особа са моторичким поремећајима</i> , Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, Београд.			
2. Николић, С., Илић-Стошовић, Д., Илић, С. (2012). <i>Развојна процена и третман деце предшколског узраста (одabrана поглавља)</i> . Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију особа са моторичким поремећајима.			
3. Стевановић, Б. (2008). <i>Основи педагошке дијагностике</i> . Просветни преглед. (119-227)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Фронтална, интерактивна, индивидуална, раду у паровима, рад у мањим групама, израда студентских пројеката. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, као и видео презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
презентација пројеката	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА			
Наставник: Катарина Д. Парезановић-Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са:спречавањем тежег степена инвалидности и хендикепа,оспособљавањем инвалида за независност у вођењу свакодневног живота,запошљавањем и социјалном интеграцијом			
Исход предмета Познавање аспеката медицинске рехабилитације, процедура и могућих исхода, протетике, ортотике.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> А) Медицинска рехабилитација – појам, дефиниција и методе; медицинска рехабилитација – инвалидност и њена превенција;медицинска рехабилитација (општи део), циљеви и задаци, израда плана мед.рех., физикална терапија, ортотска и протетска помагала, социјални проблеми, нови трендови у мед. рех. у свету Б) Професионална рехабилитација деце и одраслих			
Литература 1. Стеван Јовић: Неурорехабилитација, «Филип Вишњић», Београд, 2004 2. Борис Недвидек: Основи физикалне медицине и рехабилитације, Медицински факултет, Нови Сад, 1986 3. Милован Стевановић: Медицинска рехабилитација телесно-инвалидних лица, Научна књига, Београд, 1990. 4. Krusen's Handbook of Physical Medicine and Rehabilitation Fourth Edition 1990			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Усмена предавања, клиничка настава, power – point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈ СЕНЗОМОТОРИЧКИХ ФУНКЦИЈА			
Наставник: Зорица Ж. Матејић-Ђуричић, Ирена Б. Стојковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Оспособљавање студената за разумевање тока, законитости и детерминанти развоја перцептивних и моторних функција.			
Исход предмета Знање о правилностима, току и детерминантама развоја сензорних, перцептивних и моторних функција током онтогенезе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој визуелне перцепције. Развој слушне перцепције. Развој тактилне перцепције. Развој олфактивне и густативне перцепције. Развој моторних способности и повезаност са перцептивним развојем. <i>Практична настава</i> Обрада основних тема теоријске наставе кроз дискусију, анализу емпиријских студија, упознавање са методама процене развоја перцептивних и моторних функција			
Литература 1. Огњеновић, П. (2011). Психологија опажања, Београд: Завод за уџбенике, ИСБН 978-86-17-17667-7, стр. 1-170. 2. Vasta, R., Naith, M. M., Miller, S. A. (2004). Дјечја психологија. Загреб: Наклада Слап, ИСБН 953-191-068-5, стр. 183-190, 211 - 244.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Теоријска настава укључује кратке едукативне блокове (уз пратећу видео презентацију) и интерактивне облике наставе, уз активну партиципацију студената. Практична настава реализује се применом метода активног учења (анализа емпиријских студија, групна дискусија, конструкција нацрта истраживачких пројеката и др.)			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	10	усмени испит	30
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДИСКРИМИНАЦИЈА И АНТИДИСКРИМИНАЦИОНА ПРАКСА			
Наставник: Јасмина Б. Карић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са правима особа са инвалидитетом, посебним случајевима дискриминације и поступцима заштите особа изложених дискриминацији, у циљу квалитетног укључивања ОСИ у друштво.			
Исход предмета Упознавајући се са Конвенцијом о правима ОСИ као и одредбама Закона против дискриминације особа са инвалидитетом, студенти ће се оспособити да допринесу квалитетније остваривање људских права у пракси градећи продуктивне и кооперативне односе ради усклађивања постигнућа особа са инвалидитетом и њихових реалних способности. Студенти ће бити оспособљени да промовишу антидискриминациону праксу у друштву на неакадемски начин доступан широком друштвеном слоју.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата садржаје подељене на релевантне области као што су: антидискриминационо право, облици дискриминације, осетљиве групе, дискриминација и Српско друштво, упознавање особа са инвалидитетом, асистивне технологије, приступачна окружења, развијање партнерства, запошљавање. <i>Практична настава</i> Посете институцијама релевантним за сензибилисање јавности и културу једнакости. радионичарски рад.			
Литература 1. Карић, Ј., Радовановић, В. (2010): Допринос радионица савременог плеса у сензибилизацији друштва према особама са инвалидитетом, У: Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.): <i>Disabilities and Disorders: Phenomenology, Prevention and Treatment, Part I</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД, стр. 351-36, стр: 527, ИСБН 978-86-80113-98-2 2. “Службени гласник РС”,бр.22 /2009, Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом. 3. УН (2006): УН Конвенција о правима особа са инвалидитетом и Агенда 50. 4. British Council (2007): Култура једнакости, The Museums, Librarians and Archives Council.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ДЕЧЈЕ ПСИХИЈАТРИЈЕ			
Наставник: Дијана П. Лазић-Симић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са најчешћим абнормалностима током онтогенетског и филогенетског развоја човека.			
Исход предмета Спознаја настанка поремећаја развоја, поремећаја понашања и њихових симптома, као и механизам настанка неуротских реакција и стања, као и препознавање и савлађивње основа приступа у лечењу дечјих перзавивних поремећаја			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорија личности, фазе психосексуалног развоја човека, поремећаји развоја личности, поремећаји психичких функција и навика и понашања, као и симптоми неуротског реаговања, као и клиничке слике најчешћих поремећаја пажње и моторике, као и дечјих перзавивних поремећаја <i>Практична настава</i> Прикази случајева уз дијагностику и праћење лечења оболеле деце			
Литература 1. Тадић Н.: Психијатрија детињства и младости, Научна књига Београд, 1981			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе усмене презентације, видео приказ случаја			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	20	усмени испт	30
колоквијуми	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОЦЕНА СЕНЗОМОТОРИЧКОГ РАЗВОЈА			
Наставник: Сања Б. Остојић, Снежана Ј. Николић, Александра Б. Грбовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да студенте темељно упозна са различитим методама и техникама за процену сензомоторичког развоја. Студенти се оспособљавају да препознају карактеристике етиолошки различитих поремећаја сензомоторичких функција и примене их у будућем раду.			
Исход предмета Савладавањем наставног програма студент стиче базична знања из области процене сензомоторичких сметњи и поремећаја потребна за разумевање стручно-апликативних предмета на вишим годинама студија. Решава практичне задатке. Стиче компетенције да тимски или самостално обавља послове у области сензомоторичких сметњи и поремећаја.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општа и специфична процена функције слуха; неонатални скрининг слуха; сурдолошка анамнеза, опсервација, закључак; процедура процене различитих оштећења слуха у односу на тип и етиологију; Одлике визуелне перцепције деце са сметњама у развоју. Општа и специфична процена визуелних могућности деце са сметњама и тешкоћама у развоју. Методе и инструменти процене визуелних функција деце са смањеним визуелним могућностима. Методе и инструменти за процену визуелне перцепције и визуелне ефикасности. Ризична новорођенчад – анамнестички, симптоматски и амбијентални ризик, последице по психомоторни развој. Функционална евалуација сензомоторног развоја у раном детињству (приказ постојећих скала за процену, избор и начин тумачења, критеријуми примене). <i>Практична настава:</i> Опсервација на одељењима за процену и рехабилитацију слуха и говора која имају мултидисциплинарни приступ у испитивању стања слуха и диференцијалној процени стања слуха деце и одраслих особа; Хоспитивање у кабинету за визуелни тренинг. Коришћење инструмената за процену сензомоторичног развоја.			
Литература 1. Jablan, B., Grbović, A. (2008). Višestruko ometena vizuelno oštećena deca. <i>Socijalna misao</i> , 15(1), 47-59 2. Николић, С. Утицај дефектолошког третмана на психомоторни развој деце. Докторска дисертација. Дефектолошки факултет, Београд, 1996. 3. Николић, С. (2012). Сензорни и моторички развој. У А. Бауцал (ур.), <i>Стандарди за развој и учење деце раних узраста у Србији</i> (стр. 67-79). Универзитет у Београду - Филозофски факултет, Институт за психологију. 4. Вучинић, В. (2014). Основи тифлологије. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. Београд. 5. Maltby, M.T. (2002). Principles of Hearing Aid Audiology, ISBN: 1 86156 257 8, str. 125-154 6. Koenig A.J., Holbrook C, Corn A.L., DePriest L., Erin, J.N., Presley I (2000): Specialized Assessments for Students with Visual Impairments, in: Koenig A.J., Holbrook C., ed. Foundation of education, Vol.2 Educational Strategies for teaching Children and Youths with Visual Impairments , AFB Press. (ch 4., 103-153)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3		Практична настава: 3
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, практична настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијуми	20		
семинари	5		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У СЕНЗОРНУ ИНТЕГРАЦИЈУ			
Наставник: Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета је да студенти овладају теоријским поставкама модела сензорне интеграције.			
Исход предмета Препознавање симптома дисфункције сензорне интеграције; процена сензорне интеграције; израда програма сензорне интеграције за поједина сензорна подручја; избор одговарајућег облика интервенције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и дефиниција сензорне интеграције; Сензорни системи; разјашњавање везе између учења, понашања и околине; препознавање и идентификовање дисфункције сензорне интеграције; овладавање критеријумима посматрања коју упућују на сензорну дисфункцију; овладавање специјализованим инструментима и техникама за процену сензорне интеграције; програми стимулације сензорне интеграције. <i>Практична настава</i> Администрација тестова за процену сензорне интеграције, интерпретација резултата евалуације на основу истраживачких резултата тестирања и сродних мера; планирање стратегије интервенције; имплементација интервенције коришћењем СИ стратегије у различитим контекстима.			
Литература 1. Ayers, J., <i>Dijete i senzorna integracija</i> (2009), Naklada Slap, ISBN 978-953-191-147-4, str. 217. 2. Beery-Buktenica Development Test of Visual-Motor Integration, 6 th Edition, Author(s): Keith E. Beery, PhD, Norman A. Buktenica, and Natasha A. Beery. 3. Ayres, A. J. (1989): <i>S.I.P.T. – Sensory Integration and Praxis Test</i> . Los Angeles: Western Psychological Services. 4. Radovanovic, V., Radic Sestic; M., Karic, J., Milanovic Dobrota, B. (2013): The influence of computer games on visual–motor integration in profoundly deaf children, <i>British Journal of Special Education</i> , 40(4), pg. 182–188. DOI: 10.1111/1467-8578.12042			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијуми	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КОМУНИКАЦИЈА У НАСТАВИ			
Наставник: Јасмина М. Ковачевић, Марина Н. Радић-Шестић, Весна С. Радовановић, Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ програма Циљ је овладавање теоријским приступима, концепцијама и моделима комуникације у настави која је усмерена на васпитање и образовање, односно стицање знања и развој ученика са ометеношћу. Оспособљавање студената за примену различитих модела и облика комуникације, у оденосу на структуру и садржај наставног процеса, усклађених са узрастом и психофизичким карактеристикама ученика са ометеношћу.			
Исход предмета Овладаност основним знањима из области комуникације у настави. Обједињено теоријско и практично знање, као и развијен активан, истраживачки приступ према различитим моделима и облицима комуникације у односу на структуру и садржај наставног процеса, обухватајући врсте наставе, односно дидактичке системе, планирање, организацију и реализацију кроз постављене циљеве и задатке, принципе, методе, облике и садржаје наставног рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријски оквир комуникације у настави. Облици и врсте комуникације у настави. Фактори значајни у креирању атмосфере ефикасне комуникације у настави. Берлински и Хамбуршки комуникацијски модел. Утицај односа и садржаја поруке. Комуникација у настави са аспекта дидактичких садржаја. Комуникација у настави са аспекта наставних принципа. Комуникација у настави са аспекта наставних метода. Комуникација у настави са аспекта облика наставног рада. Комуникација у настави са аспекта врста наставе, односно дидактичких система. Комуникацијски простор. Како унапредити комуникацију у настави. Вештине јасне комуникације. Наставник-ученик-комуникација. <i>Практична настава</i> Вербална и невербална комуникација у настави. Watylawickovi облици комуникација. Интраперсонална и интерперсонална комуникација. Ненасилна комуникација. Комуникација у настави у односу на стил педагошког вођења наставника. Подстицање радне атмосфере.			
Литература: 1. Николић, Р. (2004): <i>Могућност савремене школе у развијању комуникативних способности ученика</i> , Комуникација и медији у савременој настави, Учитељски факултет, Јагодина, стр. 48-93. 2. Хасанбеговић, Х., Ковачевић, Ј. (2014): <i>Системи комуникације у едукацијској рехабилитацији</i> . Тузла: Институт за хуману рехабилитацију. стр. 4-125. ISBN 978-9958-0999-0-8 3. Брајша, П.(1984): <i>Педагошка комуникологија</i> , Школске новине, Загреб, стр. 27-68.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања и вежбе кроз групни облик рада, интерактивну наставу, кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	20
практична настава	5	усмени испит	30
колоквијуми	20		
семинар	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОШКЕ ОСНОВЕ ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА			
Наставник: Данка М. Радуловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Психологија личности			
Циљ предмета Да студенти стекну знања о психолошким детерминантама поремећаја у понашању, о његовим озбиљним видовима и о предикторима малолетничког преступништва; да их оспособи за рану детекцију ризичне категорије деце и младих и укаже на особености превентивног и корективног рада са њима.			
Исход предмета Познавање психолошких основа феноменологије, етиологије и законитости поремећаја понашања неопходних у научно-стручном раду на превенцији и третману поремећаја понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Значај психологије поремећаја понашања у контексту глобалних трендова; Концептуални оквир психолошког проучавања поремећаја у понашању (дефиниције, предмет, основни појмови); Теорије поремећаја понашања; психобиолошки, неурофизиолошки, психосоцијални, интерперсонални и интрапсихички чиниоци поремећаја у понашању; стресни животни догађаји: фактори заштите и ризика; Етиолошки релеванте конативне и когнитивне карактеристике; агресивност (природа и врсте), анксиозност, импулсивно трагање за стимулацијом, психотицизам, аморалност, интелигенција. Структура личности деце и адолесцената са поремећајем у понашању; Психолошке основе различитих врста поремећаја у понашању (поремећаји опхођења, обмањујуће понашање, бежање од куће и од школе, поремећаји учења, насиље у школи, хемијски и нехемијски адиктивни поремећаји и др.); Развојне таксонимичке поремећаја понашања и предиктори малолетничке делинквенције. Коморбидитет са другим бихејвиоралним и емоционалним поремећајима. Форензички аспекти хиперактивности; Психолошка гледишта о природи синдрома хиперактивности и видови психолошких интервенција са хиперактивном децом и ученицима. Психолошки модели ране детекције деце у највећем ризику (концепт „ране емоционалне фрустрације“ тј. „ране психопатије“) и приступи у превенцији и третману. <i>Практична настава</i> Студије случаја, прикази психолошких техника у процени појединих видова поремећаја у понашању, анализе примера из праксе, гостовање стручњака из праксе, презентације студената.			
Литература 1. Радуловић, Д. (2014). <i>Психолошке основе поремећаја у понашању</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-47-4 2. Радуловић, Д. (2006). <i>Психологија криминала – психопатија и преступништво</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и Институт за криминолошка и социолошка истраживања (одбрана поглавља). ISBN 86-83287-15-7 3. Радуловић, Д. (2006). Савремене концепције моралног развоја од значаја за превенцију малолетничке делинквенције. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , 25(1-2), 7-28. ISSN 0350-2694. 4. Радуловић, Д. (2007). Концептуални оквир поремећаја у понашању – психолошки приступ. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања и преступништво младих: специјално педагошки дискурс</i> (стр. 29-53). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-59-3 5. Радуловић, Д. (2008). Тешкоће ученика са дефицитом пажње и поремећајем хиперактивности (АДХД) и могућност његовог превазилажења. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 171-192). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-70-8			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови, презентације, предавања гостујућих професора.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поени	Завршни испит	поени
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА ПАТОЛОГИЈА			
Наставник: Александар Л. Југовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 9			
Услов: Социологија			
Циљ предмета Студенти кроз програм треба да: упознају предмет, циљеве и методе социјалне патологије као науке о друштвеним девијацијама; да стекну знања о различитим теоријским схватањима друштвених девијација; да упознају феноменологију и етиологију друштвених девијација; да разумеју социо-културни контекст друштвених девијација; да разумеју узрочно-последичну везу између појединих друштвених девијација; и да стекну знања о карактеру и моделима односа друштва према друштвеним девијацијама.			
Исход предмета Оспособљавање студената да разумеју повезаност друштвених девијација са: друштвеним односима, променама и структурама; друштвеним поретком; социјалном контролом; социјалним диференцијацијама; односима моћи у друштву; друштвеним вредностима; (суб)културним идентитетима и животним стилевима; моделима понашања. Стицање знања и вештина за примену теоријских концепата о друштвеним девијацијама у пракси институција друштвеног реаговања на девијантна понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, предмет, циљеви и методе социјалне патологије. Критеријуми друштвене девијантности и нормалности. Општи типови друштвених девијација. Теоријске перспективе социјалне патологије: био-антрополошка теорија, позитивизам – теорија аномије, функционализам, теорије девијантних субкултура, теорија етикетирања, социјално-антрополошка теорија; радикално-критичке теорије, теорије социјалне контроле. Феноменологија друштвених девијација: криминал, малолетничко преступништво, вандализам, хулиганизам, просјачење и скитња, коцкање, самоубиства, проституција, друштвене дезорганизације (корупција), алкохолизам, зависност од психоактивних супстанци. <i>Практична настава</i> У оквиру практичне наставе студенти кроз рад на <i>вежбама</i> савладавају материју кроз примену теоријских знања у анализи појединих друштвених девијација. Примена метода истраживања друштвених девијација. Поједине теме обрађују се кроз дискусионе групе и анализу видео и интернет материјала. Посете институцијама социјалне заштите, правосуђа и здравствене заштите. Провера стечених знања обавља се кроз колоквијуме и семинаре.			
Литература: 1. Југовић, А. (2013). <i>Теорија друштвене девијантности</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Партенон. (стр. 16-37, 43-75, 89-113, 127-159, 176-208, 221-267, 283-308, 321-341). ISBN 978-86-7157-646-8 2. Милосављевић, М. (2003). <i>Девијације и друштво</i> . Београд: Драганић. (стр. 63-95, 97-190, 197-205, 273-285). ISBN 86-441-0523-X			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Power-point презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, посете релевантним институцијама, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
колоквијуми	30	усмени испит	50
семинари	20		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА			
Наставник: Александар Л. Југовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Социологија			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти упознају основне појмове социјалне политике као науке и праксе, да упознају подручја и садржај социјалне политике а пре свега система социјалне заштите, да сагледају социјално-политичку праксу према социјално рањивим групама, да стекну знања о карактеру система социјалне заштите особа са поремећајима понашања.			
Исход предмета Оспособљавање студената да разумеју друштвени контекст социјално рањивих група и карактер социјално-политичког деловања. Стицање знања о вредностима, садржајима и институцијама подручја социјалне политике а посебно социјалне заштите.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> <i>Појмовно-теоријске основе социјалне политике:</i> Појам и предмет социјалне политике. Вредности социјалне политике. Фактори социјалне политике. Основни појмови социјалне политике. Друштвена обележја социјално рањивих група као предмета социјалне политике: маргинализација, социјална искљученост, стигматизација. Појам социјалне укључености и социјалних проблема. Основне доктрине и модели социјалне политике. <i>Подручја и садржај социјалне политике:</i> Системи социјалног осигурања. Друштвена заштита породице и деце. Заштита бивших бораца, војних и цивилних инвалида рата. Социјална заштита. <i>Основе социјалне заштите:</i> Развој српског система социјалне заштите. Циљеви и начела социјалне заштите. Права корисника у систему социјалне заштите. Установе социјалне заштите. Услуге и права социјалне заштите. Центар за социјални рад: настанак и развој; организација стручног рада; делатност и основне функције; вођење случаја. Комора социјалне заштите. Невладин сектор у пружању услуга социјалне заштите. <i>Социјално рањиве групе и социјално-политичка (заштитна) пракса:</i> сиромаштво и материјално необезбеђене особе, незапослени, мигранти, мањинске групе, породице са поремећеним односима, социјално угрожена деца, деца без родитељског старања (старатељство, усвојење, хранитељство), особе ометене у развоју, деца жртве насиља, ХИВ популација, бескућници, избеглице и интерно расељена лица. <i>Социјално-заштитна пракса у области поремећаја понашања:</i> Теоријске перспективе праксе. Социјална заштита деце и младих са поремећајима понашања. Улоге органа старатељства у заштити малолетних преступника. Социјална и породично-правна заштита деце извршилаца кривичних дела. Заступање малолетних преступника у социјалној заштити. <i>Практична настава</i> У оквиру практичне наставе студенти кроз рад на вежбама савладавају материју кроз примену појмовно-теоријских знања у анализи социјално-политичког и социјално-заштитног деловања према социјално рањивим групама. Примена метода истраживања социјалне политике. Поједине теме обрађују се кроз дискусионе групе и анализу видео и интернет материјала. Посете институцијама социјалне заштите. Провера стечених знања обавља се кроз колоквијуме и семинаре.			
Литература: 1. Милосављевић, М., Југовић, А. (2009). <i>Изван граница друштва – савремено друштво и маргиналне групе</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 9-266). ISBN 978-86-80113-82-1 2. Лакићевић, М. (2013). <i>Социјална политика</i> . (стр. 11-37, 43-63, 254-291) Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-034-4 3. Југовић, А. (2005). Анализа социјално-заштитних и породично-правних оквира друштвеног реаговања на криминалитет деце. У: М. Милосављевић (Ур.), <i>Реформа система правно-институционалне заштите малолетних преступника</i> (стр. 144-165). Београд: Сачувајмо децу. ISBN 86-906063-1-9 4. Југовић А., Бркић, М. (2010). Социјална заштита и превенција малолетничког преступништва – улоге, контроверзе и добре праксе. <i>Годишњак Факултета политичких наука</i> , 4(4), 435-452. ISSN 1820-6700 5. Бркић, М., Југовић, А. (2010). Заступање малолетних преступника у систему социјалне заштите. У: Ј. Ковачевић, В. Вучинић (Ур.), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман II</i> (стр. 517-527). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-99-9			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Power-point презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, посете релевантним институцијама, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
колоквијуми	30	усмени испит	50
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ КРИВИЧНОГ ПРАВА			
Наставник: Зорица Б. Поповић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 9			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са основним појмовима материјалног и процесног кривичног права у циљу сагледавања појма кривичног дела, претпоставки за одговорност учиниоца кривичног дела и примену кривичних санкција.			
Исход предмета Усвајање знања која ће оспособити студенте за разумевање кривичноправних решења, што ће применити у раду на превенцији и сузбијању криминала малолетних и пунолетних извршилаца кривичних дела у релевантним институцијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам кривичног права и његово место у правном систему, Кривично законодавство-примена и важење, Појам кривичног дела, Основи искључења кривичног дела, Припремне радње и покушај кривичног дела, Стицај кривичних дела, Кривица-појам и елементи, Заблуда, Појам и облици саучесништва, Кривичне санкције, Рехабилитација и давање података из казнене евиденције, Малолетни учиниоци кривичних дела-специфичности положаја, Посебни део материјалног кривичног права-појам и функције, Појам, предмет и задатак кривичног процесног права, Основна начела кривичног процесног права, Кривичнопроцесни субјекти, Кривични суд, Кривичнопроцесне странке, Кривичнопроцесне радње, Ток редовног кривичног поступка, Редовни и ванредни правни лекови, Посебни поступци, Поступак према малолетним учиниоцима кривичних дела. <i>Практична настава</i> Примена теоријских знања на случајеве из судске праксе.			
Литература 1. Кандић-Поповић, З. (2007). <i>Кривично право – Општи део</i> , Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (271 стр). ISBN 978-86-80113-58-6 2. Кандић-Поповић, З. (2009). <i>Измене у Општем делу Кривичног законика РС</i> . Београд: Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу. (35 стр). COBISS.SR-ID 174276108 3. Стојановић, З., Перић, О. (2011). <i>Кривично право – Посебни део</i> (14. издање). Београд: Правна књига. (366 стр). ISBN 978-86-86223-13-5 4. Бејатовић, С. (2011). <i>Основи кривичног процесног права</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (243 стр). ISBN 978-86-6203-006-1 5. Кривични законик, Сл. гласник РС, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012 и 104/13 http://www.parlament.gov.rs/akti/doneti-zakoni/doneti-zakoni.1033.html 6. Законик о кривичном поступку, Сл. гласник РС, бр. 72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013 и 45/2013 http://www.parlament.gov.rs/akti/doneti-zakoni/doneti-zakoni.1033.html			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, тестови, презентације, консултације, вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МАЛОЛЕТНИЧКО КРИВИЧНО ПРАВО			
Наставник: Зорица Б. Поповић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са правним аспектима малолетничке делинквенције, историјским развојем малолетничког кривичног права, основама кривичног поступка према малолетним учиниоцима кривичних дела и основним моделима формалног реаговања на криминалитет малолетника.			
Исход предмета Усвајање знања битних за разумевање материјално правних и процесних решења формалног реаговања на криминалитет малолетника, што ће се применити у раду на превенцији и сузбијању криминала малолетних учинилаца кривичних дела у релевантним институцијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и функција малолетничког кривичног права, Однос малолетничког кривичног права и општег кривичног права, Историјски развој малолетничког кривичног права, Старосна граница малолетства и значај њеног одређивања, Модели кривичноправног положаја малолетника, Међународни стандарди о положају малолетника у кривичном поступку и током извршења малолетничких кривичних санкција и мера, Систем мера и малолетничких кривичних санкција у Србији, Појам и врсте васпитних мера, Специфична природа и особености васпитних налога, Кривични поступак према малолетницима у Србији, Овлашћења органа старатељства у кривичном поступку према малолетницима у Србији, Посебна заштита малолетних учинилаца кривичних дела и малолетних лица у кривичном поступку, Права малолетника при извршавању малолетничких кривичних санкција и мера. <i>Практична настава</i> Посете судовима и установама за извршење институционалних малолетничких кривичних санкција, гостовања истакнутих стручњака.			
Литература 1. Радуловић, Јб. (2010). <i>Малолетничко кривично право</i> . Београд: Правни факултет Универзитета у Београду. (стр. 11-16, 32-73, 78-147). ISBN 978-86-7630-220-8 2. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Службени гласник РС 85/05, http://www.parlament.gov.rs/akti/doneti-zakoni/doneti-zakoni.1033.html			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, семинарски радови, дискусије, консултације, предавања гостујућих предавача, презентовање аудио и видео материјала.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
вежбе	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: НЕУРОПСИХОЛОГИЈА РАЗВОЈНОГ ДОБА			
Наставник: Надежда С. Крстић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Увод у неуропсихологију			
Циљ предмета Упознавање са неуробиолошким основама когнитивног сазревања, интеракцијом биолошки датог и средине у настајању и развоју психичких структура, неуропсихолошким профилем најчешћих неурокогнитивних поремећаја у развојном добу, основним принципима неуропсихолошке рехабилитације у детињству			
Исход предмета Стицање базичних знања о типичном и атипичном неурокогнитивном развоју, разумевање њихових импликација за специјалну едукацију и рехабилитацију			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и специфичности развојне неуропсихологије, карактеристике и динамика церебралног развоја, пластичност незрелог мозга, утицај средине на церебрално сазревање, последице стечених озледа мозга карактеристичне за детињство, проблем атипичног неурокогнитивног сазревања (развојни поремећаји), <i>Практична настава</i> Анализа и дискусија одабраних текстова из области, клиничке студије случаја			
Литература 1. Надежда Крстић: Развојна неуропсихологија, CIDDD, Београд, 2008			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, дискусија, клиничке студије случаја, прикази истраживања			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	50
семинар-и	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КУЛТУРА ЈЕДНАКОСТИ			
Наставник: Јасмина Б. Карић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да се култура једнакости приближи студентима кроз институционалну културу, драмску уметност, физички приступ, репрезентацију и образовање.			
Исход предмета Од студената се очекује да повећају своју сензибилност према различитости кроз упознавање културе једнакости, како би били у могућности да је социјално шире и имплементирају			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање особа са инвалидитетом кроз различите моделе приступа и технике као што су драмске технике, тренинзи, контроле и ревизије, закони о спречавању дискриминације, инклузивне информације асистивне технологије, приступачна окружења, развијање партнерства и запошљавање. <i>Практична настава</i> Посете институцијама релевантним за сензибилизацију јавности и културу једнакости. Радионичарски рад.			
Литература 1. British Council: Култура једнакости 2007 Museums, Librarians and Archives Council (2007) 2. Karić, J. Радовановић, В. Andjelković, S 2012. The Inclusive Potential Of Applied Theatre In Activities With People With Disabilities, Cerebral Palsy. A Multidisciplinary and multidimensional approach, International thematic collection of papers, Beograd 2012, ISBN 978-86-84765-39-2 (ASERS) 3. Карић Ј., Радовановић В., 2010. Допринос радионица савременог плеса у сензибилизацији друштва према особама са инвалидитетом, У: Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.): <i>Disabilities and Disorders: Phenomenology, Prevention and Treatment, Part I</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД, стр. 351-36, стр: 527, ИСБН 978-86-80113-98-2			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Интерактивне методе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МОТОРИЧКО ПОНАШАЊЕ ОСОБА СА СЕНЗОРНИМ, ИНТЕЛЕКТУАЛНИМ И МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Горан М. Недовић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са појавом моторичких сметњи и поремећаја код деце са интелектуалним, сензорним и моторичким дефицитима.			
Исход предмета Стицање знања о специфичностима моторичког понашања код особа са сензорним, интелектуалним и моторичким дефицитима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Моторичко понашање (дефиниција, појам, различити истраживачки приступи). Планирање, контрола и извођење покрета. Моторичко учење (специфичности моторичког учења код особа са моторичким, сензорним и интелектуалним поремећајима). Моторички програм. Когнитивни аспекти моторичког понашања. Значај сензорне информације у организацији и контроли моторичке активности. Структура моторичког понашања код особа са интелектуалним поремећајима. Структура моторичког понашања код особа са сензорним поремећајима. Структура моторичког понашања код особа са моторичким поремећајима. Значај диференцијалне процене моторичких сметњи и поремећаја. Моторичке сметње и поремећаји код особа са интелектуалним поремећајима. Моторичке сметње и поремећаји код особа са сензорним поремећајима, Моторичке сметње и поремећаји код особа са моторичким поремећајима. <i>Практична настава</i> Утврђивање соматског статуса. Процена структуре моторичког понашања код особа са сензорним дефицитима. Процена структуре моторичког понашања код особа са интелектуалним дефицитима. процена структуре моторичког понашања код вишеструко ометених особа. Процена структуре моторичких програма код особа са сензорним, интелектуалним и моторичким поремећајима. Израда индивидуалних програма за превентивно корективно вежбање.			
Литература: 1. Недовић, Г., Рапаић, Д. (2012). Практикум превентивно корективног рада у основној школи. Друштво дефектолога Србије, Београд; 2. Рапаић Д., Недовић Г. (2007). Структура моторичког понашања код особа са инвалидитетом. У: Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији. ФАСПЕР, Београд, стр. 615 – 641; 3. Рапаић Д., Недовић Г. (2007). Недовић Г., Рапаић Д., Суботић М. (2006). Структура моторичких програма код особа са затвореном повредом мозга, Медицински журнал. Сарајево, вол. 12, бр. 1-2, стр.23-27; 4. Рапаић Д., Недовић Г. (2006). Парадигма менталне репрезентације и моторне егзекуције код транзитивних и нетранзитивних покрета. Међународна конференција - Мултидисциплинарни приступ у специјалној едукацији и рехабилитацији, Зборник радова и сажетака, стр. 96 -105, Београд; 5. Недовић Г., Шапић М., Илић Д. (2004). Когнитивни дефицити моторног понашања код особа са инвалидитетом и особа са повредама мозга. Зборник радова, стр. 207 – 210, Београд; 6. Рапаић, Д., Ивануш, Ј., & Недовић, Г. (1996). Извођење покрета код ментално ретардираних. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 1, 105-116; 7. Рапаић, Д., Недовић, Г., & Јаблан, Б. (1995). Врсте грешака у извођењу покрета код слепих. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 2, 101-108.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја, приказ филмова из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕНТАЛНА ХИГИЈЕНА			
Наставник: Драган М. Павловић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Усвајање основних принципа менталне хигијене, теорије и праксе, примене поступака и техника у превенцији и одржавању менталног здравља. Сагледавање мултидисциплинарности менталне хигијене и рад у тиму. Имплементација принципа менталне хигијене у пракси.			
Исход предмета Оспособљеност студената за препознавање ризика за поремећаје менталног здравља, знање за примену основних ментално хигијенских мера у очувању и унапређењу менталног здравља и оспособљеност за учешће у тимовима/програмима за њихову превенцију и третман.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, историјат, теорија и пракса менталне хигијене. Биолошки, психолошки и социјални узроци менталних поремећаја. Мозак у основи понашања, осећања и мишљења. Ментално хигијенски проблеми деце, адолесцената, одраслих и старијих особа; маладаптивно понашање. Психијатријски поремећаји: анксиозни поремећаји, психозе, болести зависности, развојни поремећаји и друго. Ментални поремећаји код деце и адолесцената, улога школе, породице и социјалног окружења. Стрес и антистрес и други методи превенције поремећаја и унапређења менталног здравља. Вештине решавања проблема, економије времена и излагања на крај са проблемима. Мултидисциплинарност менталне хигијене - Социјални и правно/форензички аспекти. Нефармаколошки и фармаколошки терапијски поступци у менталном здрављу. Психотерапијски правци: теорија и пракса. Исхрана, физичка и интелектуална активност и ментално здравље. <i>Практична настава</i> Вежбе, радионице, семинарски радови			
Литература 1. Павловић, Д.М. (2012): Неуропсихологија, бихевиорална неурологија и неуропсихијатрија, Београд: Орион Арт. ISBN 978-86-83305-75-9 752 стране (одабрана поглавља). 2. Vidanović, I., Kola, D. (2008): Mentalna higijena, Beograd: Dom za decu i omladinu – LINEA. (одабрана поглавља).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе класични едукативни метод уз коришћење видео презентација и активно укључивање студената у рад, семинарски радови.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	30
колоквијуми	30	усмени испит	20
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПОРОДИЦА И ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ			
Наставник: Зоран П. Илић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Обезбедиће се стицања основних знања о изабраним психолошким теоријама које су важне за психологију саветовања, знања о процесу и исходу саветовања, односу саветника и клијента, карактеристикама саветника и клијента, контексту у коме се саветовање одвија.			
Исход предмета Усвајање теоријских и практичних знања о узроцима, садржајима и облицима поремећаја породичних односа, функција, и структура, као и о социјално-правним институтима друштвене заштите породице и деце. Усвајање системске перспективе у раду са породицама са проблемом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање основних појмова: породица, породични односи; друштвене функције породице; традиционална и савремена породица; дефинисање породица поремећених у развоју; животни циклуси породице; поремећени односи и циклуси у породици; садржај и видови поремећаја породичне структуре; генограм; породица у кризи; системски рад са породицом, специјално-педагошки рад са породицом; превенција поремећаја односа и функција породице. <i>Практична настава</i> Упознавање и овладавање практичним знањима и вештинама у раду са породицама поремећеним у развоју.			
Литература 1. Видановић, И. (2005). <i>Појединац и породица</i> . Београд: Факултет политичких наука. ISBN 86-904183-3-4 2. Милојковић, М., Срна, Ј., Мићовић, Р. (1997). <i>Породична терапија</i> . Београд: Центар за брак и породицу. COBISS.SR-ID 53345548 3. Милић, А. (1988). <i>Рађање модерне породице</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. ISBN 86-17-00360-X			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, консултације уз индивидуални менторски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: НАСИЉЕ НАД ДЕЦОМ			
Наставник: Весна Ж. Николић-Ристановић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Психологија личности, Социологија			
Циљ предмета Предмет има за циљ да студентима омогући: стицање основних знања о насиљу над децом, његовим појавним облицима, факторима који утичу на његово јављање и здравственим, социјалним и бихејвиоралним последицама које оно изазива; о томе ко су жртве а ко извршиоци насиља над децом; упознавање са методолошким и етичким специфичностима истраживања насиља над децом, као и са савременим правним и другим друштвеним облицима заштите, помоћи и подршке жртвама насиља над децом, у Србији и свету.			
Исход предмета Савладавање основног теоријског знања о етиолошким, феноменолошким и истраживачким специфичностима насиља над децом, као и облицима заштите и помоћи жртвама, и способност примене стеченог знања на конкретним случајевима из праксе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам и историјат насиља над децом; 2. Распрострањеност и карактеристике насиља над децом у Србији и свету; 3. Врсте насиља над децом, његови индикатори и могућности препознавања; 4. Посредна и непосредна виктимизација деце насиљем; 5. Трансгенерацијско преношење насиља; 6. Психолошко и физичко насиље над децом; 7. Телесно кажњавање и тешкоће разграничавања од физичког насиља; 8. Сексуално насиље над децом; 9. Краткорочне и дугорочне последице насиља над децом; 10. Мерење виктимизације деце, методе и специфичности истраживања насиља над децом; 11. Помоћ и подршка деци жртвама насиља: модели заштите и службе за помоћ деци жртвама у Србији и свету; 12. Правна заштита деце од насиља; 13. Улога полиције, просветних, здравстввених и социјалних радника, и удружења грађана, у раном откривању и заштити деце од насиља; 14. Протоколи за поступање у случајевима насиља над децом и мултидисциплинарни тимови. <i>Практична настава</i> Вежбе, посета установи за збрињавање и заштиту деце жртава насиља, гостовање стручњака, вежбе интервјуисања, анализа видео материјала и конкретних случајева насиља над децом.			
Литература: 1. Жегарац, Н. (2004). <i>Деца која чекају: изазови и трендови професионалне праксе у заштити деце од злостављања</i> . Београд: Save the children. (стр. 1-98). ISBN 86-83939-12-X 2. Херман, Ц. (2010). <i>Траума и опоравак: структура трауматског доживљаја</i> . Нови Сад: Психополис. ISBN 978-86-86653-80-2 3. Николић-Ристановић, В. (2003). Подршка жртвама и секундарна виктимизација: савремена законска решења и пракса. <i>Темид</i> , 6(1), 3-12. ISSN 1450-6637 4. Ханак, Н., Тењовић, Ј., Ишпановић-Радојковић, В., Влајковић, А. (2013). Епидемиолошко истраживање насиља над децом у Србији. <i>Темид</i> , 16(2), 75-102. ISSN 1450-6637 5. Стевановић, И. (2007). Међународноправна заштита малолетних лица од злостављања и занемаривања. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , 26(1-2), 219-241. ISSN 0350-2694 6. Стевковић, Јб. (2006). Насиље над децом у породици и његове последице по здравље. <i>Темид</i> , 17(3), 23-31. ISSN 1450-6637 7. Стевковић, Јб. (2013). Телесна казна-насилно средство васпитања деце као фактор ризика насилног понашања у одраслом добу. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , 32(2), 165-184. ISSN 0350-2694 8. Стевковић, Јб. (2013). Утицај ране насилне виктимизације на насилни криминалитет одраслих (стр. 14-44). <i>Магистарска теза</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 9. Ћоровић, Е. (2012). Спорни облици дисциплинског кажњавања деце – да ли је реч о основу искључења противправности кривичног дела или насиљу над децом? <i>Crimen</i> , 3(2), 211-221. ISSN 2217-219X			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Метод е извођења наставе Предавања, вежбе, радионице, просеминари, дебате, семинарски радови, аудио -вузелни материјали, предавања гостујућих предавача, стручне посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
семинари	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА РОДА И ПОРОДИЦЕ			
Наставник: Мирко Р. Филиповић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је упознавање са основном мрежом појмова и различитим теоријским и методолошким парадигмама помоћу којих социолози, антрополози и социјални психолози данас анализирају феномене рода и породице. Посебна пажња посвећена је приказу и разумевању убрзаних промена у овим областима током последњих неколико деценија.			
Исход предмета СТИЦАЊЕ ФУНДАМЕНТАЛНИХ ЗНАЊА О ФЕНОМЕНИМА РОДА И ПОРОДИЦЕ И ФОРМИРАЊЕ КРИТИЧКЕ СВЕСТИ О МЕСТУ И УЛОЗИ РОДНИХ И ПОРОДИЧНИХ ОБРАЗАЦА, РЕЖИМА И ПОРЕДАКА КАО И ДУБЉИХ ДРУШТВЕНИХ ДЕТЕРМИНИЗАМА КОЈИ ИХ УСЛОВЉАВАЈУ, ОДРЖАВАЈУЋИ СТАРЕ И/ИЛИ СТВАРАЈУЋИ НОВЕ ОБЛИКЕ ДРУШТВЕНИХ НЕЈЕДНАКОСТИ, ДРУШТВЕНЕ ДЕЗОРГАНИЗАЦИЈЕ И ДРУШТВЕНЕ ЕКСКЛУЗИЈЕ. РАЗВОЈ СПОСОБНОСТИ НАУЧНОГ „ДИСЦИПЛИНОВАЊА“ ВЕОМА РАШИРЕНИХ ИДЕОЛОГИЈА, СТЕРЕОТИПА И ПРЕДРАСУДА У ОВОЈ ОБЛАСТИ И СПОСОБНОСТИ ЗА КРИТИЧКУ АНАЛИЗУ ЊИХОВИХ ДРУШТВЕНИХ ФУНКЦИЈА У ОДРЖАВАЊУ ПОСТОЈЕЋЕГ ДРУШТВЕНОГ ПОРЕТКА.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Полне и родне разлике: биологија и подела рада, друштвена конструкција родних улога; 2. Порекло родних неједнакости у перспективи либераног, радикалног и црног феминизма. Теорије о (приватном и јавном) патријархату. Постмодерни феминизам; 3. Родне неједнакости на тржишту рада: зараде, структура запослења, незапосленост; 4. Род и друштвена стратификација: класе, касте, мањине; 5. Род и здравље. Друштвене основе здравља. Закон „инверзне заштите“. Социолошка становишта о здрављу и болести. Улога болесног. Болест као проживљено искуство. Социологија старења; 6. Ослобађање жена: предлози и шансе; 7. Мушкост: културни концепти мушкости, хијерархија родних образаца, кризни трендови и промене родног поретка; Породица у различитим теоријским перспективама: функционализам, критичка становишта, марксистичка перспектива, радикална феминистичка перспектива и феминизам разлике; 9. Породица, индустријализација и модернизација: преиндустријска породица, изолована нуклеарна породица. Породица и сродство у савременом свету; 10. Промена функција породице. Разноликост облика породице и глобални трендови. Пораст броја самохраних родитеља, прекомпонованих породица и хомосексуалних породица. Класа/етницитет и разноликост породице; 11. Неравноправност супружничких улога: кућни послови и бригаа о деци, управљање професионалном каријером, временским и новчаним буџетом, емоционални ангажман и други напори; 12. Брак и распад брака: „претње“ алтернативних облика (кохабитација, самачка домаћинства, комуне), тумачења узрока брачног слома, социјална дистрибуција распада брака; 13. Модерност и постмодерност: преображај интимности и родитељских пракси, хомосексуалне породице.			
Литература 1. Haralambos, M., Holborn, M. (2002). <i>Sociologija: teme i perspektive</i> . Zagreb: Golden marketing. (str.126-198; 502-587). ISBN 953-212-100-5 2. Гиденс, Е. (2003). <i>Социологија</i> . Београд: Економски факултет (стр. 114-152, 184-208, 235-241, 303-306, 393-404, 361-366). ISBN 86-403-0521-8 3. Бурђе, П. (2001). <i>Владавина мушкараца</i> . Подгорица: ЦИД, Универзитет Црне Горе. ISBN 86-495-0185-0 4. Милић, А. (2001). <i>Социологија породице</i> . Београд: Чигоја. ISBN 86-7558-012-6 5. Турза, К. (2007). <i>Медицина и друштво</i> . Београд: Медицински факултет. ISBN 978-86-902645-2-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Интерактивна настава у којој се смењују предавања, креативне радионице и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
колоквијуми	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ ИНКЛУЗИЈЕ И ИНТЕГРАЦИЈЕ			
Наставник: Јасмина М. Ковачевић, Светлана С. Славнић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула - Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ Упознавање студената са моделима инклузивног образовања, могућностима и условима за реализацију; специфичностима и законитостима психофизичког развоја деце ометене у развоју и њиховим васпитним и образовним могућностима у инклузивном образовању у односу на примарно оштећење и секундарне последице оштећења; припрема ученика и наставника за реализацију инклузивног образовања; припрема наставника за израду индивидуалних васпитно образовних програма у циљу подршке у инклузивном образовању, као и развијање позитивних ставова према процесу ширег укључивања деце ометене у развоју у систем редовног васпитања и образовања.			
Исход предмета Оспособљеност за реализацију инклузивног образовања, израду индивидуалних васпитно-образовних програма рада у оквиру васпитно-образовних активности редовне школе и пружање подршке и помоћи наставницима, родитељима и ученицима који су укључени у редовне школе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Интеграција деце ометене у развоју као прелазни облик инклузивног образовања. Инклузивно образовање: законски оквири, циљеви, задаци и претпоставке за реализацију. Модели инклузивног образовања. Инклузивно образовање - основа социјалне интеграције особа ометених у развоју. Материјално-технички и просторни услови васпитно образовних установа за реализацију инклузивног образовања. Спољашња и унутрашња организација васпитно образовних установа. Припремљеност детета ометеног у развоју за увођење у инклузивно образовање. Израда индивидуалних васпитно образовних програма рада. Организација групног, индивидуалног и индивидуализованог рада кроз обавезне и ваннаставне активности. Примена специјалних наставних средстава и помагала. Праћење и вредновање остварених резултата рада деце ометене у развоју. Припрема наставника за инклузивно образовање. Припрема родитеља деце ометене у развоју и деце уредног развоја за партнерски однос. Повезивање школе са асоцијацијама родитеља деце ометене у развоју и деце уредног развоја. Сарадња школе са предшколским установама, са здравственим, дефектолошким и институцијама социјалне заштите, као и осталим институцијама друштвене средине. <i>Практична настава</i> Припрема ученика за прихватање деце ометене у развоју. Израда индивидуалног плана и програма подршке у васпитно-образовном раду. Процена и праћење развоја и образовних постигнућа деце ометене у развоју -индивидуализација у вредновању школских резултата. Организација и реализација допунског рада, као и слободних активности са децом ометеном у развоју.			
Литература: 1. Kovacevic, J., Macesic-Petrovic, D. (2012). Inclusive education-Empirical experience from Serbia, Intertational Journal of Educational Development, vol.32.br. 3.str. 463-470 2. Ковачевић, Ј. (2011). Дете са посебним потребама у редовној школи, Универзитет у Београду-Учитељски факултет. ISBN 978-86-7849-147-4 3. Радић-Шестић, М., Ковачевић, Ј. (2010). Управљање инклузивном школом и улога специјалног едукатора-рехабилитатора, Универзитет у Београду-Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ISBN978-86-6203-000-9, стр.. 334 4. Kovacevic, J. (2010). Children with special needs in inclusive education. <i>Didactica Slovenica</i> , 25(5), 63-75.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Групни облик рада, интерактивна настава, кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА НАСТАВЕ БРАЈЕВОГ ПИСМА			
Наставник: Бранка Ђ. Јаблан			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сензомоторичке сметње и поремећеји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти науче Брајево писмо и упознају савремене методичко-дидактичке приступе у настави читања и писања Брајевог писма.			
Исход предмета Студенти ће овладати теоријским знањима и практичним моделима рада описмењавања слепе деце и одраслих слепих особа и моћи ће их примењивати одмах након завршетка курса. На крају курса студенти ће знати како да процес учења читања и писања Брајевог писма учине интересантним слепој деци и како да обезбеде висок ниво учења у односу на одабране методе и поступке.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Наставни програм предмета реализоваће се кроз следеће садржаје: Настанак Брајевог писма, Специфичности и карактеристике Брајевог писма, Процена спремности и припрема слепе деце за учење читања и писања, Методе и поступци учења читања и писања, Учење читања и писања слепе деце, Увежбавање читања и писања Брајевог писма, Двострука писменост слепе деце, Описмењавање касније ослепелих, Функционални приступ учења Брајевог писма. <i>Практична настава</i> У првој фази током реализације вежби студенти ће овладати симболима Брајевог писма. У следећој фази, путем интерактивне наставе, биће им омогућено да примењују различите врсте методичко-дидактичких приступа у циљу усвајања вештине читања и писања слепе деце и одраслих слепих особа.			
Литература 1. Јаблан Б. (2010). <i>Читање и писање Брајевог писма</i> , Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, страна 207. ИСБН 978-86-80113-95-1. 2. Јаблан, Б., Максимовић, Ј., Грбовић, А. (2012). Двострука писменост деце са оштећењем вида, Педагогија, Форум педагога Србије и Црне Горе бр. 4, година LXVII, стр. 580-587. ISSN 0031-3807. 3. Steinman, B. A., LeJeune, B. J., Kimbrough, B. T. (2006). Developmental stages of reading processes in children who are blind and sighted. <i>Journal of Visual Impairment & Blindness</i> , 100(1), 36-46.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Вербално–текстуална, демонстративно-илустративна.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испт	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ФИЗИОЛОШКА ОПТИКА			
Наставник: Драгомир М. Стаменковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања из геометријске оптике као гране физике и разумевање функционисања ока као оптичког система. Изучавање квалитета лика (аберација оптичког система ока) као и оптичких аспеката визуелне перцепције, рефракције и рефракционих аномалија. Сагледавање оптичких параметара и начина функционисања оптике за корекцију вида и помоћ слабовидим особама.			
Исход предмета Целовитије сагледавање ока као оптичког система, квалитета визуелне перцепције и примена стечених знања у изучавању и корекцији стања аметропија.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Природа светлости. Основни појмови и закони геометријске оптике. Гаусова оптика. Оптички диоптер и оптички елементи (сочива, огледала, призме). Кардиналне тачке оптичког система. Теорија формирања лика и квалитет лика – теорија аберација. Око као оптички систем и формирање лика на мрежњачи. Визуелна перцепција и контрастна сензитивност. Фотометрија вида. Оптички аспекти рефракције и рефракционих аномалија ока. Оптички аспекти акомодације, бинокуларног и колорног вида. Оптички аспекти слабовидости. <i>Практична настава</i> Вежбе из геометријске оптике – основе оптичког прорачуна (кардиналне тачке, положај лика, увећање и увеличање). Геометријске аберације (хроматизам, сферна, кома, астигматизам, дисторзија). Оптички елементи за корекцију вида, производња и примена – сочива за наочаре и контактна сочива. Демонстрација и практични рад са основним оптичким елементима и оптичким системима – сочива, лупе, микроскопи.			
Литература: 1. Васиљевић, Д. (2004). Оптички уређаји и оптоелектроника (стр 1-110). Машински факултет у Београду, ISBN 86-7083-493-6. 2. Паруновић, А. (1997). Упознајте своје очи. Завод за уџбенике и наставна средства, ISBN 86-17-06103-0. 3. Hribar-Košir, A. (2002). Priročnik za očesno optiko (стр. 1-112). Carl Zeiss Maribor, 681.7(035). 4. Atchison, D. A., Smith, G. (2000). Optics of the Human Eye. Butterworth Heinemann, ISBN 0-7506-3775-7			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Демонстративно-илустративна метода. Практичне вежбе у офталмолошком кабинету и центру за слабовидост.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ ЧИТАЊУ И ПИСАЊУ КОД СЛАБОВИДИХ			
Наставник: Александра Б. Грбовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида; Изборни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Студенти треба да науче примену савремених методских приступа учењу читања и писања слабовиде деце и да стекну знања о методама и техникама читања особа са стеченим умањењем видних способности у старијем животном добу.			
Исход предмета: Студенти ће овладати теоријским и практичним знањима о методама процене образовних потреба и примени специфичних наставних стратегија у описмењавању слабовиде деце. Студенти ће овладати теоријским знањима о примени савремених помагала за читање и писање особа са оштећењем вида и креирању одговарајућих констелационих услова за перцепирање црне штампе у складу са потребама слабовиде деце и одраслих особа са смањеним визуелним могућностима.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Наставни програм предмета реализоваће се кроз следеће садржаје: Процена образовних потреба деце са оштећењем вида и одређивање медија за учење. Спремност слабовиде деце за полазак у школу. Методе и поступци учења читања и писања. Специфичности едукативног приступа описмењавању деце са ОВ на црној штампани. По четно читање и писање и карактеристике читања слабовиде деце. Импликације различитих врста оштећења вида на читање и писање. Методски приступи читању старијих особа са смањеним визуелним могућностима.			
<i>Практична настава</i>			
Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад			
Током реализације вежби студенти ће овладати теоријским знањима о процени могућности деце са оштећењем вида за учење читања и писања на визуелним медијима. Затим ће активно примењивати савремен методичко-дидактички приступ усвајању вештине читања и писања слабовидих ученика. Студенти ће упознати могућност примене помагала за читање и писање слабовидих особа.			
Литература			
1. Милатовић, В. (1996). Методика наставе почетног читања и писања, НИП „Дечије новине“ Горњи Милановац, ИСБН 86-367-0795-1, (160 стр.)			
2. Грбовић А., Станимиров К., Јаблан Б. (2013). Образовни медији за децу са оштећењем вида, Теме, 2/2013, Универзитет у Нишу, УДК: 371.64/.69:376.1-056.262, ISSN 0353-7919 (стр: 769-783)			
3. Ешкировић Б., Грбовић А. (2010): Планирање положаја у настави српског језика деце са оштећењем вида, Зборник радова: Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман, ФАСПЕР, Београд. ISBN 978-86-80113-98-2 (стр.185-199).			
4. Дикић С., Грбовић А. (2003). Утицај електронске ТВ лупе на успешност ученика оштећеног вида у визуелној перцепцији текста и бројева, Истраживања у дефектологији, бр.2., Дефектолошки факултет Универзитета у Београду, Центар за издавачку делатност, COBISS-ID 102061580 (стр. 167-175) .			
5. Koenig A.J., Holbrook C, Corn, DePriest L., Erin, J.N., Presley I (2000). ch 4., Specialized Assessments for Students with Visual Impairments, in: Koenig A.J., Holbrook C., ed. Foundation of education, Vol.2 Educational Strategies for teaching Children and Youths with Visual Impairments , AFB Press.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Вербално –текстуална, Демонстративно-илустративна.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијуми	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДИЈАГНОСТИЧКО-КОРЕКЦИОНИ ПОСТУПЦИ У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ВИДА			
Наставник: Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да студенте кроз теоријску и практичну наставу упозна са основним поремећајима рефракције ока као и њиховом корекцијом. Такође посебан аспект односи се на детаљно упознавање и клиничко одређивање величине и квалитета рефракционе аномалије било субјективно било објективно, јер на тај начин једино даје битне податке за квалитетну корекцију, а познавање особина корекционог сочива омогућава најбољи избор и начин корекције па је замишљен тако да се кроз овај предмет усвоје сва правила преписивања наочара и контактних сочива.			
Исход предмета Сагледавање особина и практична примена оптичких средстава за корекцију аметропија. Упознавање са карактеристикама и обука за примену оптичких и оптоелектронских уређаја у оптометрији и офталмологији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Бави се основним фазама и поступцима дијагностике, корекције и рехабилитације вида. Посебан аспект односи се на детаљно упознавање и клиничко одређивање рефракционих аномалија. <i>Практична настава</i> Вежбе - оспособљавање за самосталан рад на апаратима за дијагностику вида као и корекција вида наочарима и контактним сочивима. Рад на рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида.			
Литература 1. Перуновић, А., Цветковић, Д., и сарадници (1995). <i>Корекција рефракционих аномалија ока</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2. Савковић, З., Станков, Б. (2001). <i>Дијагностички поступци и терапијске методе код стабизма и амблиопије</i> , Ревид, Београд. 3. Смиљанић, Н. (2001). <i>Испитивање видних функција</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 4. Вељковић, Д. (1995). <i>Дијагностичке процедуре у офталмологији</i> , Медицински факултет, Крагујевац.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци и демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕДШКОЛСКОГ РАДА СА СЛЕПОМ И СЛАБОВИДОМ ДЕЦОМ			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Усвајање методских поступака за реализацију програмских садржаја и циљева корективног и васпитно-образовног рада са слепом и слабовидом децом предшколског узраста.			
Исход предмета Оспособљеност студената за рад са децом оштећеног вида предшколског узраста			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика рада са децом оштећеног вида предшколског узраста – предмет, циљеви и задаци, повезаност са другим наукама. Предшколско васпитање и образовање слепе деце предшколског узраста, значај, циљ, задаци, организација, програми, средства. Методски приступи у раду слепом и слабовидом децом предшколског узраста. Начела, активности, игре, планирање и програмирање. Опсервација, процена (инструменти) и припрема слепе и слабовиде деце за васпитно образовни рад. Припрема за полазак у школу. <i>Практична настава</i> Практична настава ће бити реализована у наставним базама где ће студенти имати прилику да практично примене стечена знања			
Литература: 1. Каменов, Е.(1985). <i>Методика васпитно-образовног рада са предшколском децом</i> . Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2. Вучинић, В. (2003). Перцептивно-моторне активности деце оштећеног вида предшколског узраста. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 1-2, 137-144, ДД СЦГ, Београд. 3. Вучинић, В., Ешкировић, Б. (2001). Тифлодидактичке специфичности организације игара са слепом децом предшколског узраста. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 47-54. 4. Вучинић, В., Анђелковић, М. (2008) Начела предшколског васпитања и образовања деце са оштећењем вида. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 2, 75-91 5. Вучинић В., Павловић С. (2007). Пuteви унапређења развоја деце оштећеног вида предшколског узраста <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 1, 99-115. 6. Вучинић, В., Ешкировић, Б., Јаблан, Б. (2007). Значај раног искуства у оријентацији и самосталном кретању слепе деце, <i>Београдска дефектолошка школа</i> . 3, 63-75. 7. Anđelković, M., Vučinić V., Jablan B., Eškirović B. (2012). Stavovi roditelja dece tipičnog razvoja prema inkluzivnom obrazovanju dece sa oštećenjem vida predškolskog uzrasta. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 11(4), 507-520., 8. Марковић М. и група аутора: Корак по корак 2 васпитање деце од три до седам година, Креативни центар, Београд, 2000.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, видео прикази, уз примену методе разговора и практичних радова			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОГРАМИРАНИ РАЗВОЈ ВИЗУЕЛНОГ ОПАЖАЊА ДЕЦЕ ОШТЕЋЕНОГ ВИДА			
Наставник: Бранка М. Ешкировић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Основна академска и стручно-апликативна знања о програмима и методама едукационо – рехабилитационе процене и развоја визуелног опажања и функционалног вида особа са и без оштећења вида.			
Исход предмета Основна академска професионална оспособљеност за процену и програмирање максималног коришћења резидуалног вида и развој визуелне ефикасности.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Опште одредбе Програмираног развоја визуелног опажања. Опажање-визуелно опажање-визуелна ефикасност-функционални вид. Модел визуелног функционисања слабовиде деце и деце оштећеног вида у настави и другим условима живота. Развој визуелне ефикасности деце оштећеног вида на раном, предшколском и школском узрасту. Методе процене и програмираног развоја визуелног функционисања. Педагошка процедура процене и развоја визуелне ефикасности слабовиде деце и деце са оштећењем вида. Слабовидост стечена у одраслом добу - програми визуелне едукације. Оптичка и неоптичка помагала и развој визуелне ефикасности. Основи процене и стимулације визуелног опажања код деце оштећеног вида са комбинованим сметњама. <i>Практична настава</i> Процена и развој визуелне ефикасности по моделу „Гледај и мисли“. Процена и развој визуелне ефикасности по моделу Натали Бараге. Процена слабовидости за едукационе сврхе. Процена и третман функционалног вида. Развој визуелних вештина: перцепција тродимензионалних модела и дводимензионалних приказа, перцепција покрета, текста, диференцијација и именоване боја. Имплементација визуелног тренинга у разредну наставу.			
Литература: 1. Ешкировић, Б. (2002). <i>Визуелна ефикасност слабовиде деце у настави</i> (90-207). СД Публик, Београд, ISBN 86-84019-02-4. 2. Ешкировић, Б., Вучинић, В. (2009). Развој визуелне перцепције код деце оштећеног вида до поласка у школу, у Радовановић, Д. (ур.): „Истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији“, Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију - CIDD, Београд, стр. 605- 616, COBISS. SR-ID 167686156, ISBN 978-86-80113-84-5. 3. Lueck, A. H. (2004). <i>Functional Vision - A Practitioner's Guide to Evaluation and Intervention</i> (25-61, 115-130, 177-200). American Foundation for the Blind. 4. Chapman, E.K., Tobin, M.J., Tozze, F.H., Moss, S.(1989). <i>Look and Think- Visual Perception Training for Visually Impaired Children (5 to 11 years), A Handbook for Teachers</i> (55-100). Royal National Institute for the Blind, London. 5. Barraga, N.C. (1977). <i>Increased Visual Behavior in Low Vision Children</i> (113-153). American Foundation for the Blind, New York.			
Број часова активне наставе	Предавања: 2	Вежбе: 2	
Методе извођења наставе вербално-текстуална и демонстративно-илустративна метода, самостални практични рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ТЕХНИКЕ ИСПИТИВАЊА ОЧНИХ ОБОЉЕЊА			
Наставник: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Усвајање основних знања из технологије и техника испитивања болести ока.			
Исход предмета Овладавање основним техникама испитивања болести ока.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјат открића офталмолошких инструмената. Савремене могућности офталмолошке дијагностике. Периметрија. Колорни вид. Адаптација на таму. Шпалт лампа. Ауторефрактометрија. Офталмоскопија. Ретиноскопија. Кератометрија. Фундус камера. ОЦТ. Ултразвук у дијагностици очних болести. <i>Практична настава</i> Технике испитивање видног поља. Технике испитивања адаптације. Технике испитивања колорног вида. Овладавање основама техника: прегледа предњег сегмента ока, директне офталмоскопије, ретиноскопије, кератометрије, ауторефрактометрије, А и Б-скена.			
Литература: 1. Голубовић, С. (2009). <i>Офталмологија – уџбеник за студенте медицине (47-51)</i> . Медицински факултет Универзитета у Београду. Београд. ISBN 978-86-7117-265-3. 2. Станојевић Паовић, А., Миленковић, С., Контић, Ђ. (2008). <i>Fiziologija oka</i> Медицински факултет Универзитета у Београду. Београд. (124-164). ISBN 978-86-7117-229-5. 3. Rosenfield, M., Logan, N. (2009). <i>Optometry: science, techniques and clinical management</i> . Elsevier. Philadelphia. ISBN 9780750687782.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Теоријска предавања, практична предавања, вежбе и консултације. Интерактивна настава – групни рад студената			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЛИНГВИСТИКА			
Наставник : Зорка Н. Кашић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са основним научним чињеницама које се односе на природу и развој језика као општељудског обележја, а нарочито са чињеницама везаним за структуру језика. Посебан циљ је да се студентима омогући стицање знања о језику и његовој структури која се могу применити у хабилитацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа.			
Исход предмета Стечена знања о структури језика створиће студентима неопходну основу за савладавање и разумевање стручних студијских програма из области сурдологије. Стечена знања и вештине у анализи језичких појава биће примењиви у хабилитацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Савремена лингвистичка теорија и њени појмови; битна својства језика; општа структура језика; језички знак – повезивање звука и значења у језику; симболизација; нивои језичке структуре; релевантни односи међу нивоима језичке структуре; граматички односи - синтагматски односи, парадигматски односи, функционални односи; граматичка правила: прескриптивна правила - дескриптивна правила; граматичке категорије; морфолошки систем; синтаксички систем; структура лексикона; лингвистичка семантика; лингвистичка прагматика. <i>Практична настава</i> Практично оспособљавање студената за анализу језичких појава код појединца.			
Литература 1. Бугарски Р. (1996). <i>Увод у општу лингвистику</i> . Београд: Чигоја штампа/XX век (Сабрана дела, 6), 101-268, ISBN 867558-200-5 2. Кашић З. (2014). <i>Лингвистика – практикум за студенте ФАСПЕРА</i>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СУРДОПСИХОЛОГИЈА			
Наставник: Весна Ј. Радоман			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са специфичностима сазнајног, комуникативног, емоционалног и социјалног функционисања особа са оштећеним слухом као и методама психолошке интервенције и научног истраживања ове проблематике			
Исход предмета Стечена знања о психичком развоју и функционисању особе (детета) оштећеног слуха и примена тих знања у њиховој едукацији, хабилитацији и рехабилитацији, стицање вештина пружања психолошке подршке детету (одраслом) и његовој породици, обученост за тимски и истраживачки рад			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет изучавања сурдопсихологије, Методе психолошке процене, Био-психо-социјални модел слушне ометености и инклузија; когнитивни, емотивни и социјални развој особа са сметњама и поремећајима слуха; социјални ставови, однос друштва и значај ових фактора за развој особа са сметњама и поремећајима слуха; специфичне методе и технике пружања психолошке подршке појединцу са оштећењем слуха и породици; <i>Практична настава</i> Прорада теоријских тема кроз интерактивне форме учења, дискусионе групе о предмету сурдопсихологије, вежбање избора метода; прикази случаја; групни рад везан за теоријске теме; вежбање техника психолошке подршке;			
Литература 1. Радоман В. (2005) Сурдопсихологија, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд 2. Димоски С. (2011) Ставови према особама оштећеног слуха и фактори који их одређују. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд 3. Димоски С., (2004) Поремећај понашања код слушно оштећене деце и омладине, Београдска дефектолошка школа 2-3: 51-63. 4. Димоски С., (2006) Циклуси развоја породице детета са слушним оштећењем, Београдска дефектолошка школа 1:1-11.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе: Предавања, вежбе, консултације, power point презентације, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је разумевање процеса рехабилитације и хабилитације глуве и наглуве деце, упознавање са савременим методама које се примењују, као и савладавање процеса креирања индивидуалних планова и програма слушне и говорно-језичке ре/хабилитације.			
Исход предмета Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за самосталан рад на процени слушних и говорно-језичких способности глуве и наглуве деце, као и за планирање и реализацију индивидуалног сурдолошког третмана у оквиру ре/хабилитације глуве и наглуве деце.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата основне теоријске оквире појма рехабилитације и хабилитације, методе које се користе у ре/хабилитацији деце оштећеног слуха, савремени концепт рехабилитације је презентираан кроз неколико основних сегмената: превенције, детекције, дијагностике, класификације, амплификације и третмана. Специфична знања о процесима перцепције звука као основним дражима за стицање аудитивних искустава у препознавању говора у условима оштећеног слуха. У оквиру предмета такође се учи о специфичним моделима за формирања одређених говорно-језичких сегмената код глуве и наглуве деце. <i>Практична настава</i> СТИЦАЊЕ ВЕШТИНА У ТЕХНИКАМА И МЕТОДАМА ПРОЦЕНЕ СЛУХА КАО ПРИМАРНОГ ДЕФИЦИТА И ГОВОРА И ЈЕЗИКА КАО СЕКУНДАРНЕ ПОСЛЕДИЦЕ. Савладавање процеса креирања индивидуалних планова и програма слушне и говорно-језичке ре/хабилитације. Начини примене и спровођења планираних процедура ре/хабилитације			
Литература 1. Ђоковић, С. (2004): Индивидуални третман код деце оштећеног слуха, 147 страна, ЦИДД, Београд, ISBN 86-80113-39-5 2. Ђоковић С., Пантелић С. (2008): Језичка компетенција деце оштећеног слуха као критеријум при упису у редовну школу, У сусрет инклузији - проблеми у теорији и пракси, ЦИДД, стр. 277-297, ISBN 978-86- 80113-71-5 3. Костић Ђ., Владисављевић С., Поповић М. (1983): Тестови за испитивање говора и језика, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 247 стр. UDK 616.22-008.5			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, вежбе, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: СУРДОПЕДАГОГИЈА СА МОДЕЛИМА ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ			
Наставник: Јасмина М. Ковачевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је овладавање специфичним знањима из области васпитања и образовања глуве и наглуве деце и омладине; усвајање стратегија учења и методологије примене иновацијских модела у организацији васпитно-образовног рада; подстицање на развијање истраживачког односа према теорији и пракси васпитања и образовања глувих и наглувих.			
Исход предмета Овладаност основним знањима из области васпитања и образовања глувих и наглувих. Обједињено теоријско и практично сурдопедагошко знање. Развијен активан, истраживачки приступ према различитим стратегијама учења и концепцијама образовања глуве и наглуве деце и омладине, као и примени иновацијских модела у организацији наставног рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, циљ и задаци васпитно-образовног рада, васпитање - опште карактеристике и специфичности; Фактори васпитања и развоја глуве и наглуве личности; Подручја васпитно-образовног рада; Фактори и облици васпитно-образовног рада; Појам и значај образовања; однос васпитања и образовања и остале сурдопедагошке категорије; Организација васпитно-образовног рада; Савремени приступи у образовању глувих и наглувих; Стратегије учења глувих и наглувих; Настава - опште карактеристике, циљеви и задаци наставе глувих и наглувих; Систем сурдопедагошких принципа; Систем сурдопедагошких метода; Вербалне методе у настави глувих и наглувих; Невербалне методе у настави глувих и наглувих; Знаковни језик – опште карактеристике; Прстна азбука - опште карактеристике; Комбиноване методе - опште карактеристике, примена; Облици рада у сурдопедагошком раду; Организација и примена иновацијских модела васпитно-образовног рада. <i>Практична настава</i> Професионалне компетенције; Истраживање у функцији професионалног развоја; Положај глувих и наглувих ученика у васпитно-образовном процесу; Елементи и системи васпитања образовања; Сурдопедагошка документација; Асистивна технологија; Рад на истраживачким задацима.			
Литература 1. Ковачевић, Ј., Радић Шестић, М.(2014): Приступи у образовању глувих и наглувих, Универзитет у Београду- Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, стр.51-93, ISBN 978-86-6203-048-1 2. Ковачевић, Ј. (2003): Дидактички системи у школовању глувих, ДДЈ, Београд, стр. 30- 166. 3. Ковачевић, Ј. (2000): Учесталост примене метода у васпитно-образовном раду глувих, ДДЈ, Београд, стр. 13-60. 4. Вилотијевић, М. (1999): Дидактика III, Научна књига и учитељски факултет, Београд. 5. Савић, Ј., Ивановић, П. (1994): Сурдопедагогија, Дефектолошки факултет, Београд, стр. 100.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Групни облик рада, интерактивна настава, кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу.			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ИЗГРАДЊА ГОВОРА КОД ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да упозна студенте са теоријским основама и практичним проблемима везаним за начин формирања гласова код глуве и наглуве деце, односно за начин изградње говора. У оквиру овог предмета студенти треба да сазнају: како се глува и наглува деца оспособљавају да правилно, чисто и јасно изговарају гласове, гласовне скупине, речи и реченице у говору и читању; развијају говор у његовој основној функцији, функцији споразумевања; читају говор са усана и лица саговорника; користе мимику, прстну азбуку и знаковни језик, употребљавају одговарајућу слушну амплификацију.			
Исход предмета			
Савладане области у оквиру изградње говора код глуве и наглуве деце створиће студентима основу за даље савладавање области из специјалне едукације и рехабилитације глувих и наглувих, омогућиће им да решавају практичне задатке у хабилитацији и рехабилитацији глуве и наглуве деце и упознају практична достигнућа у сурдологији. Оспособљавају се да повезују и примењују стечена знања и перманентно прате токове развоја науке и праксе у области Сурдологије. Стичу се компетенције за тимско или самостално обављање послова у области Сурдологије.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Предмет и задаци изградње говора код глуве и наглуве деце; теоријске основе изградње говора код глуве и наглуве деце; технике говорења; глас и његове особености; методе демутизације–орална метода, метода писања, метода тоталне комуникације, коришћење метода данас у свету; улога игре у процесу артикулације код глуве и наглуве деце; ритмика у говору–ритам у говору глуве и наглуве деце; артикулација–дефиниције и неопходни услови за правилну артикулацију, одступања и битни фактори; гласови српског језика и њихово формирање–према месту и начину образовању; читање говора са лица и уста саговорника–слух и читање говора, вид и читање говора, читљивост гласова, битни фактори за читање говора; наставна и техничка средства у настави артикулације.			
<i>Практична настава</i>			
Практично оспособљавање студената да учествују у хабилитацији и рехабилитацији глуве и наглуве деце			
Литература			
1. Димић Н. (2002): Методика артикулације, Дефектолошки факултет, Београд, 255 стр. ISBN 86-80113-34-4			
2. Димић Д., Димић, Н. (2003): Функција читања говора са усана, ДДСЦГ, 29-72, ISBN 86-84765-00-1			
Методe извођења наставе			
Теоријска настава:предавања уз примену савремених техничких средстава. Вежбе: хоспитовање и самостални рад студената у трајању од једног школског часа			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијуми	35		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕДШКОЛСКОГ РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да се студенти упознају са настанком концепта предшколског васпитања, специфичним педагошко–психолошким профилом глуве и наглуве деце, као и да се оспособе за структурирање програма предшколског васпитања и образовања ове популације деце.			
Исход предмета Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за примену свих облика рада у оквиру предшколских програма за глуву и наглуву децу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Функција и садржај опште методике; Предшколска установа, организација живота у предшколској установи; Васпитање, адаптација деце у установу, режим живљења и дечије понашање, социјални односи међу децом, развој дечије самосталности, васпитавање воље, развијање личног идентитета; Карактеристике психофизичког развоја деце предшколског узраста; Програмирање, планирање и евалуација; Области рада (когнитивни развој, рад на формирању говора, елементарних математичких појмова, појмова из природе и друштва); Област друштвеног, естетског, радног, сензорног и физичког образовања и васпитања, <i>Практична настава</i> Посета предшколским групама за глуву и наглуву децу, успостављање контакта са њима, процена психофизиолошких способности глуве и наглуве деце, учествовање у организацији и спровођењу активности у предшколским групама			
Литература 1. Каменов Е. (2006): Васпитно-образовни рад у дечијем вртићу –општа методика, Драгон, Београд, стр. од 5-29, 44-139, 170-230 ISBN 86-83535-57-6 2. Савић Љ., Ивановић П. (1988): Методика глувих и наглувих I предшколска сурдометодика, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. 21-33, 65-129, 252-309 нема ISBN			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе: Предавања уз примену савремених техничких средстава, вежбе, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЗНАКОВНИ ЈЕЗИК 2			
Наставник: Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Знаковни језик 1			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенти савладају познавање знаковног језика на средњем нивоу и да се оспособе да комуницирају са глувим и наглувим особама, као и да стечено знање примене у будућем професионалном раду.			
Исход предмета Савладавањем средњег нивоа знаковног језика студенти почињу сигурно да комуницирају са глувом и наглувом децом, као и одраслима и стварају могућност за даљу надоградњу у разумевању феномена глувоће, као и начина комуникације глувих. Стичу способност решавања практичних задатака у области комуникације путем знаковног језика.			
Садржај предмета <i>Практична настава</i> Дактилологија – флуентност у једноручној и дворучној азбуци. Знак (гест) – покрети и облици, простор и оријентација, природни и конвенционални знаци. Савладавање знакова из следећих области: конвенционалне фразе; рад – радни однос, комуникација и облици комуникације; бројеви - трговање; транспорт; састанци и конференције; војска; религија. Знаковно изражавање одговарајућим појмовима, простим, простопроширеним и сложеним реченицама реченицама. Међусобна комуникација студената и студената са информантима. Почетно превођење – новински текстови, краћи текстови из књига			
Литература 1. Савић, Љ.(1996): Приручник за преводиоце глувим лицима, Савез глувих и наглувих Југославије, Београд, 175 страна, ID 48197900			
Методe извођења наставе Вежбе, интерактивна настава			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 0		Практична настава: 3
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	практични испит	50
практична настава	20		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: РЕЕДУКАЦИЈА ПСИХОМОТОРИКЕ ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Светлана С. Славнић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ је да се студенти упознају са реедукацијом психомоторике као методом, њеним аспектима и оспособе за извођење.			
Исход предмета			
Оспособити студенте да у будућем раду самостално креирају и реализују вежбе реедукације психомоторике.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Дефинисање реедукације психомоторике као методе у решавању школских проблема код глуве и наглуве деце са уредним и дисхармоничним развојем. Примена реедукације психомоторике. Могућности у превенцији поремећаја у психосоцијалном развоју глуве и наглуве деце. Психомоторни спрег – улога и функционисање. Развој и врсте покрета. Развој и врсте латерализованости. Однос у простору – субјективни, гестуални, објективни и представни. Развој праксије и развојне диспраксије код глуве и наглуве деце. Гнозија и развојне дисгнозије. Практичностичка организованост. Графомоторна организованост - процена дислексије, дисграфије и дискалкулије код глуве и наглуве деце.			
<i>Практична настава</i>			
Обучавање и примена вежби реедукације психомоторике код глуве и наглуве деце предшколског и млађег школског узраста са диспраксијом, дисгнозијом, дислексијом, дисграфијом и дискалкулијом.			
Литература			
1. Бојанин, С.,(1985):Неуропсихологија развојног доба и општи реедукативни метод, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр.69-108,149-162,173-211,334-340,383-416;			
2. Маћешкић-Петровић, Д.,Славнић,С.,(2005):Реедукација психомоторике и школско постигнуће деце са лаком менталном ретардацијом, Истраживања у дефектологији, Центар за издавачку делатност, Београд,133-143;			
3. Славнић,С.,Микић,Б.,Маћешкић,Д.(1995): <i>Psychomotor organisation in young hearing impaired children</i> , 18th International Congress of the Deaf, Tel-aviv, Israel;			
4. Повше-Ивкић,В., Говедарица,Т. (2000): <i>Практикум опште дефектолошке дијагностике</i> , Институт за ментално здравље, Београд;			
5. Вујасиновић, З., Димић, Н., Славнић, С. (2007): <i>Функција покрета у развоју говора код глуве и наглуве деце</i> , (одабранапоглавља), Друштво дефектолога Србије, Београд, ISBN 978-86-84765-17-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 1		Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања уз примену савремених техничких средстава, самостално држање једног часа.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ ЗА ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ОСОБЕ			
Наставник: Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је да се студенти упознају са теоријским и практичним знањима и вештинама за коришћење и примену средстава и помагала асистивних технологија у рехабилитацији и едукацији глувих и наглувих особа.			
Исход предмета Предвиђено је да студенти стекну знања и вештине да процене карактеристике и начине рада средстава и помагала асистивних технологија; идентификовање препрека (у комуникацији и приступу информацијама); да развију стратегије за увођење одговарајућих средстава и помагала асистивних технологија у програме едукације и рехабилитације; да формирају вештине за улогу у тиму за примену асистивних технологија; промовисање примене асистивних технологија у рехабилитацији, едукацији, запошљавању и свакодневном животу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Препреке са којима се сусрећу глуве и наглуве особе (приступ информацијама и комуникација); Појам и дефиниција асистивних технологија; Класификација асистивних технологија за глуве и наглуве; Средства и помагала за глуве и наглуве; Развој планова и стратегија за увођење асистивних технологија у ИОП; Ресурсни центри за примену асистивних технологија; Тимови за асистивне технологије; Евалуација наставе подржане средствима и помагалима технологије; Предности и ограничења у коришћењу асистивних технологија. <i>Практична настава</i> У оквиру вежби предвиђено је претраживање Интернета о примерима примене асистивних технологија у едукацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа, као и евалуацији употребе асистивних технологија; Оспособљавање студената за примену упитника за идентификацију проблема и избор одговарајућег средства или помагала асистивне технологије; АТ процена и укључивање у ИОП; Израда евалуационих листи за процену доприноса асистивних технологија.			
Литература 1. Радовановић, В., Карић, Ј. (2011): Асистивне технологије за глуве и наглуве – средства за комуникацију, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , Вол. 17(3), бр. 51, стр. 467-475. 2. Жигић, В., Радић-Шестић, М. (2006): Рачунарска технологија за особе оштећеног вида и оштећеног слуха, ЦИДД, Београд, 143 стр., ISBN 86-80113-48-4 3. Radovanović, V., Radić-Šestić, M. (2012): FM sistemi kao podrška nagluvoj deci, <i>Beogradska defektološka škola</i> , 18(1), br. 52, str. 39-48, ISSN 0354-8759 4. Радовановић, В., Карић, Ј., 2008. Електронско учење – изједначавање услова за глуву и наглуву децу, У: Д. Радовановић (ур.): <i>У сусрет инклузији – дилеме у теорији и пракси</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију – ЦИДД, стр. 375-382, стр: 711, ИСБН 978-86-80113-71-5 5. WATI (2009): Assistive Technology for Students who are Deaf or Hard of Hearing, in <i>Assessing Students' Needs for Assistive Technology</i> , pg. 1-17.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕДШКОЛСКОГ РАДА СА ДЕЦОМ СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Снежана Ј. Николић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Општи део предмета упознаје са организационим облицима и свеукупном организацијом васпитно-образовног рада на предшколском узрасту, упућује у садржаје васпитно-образовног рада и оспособљава студенте за адекватан избор средстава и метода за презентацију васпитних садржаја. Посебан део детаљно презентује моделе структурисања васпитно-образовних садржаја и активности према васпитним областима, аспектима развоја и психофизичким способностима деце. Пружа основне информације о методологији израде индивидуалних едукативних програма и обавезној припреми ове категорије деце за упис у основну школу (упознавање програмских садржаја програма “мале школе” и упутства за њихову реализацију).			
Исход предмета Да кроз теоријски и практични приступ оспособи студенте за правилан избор пре свега модела, а затим и метода, средстава и садржаја у предшколском васпитно-образовном раду, те начинима реализације предшколских васпитно-образовних програма за децу са моторичким поремећајима, према њиховим потребама и способностима. Да упозна са концептуалним и методичким оквирима индивидуалних едукативних програма и дизајнирање припремних образовних програма за децу са моторичким сметњама и поремећајима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Организација васпитно-образовног рада, димензије структуре васпитно-образовног процеса. Структурисање активности према васпитним областима. Структурисање активности према аспектима развоја. Структурисање активности према психофизичким способностима васпитне групе. Индивидуални развојни програми: концептуални и методички оквири индивидуалних програма; садржаји индивидуалних програма; процена, припрема, имплементација; интегративни методички приступ у васпитно-образовном процесу. Припрема деце са моторичким поремећајима за школу: циљеви и исходи предшколске припреме; организација “мале школе” (простор, време, материјал); основна програмска подручја и активности “мале школе”; идентификација тешкоћа у учењу и понашању. Елементи спремности и способности за укључивање у школску средину, Начини имплементације и интеграције у редовни систем, методологија праћења и диференцијално-дијагностички приступ који обезбеђује адекватан избор будућег облика школовања (специјални, прилагођени, редовни). <i>Практична настава</i> Практична примена теоријских садржаја у директном раду у предшколској установи.			
Литература 1. Николић, С. (2012). <i>Методика васпитно-образовног рада са децом са моторичким поремећајима предшколског узраста</i> . 350 страна. Друштво дефектолога Србије, Београд. 2. Николић, С., Илић, С. (2005). Предшколско васпитање деце с моторичким поремећајима. У С. Николић, Р. Чукић, Г. Одовић (ур.), <i>Школовање деце с моторичким поремећајима</i> . Стр. 69-99. Дефектолошки факултет, Универзитет у Београду.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 1		Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, презентације, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА 1			
Наставник: Радмила М. Никић, Миодраг Ј. Стошљевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са методским приступима у реализацији програмских задатака наставе српског језика			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење програмских задатака наставе српског језика у раду са ученицима са моторичким поремећајима			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Карактеристике, специфичности и програмски садржаји наставног плана и програма српског језика у раду са ученицима са моторичким поремећајима. Едукативне способности и потенцијали ученика битни за усвајање програмских садржаја српског језика. Настава почетног читања и писања, спремност и могућности ученика са моторичким поремећајима за учење почетног читања и писања. Врсте читања, обрада уметничког текста, усмено и писмено изражавање. Примена принципа индивидуализације, конкретизације и диференцијације у обради наставне грађе српског језика. Општи приступ у обради основних појмова о језику и правопису у раду са ученицима са моторичким поремећајима. Измене и разлози за изменама у наставном програму српског језика. Израда индивидуалног образовног плана из српског језика (адаптација, модификација или адаптација са модификацијом наставног програма). <i>Практична настава</i> Хоспитовање на часовима у редовним школама и школама за ученике са моторич. поремећ.; Израда методских јединица (индивидуално и групно); самостално држање часова			
Литература 1. Никић, Р., (2008) Методика разредне наставе са телесно инвалидним лицима, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 630 страна, ЦИДД, Београд. 2. Еминовић, Ф, Никић, Р., (2013): "Ослонци и баријере за инклузивно образовање у Србији" у Николић, С. и сар. "Стручни сарадник у инклузивном образовању", стр. 29-59, Друштво дефектолога Србије, Београд. 3. Стошљевић, Л., Чукић Р., Стошљевић М., Методика разредне наставе за телесно инвалидна лица (Соматометодика) – специјални део, БИГ, Београд, 1999. 4. Чукић, Р., Еминовић, Ф., Наставни план и програм – Опште и посебне карактеристике, у Рапаић Д. и сар.: Школовање деце са моторичким поремећајима, БИГ, стр. 131-195, Београд, 2005.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања у Р.Point формату, приказ видео прилога, рад у групама, анализа постојеће литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	25		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА 2			
Наставник: Радмила М. Никић, Фадиљ Н. Еминовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са методским приступима у реализацији програмских задатака наставе математике			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење програмских задатака наставе математике у раду са ученицима са моторичким поремећајима			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Суштина наставе математике (психофизичке особности ученика са моторичким поремећајима) циљ, задаци и специфичности упознавања математичких појмова; План и програм наставе математике; Услови реализације наставе; Организација наставе математике (у I, II, III и IV разреду, као и у комбинованим одељењима). Програмска структура и оперативни задаци наставе математике у раду са ученицима са мотор. порем од I – IV разреда. Припремни период за обраду математичких садржаја. Предмети у простору и односи међу њима. Појам скупа у почетној настави математике. Обрада бројева и све четири рачунске операције у оквиру природних бројева. Измене и разлози за изменама у наставном програму математике. Израда индивидуалног образовног плана из математике (адаптација, модификација или адаптација са модификацијом наставног програма). <i>Практична настава</i> Хоспитовање на часовима у редовним школама и школама за ученике са моторич. поремећ.; Израда методских јединица (индивидуално и групно); самостално држање часова			
Литература 1. Никић, Р., (2008) Методика разредне наставе са телесно инвалидним лицима, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 630 страна, ЦИДД, Београд. 2. Еминовић, Ф, Никић, Р., (2013): "Ослонци и баријере за инклузивно образовање у Србији" у Николић, С. и сар. "Стручни сарадник у инклузивном образовању", стр. 29-59, Друштво дефектолога Србије, Београд 3. Стошљевић, Л., Чукић Р., Стошљевић М., Методика разредне наставе за телесно инвалидна лица (Соматометодика) – специјални део, БИГ, Београд, 1999. 4. Чукић, Р., Еминовић, Ф., Наставни план и програм – Опште и посебне карактеристике, у Рапаић Д. и сар.: Школовање деце са моторичким поремећајима, БИГ, стр. 131-195, Београд, 2005.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	25		
колоквијуми	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА 3			
Наставник: Данијела Д. Илић-Стошовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула –Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да теоријски и практично оспособи студенте за самосталну реализацију и прилагођавање програмских задатака наставе природе и друштва у свим моделима и организационим облицима образовања и васпитања ученика с моторичким поремећајима.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за самосталну припрему и реализацију програмских задатака наставе познавање природе и друштва кроз примену различитих дидактичко-методичких прилагођавања и различитих облика наставе, почев од класичних, преко програмиране до активне наставе, поштујући специфичности усвајања знања и читавог функционисања ученика с моторичким поремећајима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Суштина наставе природе и друштва (психофизичке особености ученика с моторичким поремећајима и циљ, задаци, као и специфичности упознавања и усвајања природних и друштвених појмова појмова); 2) Наставни план и програм наставе природе и друштва; 3) Планирање и програмирање наставе природе и друштва; 4) Услови реализације наставе; 5) Организација наставе природе и друштва (у првом, другом, трећем и четвртном разреду, као и у комбинованим одељењима) ; Специфичности израде Индивидуалног образовног плана у настави природе и друштва <i>Практична настава</i> 1.Припрема за извођење наставе природе и друштва, у односу на захтеве програма и способности ученика; 2.Практична реализација наставног часа 3.Израда индивидуалног образовног плана за предмет познавање природе и друштва/свет око нас			
Литература : 1. Никић, Р (2008). <i>Методика разредне наставе са телесно инвалидним лицима</i> , Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд. ISBN 978-86-80113-80-7, ЦИДД, Београд 2. Илић-Стошовић, Д., Николић, С., Недовић, Г., <i>Измене у наставним програмима – од процене до реализације</i> , у: <i>У сусрет инклузији – дилеме у теорији и пракси</i> , Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, стр. 551-563, Београд, 2008. 3. Вајнбренаер С. (2010): <i>Подучавање деце с тешкоћама у учењу у редовној настави</i> , Креативни центар, Београд. (32-46)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Фронтална, интерактивна, индивидуална, раду у паровима, рад у мањим групама. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, као и видео презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	30		
колоквијум-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ХАБИЛИТАЦИОНО-РЕХАБИЛИТАЦИОНЕ МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ			
Наставник: Вера И. Иланковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студент научи кроз нивое информација, демонстрација и увежбавања вештина развој локомоторног система као целине, психомоторни развој детета као целине у којој су базични моторни и сензо-моторни развој, са интеграцијом когнитивног развоја, емоционалног развоја и социјализације.			
Исход предмета			
Уз стечена знања о развоју локомоторног система и психомоторном развоју као целине, студент је оспособљен да изврши функционалну процену сметњи и поремећаја, као и нивое психомоторне регресије код одралих. Студенти ће овладати терапијским методама и техникама и сачинити адекватан план и програм хабилитације или/и рехабилитације за узрасте од прематуруса до геријатријске популације и за све области и стања у којима се спроводи рехабилитација.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Функционална анатомија и физиологија локомоторног система (коштано-зглобног, мишићног, периферног и централног нервног система, као и аутономног нервног система. Неурофизиолошке основе покрета. Биомеханике основе покрета. Моторна контрола и моторно учење. Анализа покрета сваког појединог сегмента људског тела са биомеханичког аспекта. Анализа различитих модалитета лежећег, седећег, четвороножног, клечећег и стојећег положаја, са биомеханичког аспекта. Сложени покрети – ход, трчање... Кинезиолошка анализа нормалног хода и поремећаја хода узрокованог оштећењем појединих елемената локомоторног система. Психомоторни развој детета од 0 до 6 година. Функционална процена као предуслов за примену хабилитације или рехабилитације. Методе функционалне процене хронолошког нивоа психомоторног развоја односно регресије. Дефиниција, принципи и задаци хабилитације и рехабилитације. Врсте хабилитационих и рехабилитационих метода и техника и њихова примена у стимулацији правилног раста и развоја локомоторног система и функција, као и превенције моторичких поремећаја. Примена рехабилитационих метода за стимулацију и корекцију моторичких поремећаја. Ауторизоване методе и технике у корекцији моторичких поремећаја. Ауторизоване методе и технике код стања тешке инвалидности, као и у превенцији последица инактивности. Интегрално-интегративна хабилитација и рехабилитација.			
<i>Практична настава</i>			
Примена и увежбавање усвојених садржаја теоријске наставе и то: функционалне процене, процене нивоа психомоторног развоја детета, као и нивоа психомоторне регресије одраслих, сачињавања плана и програма хабилитације или рехабилитације као и њихове реализације, увежбавање примене метода и техника хабилитације и рехабилитације. Увежбавање метода обуке родитеља чланова породице, васпитача, учитеља и наставника. Обука за примену ауторизованих метода и техника са циљем превенције моторичких поремећаја, као и последица инактивности. Савладавање архитектонских баријера. Увежбавање коришћења дидактичких играчака и дидактичких наставних средстава. Примена помагала.			
Литература			
1. Иланковић В, Иланковић Н. Психомоторни развој детета. Медиц. факултет, Београд, 2001. 2. Иланковић В, Иланковић Н. Психомоторни развој детета. ВМШ Милитин Миланковић, Београд, 2009. 3. Иланковић В, Иланковић Н. Рестауративна кинезитерапија (3. допуњено издање). Београд 2009. 4. Иланковић В, Иланковић А. Методе и технике хабилитације и рехабилитације у развојном периоду. Београд, 2014. Иланковић В. Континуирана рехабилитација као предуслов за адекватно школовање деце са моторичким поремећајима. У: Радовановић Д. ет ал. Школовање деце са моторичким поремећајима. Дефектолошки факултет. Београд 2005. п 9-67 5. Иланковић В, Иланковић А. Хабилитација и рехабилитација као предуслов за инклузивни модел школовања. У: Николић С, Илић-Стошовић Д. Стручни сарадник у инклузивном образовању. Друштво дефектолога Београд 2013. п 211-266			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3		Практична настава: 2
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, индивидуални рад, демонстрација техника и вештина, прикази пацијената у наставним базама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ			
Наставник: Гордана Р. Одовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о асистивним технологијама у едукацији, рехабилитацији, комуникацији и свакодневном животу особа са моторичким поремећајима.			
Исход предмета Оспособљеност студента за идентификацију одговарајућег средства асистивне технологије за особе са моторичким поремећајима и њихову имплементацију као помоћ у едукацији, рехабилитацији, комуникацији и свакодневном животу .			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Асистивна технологија као помоћ у комуникацији, свакодневном животу и рехабилитацији особа са моторичким поремећајима; Процена способности и потреба особе за избор асистивне технологије; Асистивна технологија у инклузивном и специјалном образовању ученика са моторичким поремећајима. <i>Практична настава</i> Анализа употребе и примене средства асистивне технологије у комуникацији, свакодневном животу и рехабилитацији; Примена метода процене способности и потреба особе за избор асистивне технологије; Примена метода за избор асистивне технологије у инклузивном и специјалном образовању ученика са моторичким поремећајима.			
Литература 1. Стошљевић, Л., Чукић, Р., Стошљевић, М. (1999) Методика разредне наставе за телесно инвалидна лица (соматометодика) – специјални део. Београд: Универзитет у Београду, Дефектолошки факултет ID= 83919884.; 2. Одовић, Г. (2004). Значај асистивне технологије у професионалној рехабилитацији и активностима свакодневног живота телесно инвалидних лица, Београдска дефектолошка школа, бр. 2-3, 171 – 176. 3. Одовић, Г. (2010). Асистивна технологија на радном месту. Специјална едукација и рехабилитација, 9 (2), 341 – 354.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методе извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
семинар	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У РАДУ КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЊАЈИМА ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА			
Наставник: Снежана Ј. Николић, Сања Т. Ђоковић, Весна Ј. Вучинић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је упознавање студената са приступима у раду са децом са сензомоторичким сметњама и поремећајима предшколског узраста, са специфичним приступима у односу на врсту и ниво сметње и поремећаја, као и са свеукупном организацијом рада са овом децом (простор, средства, опрема.....).			
Исход предмета			
Темељно познаје и разуме приступе у раду са децом предшколског узраста која имају сметње и поремећаје вида, сметње и поремећаје слуха, моторичке сметње и поремећаје или вишеструке сметње и поремећаје. Сспособан је да самостално или у тиму врши процену за подршком за децу са сметњама и поремећајима у развоју. Решава практичне задатке израде индивидуалних програма рада, прилагођавања окружења и социјалне средине као и помоћи и подршке раду васпитача, стручних сарадника и других стручњака. Спроводи рехабилитационе поступке индивидуално и у групи. Сспособан је да повезује и примењује стечена знања. Сспособан је да перманентно прати токове развоја науке и праксе у области сметњи и поремећаја. Стиче компетенције да ради у тиму.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
обухвата теме о функцији и садржају опште методике; предшколска установа, организација живота у предшколској установи; васпитање, адаптација деце на установу, режим живљења и дечије понашање, социјални односи међу децом, развој дечије самосталности, васпитавање воље, развијање личног идентитета; карактеристике психофизичког и психосоцијалног развоја деце предшколског узраста са сметњама и поремећајима у развоју; програмирање, планирање и евалуација; специфичне методе у раду са децом са сметњама и поремећајима у развоју; остваривање комуникације са децом; специфични приступи у раду на развоју когниције формирању говора, елементарних математичких појмова, појмова из природе и друштва, друштвеног, естетског, радног, сензорног и физичког образовања и васпитања; место и улога дефектолога у стручном тиму предшколске установе.			
<i>Практична настава</i>			
подразумева посете предшколским установама, хоспитовање; вежбање успостављања квалитетног контакта и комуникације са децом, извођење појединих активности везаних за процену неопходне врсте и обима додатне подршке за децу са сметњама и поремећајима у развоју; извођење активности везаних за израду индивидуалних програма рада са децом са сметњама и поремећајима у развоју у предшколским установама; одређивање неопходних мера за прилагођавање окружења за децу са сметњама и поремећајима у развоју процена психофизиолошких способности глуве и наглуве деце, учествовање у организацији и реализацији активности у предшколским одељењима.			
Литература			
1. Каменов Е. (2006): Васпитно-образовни рад у дечијем вртићу –општа методика, Драгон, Београд, стр. (од 5-29), (44-139), (170-230), ISBN 86-83535-57-6			
2. Савић Љ., Ивановић П. (1988): Методика глувих и наглувих I предшколска сурдометодика, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. (21-33), (65-129), (252-309) нема ISBN			
3. Niemann, S., Jacob, N. (2005). Kako pomoći slijepoj djeci, Zagreb: Hrvatski savez slijepih. ISBN 953-7225-01-1			
4. Николић, С., Илић-Стошовић, Д., Илић, С. (2012). Развојна процена и третман деце предшколског узраста. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 3	
Методe извођења наставе			
Предавања и практично вежбање, групна дискусија, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У ИНДИВИДУАЛНОМ ОБРАЗОВНОМ ПЛАНУ			
Наставник: Гордана Р. Одовић, Весна С. Жигић, Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета је да се студенти упознају са теоријским и практичним знањима и вештинама за коришћење и примену средстава и помагала асистивних технологија у рехабилитацији и едукацији.			
Исход предмета Предвиђено је да студенти стекну знања и вештине да процене карактеристике и начине рада средстава и помагала асистивних технологија; идентификовање препрека (архитектонске, институционалне, у комуникацији и приступу информацијама); да развију стратегије за увођење одговарајућих средстава и помагала асистивних технологија у програме едукације и рехабилитације; да формирају вештине за улогу у тиму за примену асистивних технологија; промовисање примене асистивних технологија у рехабилитацији, едукацији, запошљавању и свакодневном животу;			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Промоција инклузивног друштва; Препреке са којима се сусрећу особе са инвалидитетом; Информатичка писменост; Појам и дефиниција асистивних технологија; Класификација асистивних технологија; Асистивне технологије за глуве и наглуве особе; Асистивне технологије за слепе и слабовиде особе; Асистивне технологије за особе са моторичким поремећајима; Ресурсни центри за примену асистивних технологија; Тимови за асистивне технологије; Улога асистивних технологија у изради ИОП; евалуација доприноса асистивних технологија у рехабилитацији и едукацији. <i>Практична настава</i> Процена информатичке писмености; Оспособљавање студената за примену упитника за идентификацију проблема и избор одговарајућег средства или помагала асистивне технологије; посете рехабилитационим центрима и образовним установама у којима се користе средства и помагала; АТ процена и укључивање у ИОП; израда евалуационих листи за процену доприноса асистивних технологија.			
Литература 1. Жигић, В., Радић-Шестић, М. (2006): Рачунарска технологија за особе оштећеног вида и оштећеног слуха, ЦИДД, Београд, 143 стр., ISBN 86-80113-48-4 2. Радовановић, В., Карић, Ј. (2011): Асистивне технологије за глуве и наглуве – средства за комуникацију, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , Вол. 17(3), бр. 51, стр. 467-475. 3. Радић-Шестић, М., Радовановић, В., Жигић, В. 2007. Коришћење Интернета у настави за децу оштећеног слуха, <i>Иновације у настави</i> , 20 (2), стр. 114-120. 4. Одовић, Г. (2004). Значај асистивне технологије у професионалној рехабилитацији и активностима свакодневног живота телесно инвалидних лица, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , бр. 2-3, 171 – 176. 5. Одовић, Г. (2010). Асистивна технологија на радном месту. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 9 (2), 341 – 354.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 3
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
колоквијуми	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У РАДУ КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЋАЈИМА ШКОЛСКОГ УЗРАСТА			
Наставник: Бранка Ђ. Јаблан, Весна С. Радовановић, Радмила М. Никић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о приступима у раду код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима школског узраста.			
Исход предмета Креирање одговарајућих модела и стратегија за образовање деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима школског узраста. Спремност за тимски рад у планирању активности за рад са овом децом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Принципи образовања деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Карактеристике деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Сензорна интеграција. Наставни модел: пет корака за рад са децом са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Комуникације код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима (Mayer-Johnson symbols, календарски систем, знаковни језик, асистивна технологија). Развој социјалних вештина код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. <i>Практична настава</i> Обилазак установа за едукацију и рехабилитацију деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима; присуство и укључивање у третман деце у сензорној соби; програм базичне перцептивно-моторичке стимулације (соматска; орална, олфакторна и густативна аудитивна; , тактилно-хаптичка; визуелна; моторичка).			
Литература 1. Јаблан, Б., Станимиров, К. (2012). Систем календара и комуникација слепо-глуве деце, <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 11, (1), 107-122, Универзитет у Београду, ФАСПЕР. 2. Јаблан, Б., Станимиров, К. (2012). Кортикална визуелна ометеност, II научни скуп <i>Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> , Зборник радова, 187-193. ФАСПЕР 3. Радовановић, В., Карић, Ј. (2011). Асистивне технологије за глуве и наглуве – средства за комуникацију, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 17 (3), бр. 51, 467-475. 4. Аугес, Ј. (2002): <i>Дијете и сензорна интеграција</i> , Наклада Слап. 5. Станић, Н. (2005): <i>Знаковни језик, видео речник за глуве и наглуве</i> .			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 3
Методe извођења наставе Предавања, анализа видео приказа, анализа семинара.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРЕВЕНТИВНО-КОРЕКТИВНИ РАД У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ			
Наставник: Горан М. Недовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да пружи студентима теоријска и практична знања о превентивно корективном раду у основној школи.			
Исход предмета Стицање знања и стручне компетенције за превентивно корективни рад у основној школи.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Превентивно корективни рад у основној школи (појам, циљ и задаци превентивно корективног рада). Откривање узрока и природе проблема у учењу. Подршка и помоћ ученику у савладавању програмских садржаја. Подршка и помоћ наставнику у реализацији наставе. Методологија израде специфичних програма превентивно корективног рада. Специфични превентивно корективни третман. Програмска подручја превентивно корективног рада у основној школи. Превентивно корективне вежбе и игре. Методе превентивно корективног рада. Примена информационих и асистивних технологија у превентивно корективном раду. <i>Практична настава</i> Практикум превентивно корективног рада у основној школи.			
Литература: 1. Недовић, Г., Рапаић, Д. (2012). Практикум превентивно корективног рада у основној школи. Друштво дефектолога Србије, Београд; 2. Рапаић, Д., Недовић, Г. (2011). Церебрална парализа: праксичке и когнитивне функције. Београд: Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД. Монографија, 161 страна. ISBN 978-86-6203-014-6, [COBISS.SR-ID 184736524]; 3. Недовић, Г., Рапаић, Д., Одовић, Г. (2006). Процена оптерећености ученика оболелих од церебралне парализе, Образовни рефлекси, вол. 2., стр. 45-56; 4. Недовић, Г. (2009). Превентивно корективни рад у специјалној едукацији и рехабилитацији. У Еминовић, Ф. (ур.), Савремени третман деце са посебним потребама. Београд: Институт за патофизиолошке поремећаје и говорну патологију “проф. др Цветко Брајовић”, Зборник, стр. 131–138. ISBN 978-86-912629-0-7, [COBISS.SR-ID 167488524].			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја, приказ филмова из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УНИВЕРЗАЛНИ ДИЗАЈН ОКРУЖЕЊА			
Наставник: Весна С. Жигић, Марина Н. Радић-Шестић, Гордана Р. Одовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са могућностима прилагођавања и модификације животног,образовног и радног окружења и превазилажење баријера за особе са посебним потребама.Универзални дизајн ће обухватити модификацију школске и радне средине, школског места, модификацију радног места наставника, модификацију приступа информацијама,укидање архитектонских баријера за особе са сметњама и поремећајима слуха,сметњама и поремећајима вида и моторичким сметњама, као и стицање знања о технологијама, средствима и помагалима која се користе у едукацији, рехабилитацији и свакодневном животу ових особа.			
Исход предмета Упознавање студената са применом постојећих технологија,средствима и помагалима која омогућавају прилагођавање и модификацију животног,образовног и радног окружења особама са сметњама и поремећајима вида,сметњама и поремећајима слуха и особама са моторичким сметњама у едукацији, рехабилитацији и свакодневном животу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам,опис и дефинисање универзалног дизајна кроз универзалну приступачност техногије, савремени приступ и стандарде у дизајнирању и модификацији средине, адаптацију средстава ,поступака и технологије у примени универзалног дизајна,као и развој способности неопходних за коришћење ових средстава. <i>Практична настава</i> Упознавање и практично овладавање поступцима,средствима и технологијама у примени универзалног дизајна за особе са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Литература 1. Жигић,В., Шестић, М. (2006): "Рачунарска технологија за особе оштећеног вида и оштећеног слуха", Практикум, ЦИДД, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд. ISBN 86-80113-49-2 2. Емир Фејзић (2007):“ Особе умањених телесних способности и архитектонске баријере“,Expeditio,Котор,ISBN 978-9940-502-01-0			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 3
Методe извођења наставе Предавања, мултимедиа,интерактивна настава, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	усмени испит	50
практична настава	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ПОРОДИЦЕ ДЕТЕТА АТИПИЧНОГ РАЗВОЈА			
Наставник: Драгана В. Станимировић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Омогућити студентима стицање референтног оквира за разумевање психодинамике породичних односа у породицама са атипичним дететом и основу за пружање потребне подршке.			
Исход предмета Усвојени основни појмови разних теоријских приступа породичне психологије, препознавање интеракционих образаца и разумевање психодинамике у породицама са дететом атипичног развоја, као и спремност за партнерски рад и пружање адекватне подршке.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Најпре се дефинишу основни концепти породице из перспективе различитих теорија и представљају модели породичног функционисања. Потом се описују специфичности у појединим фазама животног циклуса породица детета атипичног развоја (деца са развојним сметњама и даровита деца). Разматрају се теме као што су: реакције родитеља на сензорно или моторичко оштећење детета и типични обрасци понашања, специфичности афективног везивања, положаја сиблинга и психодинамике породичних односа. Дискутује се непрепознавање даровитости ометеног детета од стране родитеља. Износе се истраживачки подаци о „портретима“ породица атипичне деце, количини доживљеног стреса, начинима суочавања са проблемима итд. Најзад се разматра улога родитеља као партнера у креирању ИОП-а за дете са потребом за додатном подршком, као и подршка која је потребна породици. <i>Практична настава</i> На вежбама, семинарима и консултацијама се појашњавају и продубљују знања са предавања и вежба њихова примена у хипотетичким ситуацијама.			
Литература: 1. Станимировић, Д. (2005). Стрес у породицама са слепим адолесцентом – специфичности индивидуалног и породичног превадавања. Докторска дисертација, Универзитет у Београду, Филозофски факултет, стр. 23-24, 25-41, 50-65, 151-177. 2. Митић, М., Радојевић, Б., Хрњица, С., Жегарац, Н., Стефановић, М., Вељковић, Ј., Рајовић, В., Пипер, Б., Радовић Жупунски, М. (2011). Деца са сметњама у развоју - потребе и подршка. Београд: Републички завод за социјалну заштиту, Фамилиа. 3. Митић, М. (1997). Породица, здравље и болест. У Д. Бергер (ур.) Здравствена психологија (стр. 217-239). Београд: Друштво психолога Србије – Центар за примењену психологију. 4. Станимировић, Д., Мијатовић, Ј. (2012). Обрасци афективне везаности за родитеље и пријатеље код младих оштећеног вида. У С. Стоиљковић, Ј. Тодоровић и Г. Ђигић (ур.) Личност и образовно-васпитни рад (стр. 169-179). Ниш: Филозофски факултет. ИСБН 978-86-7379-256-9 5. Драгојевић, Н., Милачић Видојевић, И. (2011). Разлике у вулнерабилности мајки и очеве деце са ометеношћу. Специјална едукација и рехабилитација 10 (4), 573-593. ISSN 1452-7367 6. Драгојевић, Н. (2010). Стрес у породицама са телесно инвалидним дететом. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.) Сметње и поремећаји: Феноменологија, превенција и третман, део I (стр. 105-118). Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ИСБН 978-86-80113-99-9 7. Димоски, С. (2006). Циклуси развоја породице детета са слушним оштећењем. Београдска дефектолошка школа, бр. 1, 1-11. ISSN 0354-8759 8. Станимировић, Д. (2013). Редослед рођења као детерминанта перцепције породичног функционисања. Специјална едукација и рехабилитација, 12 (3), 335-352, ISSN 1452-7367 Doi: 10.5937/specedreh12-4274 9. Круљ, С. Р., Арсић, З. (2008). Основне претпоставке и услови за развој даровитости и креативности у породици. У Г. Гојков (ур.) Методолошки проблеми истраживања даровитости (стр. 345-353). Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, самосталан задатак, семинари, презентације, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100):			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит:	поена
активност у току предавања	15	писмени или усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ У ПРЕВЕНЦИЈИ ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА			
Наставник: Весна П. Жунић-Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са теоријским поставкама и карактеристикама основних приступа у превенцији поремећаја понашања и сродних феномена. Разумевање структуре, садржаја и начина примене превентивних програма. Оспособљавање за критичко сагледавање и процењивање делотворности различитих приступа у превенцији. Развијање способности и вештина потребних за самосталну реализацију свих фаза превентивног деловања.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања о теоријским и емпиријским основама базичних приступа у превенцији; познавати различите нивое, стратегије и домене превентивног деловања; стећи знања о принципима ефективне превенције и карактеристикама делотворних програма; умети да процене потребе за превентивним деловањем и изаберу одговарајући превентивни програм; познавати интервенције и програме који се најчешће примењују у пракси; умети да процене квалитет примене и ефекте превентивних програма.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Историјски развој превенције поремећаја понашања и сродних феномена; 2) Савремени концептуално-методолошки приступи; 3) Нивои, стратегије и домени превентивног деловања; 4) Принципи ефективне превенције; 5) Фазе превентивног деловања: процена потреба, планирање, примена и евалуација; 6) Програми и интервенције усмерени на децу и адолесценте, родитеље, породицу, школу и заједницу. <i>Практична настава</i> 1) Истраживања ризичних и протективних фактора: индивидуални, породични, вршњачки, школски и друштвени; 2) Методе и поступак процене потреба за превентивним деловањем; 3) Анализа превентивних програма из праксе; 4) Превентивне интервенције: тематска предавања, тренинг вештина, менторство, вршњачка медијација, ваннаставне активности, саветовање, сарадња са локалном заједницом, правилник и видео-надзор; 5) Израда нацрта програма превенције.			
Литература 1. Жунић-Павловић, В., Поповић-Ћитић, Б., Павловић, М. (2010). <i>Програми превенције поремећаја понашања у школи</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 11-171). ISBN 978-86-80113-92-0 2. Поповић-Ћитић, Б., Жунић-Павловић, В. (2005). <i>Превенција преступништва деце и омладине</i> . Београд: Министарство просвете и спорта РС и Педагошко друштво Србије. (стр. 21-89). ISBN 86-7452-024-3 3. Жунић-Павловић, В., Павловић, М. (2008). Основни приступи у школским програмима превенције поремећаја понашања. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 129-140). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 97886-80113-70-8 4. Павловић М., Жунић-Павловић, В. (2012). Концепт резилијентности у савременој литератури. <i>Настава и васпитање</i> , 61(2), 232-246. ISSN 0547-3330 5. Жунић-Павловић, В., Ковачевић-Лепојевић, М. (2010). Увод: Савремени приступи у превенцији и третману поремећаја понашања. У В. Жунић-Павловић, М. Ковачевић-Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 9-38). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 6. Ковачевић-Лепојевић, М., Жунић-Павловић, В. (2012). Примена видео надзора у контроли криминала. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 11(2), 325-345. ISSN 1452-7367			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, истраживачки рад у малим групама, самосталан практичан рад, тематска предавања стучњака из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНА ПРЕВЕНЦИЈА ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Увод у развојну психологију			
Циљ предмета			
Циљ предмета је стицање знања из области савремене теорије, истраживања и праксе превенције криминала и поремећаја понашања.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената да критички сагледавају допринос савремених достигнућа теорије и истраживања у области науке о превенцији и да познају механизме деловања, ефективност и начин примене превентивних програма, стратегија и интервенција у различитим животним доменима.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Криминал и поремећаји понашања (појмовна и термилошка разграничења). Стратешки приступи у превенцији криминала и поремећаја понашања (правна, ситуациона, развојна и превенција у заједници). Наука о превенцији. Развојна превенција (појам, развој, сврха, циљ, задаци). Теорије позитивног развоја (социјално-еколошки развојни модел, концепт ризичних и протективних фактора, перспектива целокупног животног тока). Развојне теорије проблема у понашању (увођење развојне оријентације у истраживања, резултати лонгитудиналних студија, карактеристике и елементи развојних теорија). Ризични и протективни фактори (појам, карактеристике, модели интеракције, повезаност са проблемима у понашању). Истраживања о ризичним факторима (индивидуални, породични и ванпородични фактори). Истраживања о протективним факторима (индивидуални и средински фактори). Класификациони оквири ризичних и протективних фактора (модел мреже утицаја, модел социјалног развоја, стратегија социјалног развоја, модел резилентности). Принципи превенције. Стратегије превенције (информисање, едукација, пружање алтернативе, идентификација проблема и упућивање, процеси организовања заједнице, мењање социјалног контекста). Превентивни програми (елементи, класификације, базе ефективних програма, принципи ефективних програма).			
<i>Практична настава</i>			
Анализа резултата истраживачких студија о ризичним и протективним факторима. Анализа карактеристика ефективних превентивних програма. Анализа повезаности превентивних интервенција са ризичним и протективним факторима			
Литература			
1. Поповић-Ћитић, Б., Жунић-Павловић, В. (2005). <i>Превенција преступништва деце и омладине</i> . Београд: Министарство просвете и спорта Републике Србије, Педагошко друштво Србије. (стр. 65-94). ISBN 86-7452-024-3			
2. Поповић-Ћитић, Б. (2008). Превенција насилног понашања ученика у школској средини. <i>Докторска дисертација</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду. (стр. 29-112).			
3. Поповић-Ћитић, Б. (2013). Основе развојне превенције проблема у понашању деце и омладине. <i>Социјална мисао</i> , 20(4), 111-127. ISSN 0354-401X			
4. Поповић-Ћитић, Б. (2005). Превенција фокусирана на ризичне и протективне факторе као савремени приступ превенцији преступништва младих. <i>Социјална мисао</i> , 12(1), 27-55.			
5. Поповић-Ћитић, Б., Поповић, В. (2009). Концепт ризичних и протективних фактора: класификациони оквири за потребе превенције поремећаја понашања деце и омладине. <i>Социјална мисао</i> , 16(3), 43-65. ISSN 0354-401X			
6. Поповић-Ћитић, Б. (2008). Ефективни програми превенције поремећаја понашања у школској средини. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 155-167). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Издавачки центар. ISBN: 978-86-80113-70-8			
7. Поповић-Ћитић, Б. (2013). Принципи ефективних превентивних програма. <i>Социјална мисао</i> , 20(1) стр. 103-116. ISSN 0354-401X			
8. Жунић-Павловић, В., Поповић-Ћитић, Б., Павловић, М. (2010). <i>Програми превенције поремећаја понашања у школи</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Издавачки центар. (стр. 22-39). ISBN: 978-86-80113-92-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе			
Интерактивна настава, презентације, дискусионе групе, рад у малим групама, видео материјали.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА КРИМИНАЛА			
Наставник: Данка М. Радуловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Психолошке основе поремећаја понашања			
Циљ предмета			
а) Да студенти упознају основне теоријске правце и истраживачке моделе у психолошком проучавању криминалног понашања; б) Да стекну знања о психологији криминалних психопата и релевантним показатељима њиховог супстанцијалног удела у криминалу; Да сагледају криминолошки и кривично- правни значај тешких душевних обољења, болести зависности, сексуалних девијација и менталне ретардације; д) Да се упознају са стратешким приступом у реаговању на криминал и могућим видовима корективног психолошког третмана преступника.			
Исход предмета			
Овладавање научним и стручним психолошким знањима неопходним у раду на превенцији и сузбијању криминала и у третману преступника.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Уводна предавања: предмет, циљеви и задаци психологије криминала; Теоријске парадигме и истраживачки приступи у психолошком проучавању криминала; Порекло криминалног понашања: биолошки чиниоци, учење и ситуациони фактори; Психопатија и криминал- развој схватања о криминалној психопатији и њена одређења. Психолошке, неурофизиолошке и криминолошке карактеристике психопата; Разлике у структури личности између психопатских и непсихопатских преступника од значаја за криминал; Психолошке типологије криминалних психопата и криминално профилирање; Показатељи супстанцијалног удела психопатије у криминалу-обим, врсте кривичних дела, рецидивизам; Психолошке теорије криминала. Психологија насиља-Разлике у насиљу психопата и непсихопата; Сексуално насиље; психолошко-криминолошки профил екстремно деструктивних преступника; Психолошки чиниоци у ненасилним видовима криминала; Душевна обољења и криминал; Ментална ретардација и криминал; Психолошки корективни третман преступника; контраиндиковани приступи у третману криминалних психопата.			
<i>Практична настава</i>			
Прикази метода, техника и резултата истраживања у психологији криминала, студије случаја, анализе примера из правосудне и полицијске праксе, презентације студената.			
Литература			
1. Влајковић, Ј. (2005). <i>Животне кризе</i> . Београд: Жарко Албуљ. ISBN 86-83713-37-7			
2. Радуловић, Д. (2006). <i>Психологија криминала – психопатија и преступништво</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и Институт за криминолошка и социолошка истраживања. ISBN 86-83287-15-7			
3. Момировић, К., Поповић, Д. (2002). <i>Психопатија и криминал</i> . Лепосавић: Универзитет у Приштини. COBISS.SR-ID 512082860			
4. Радуловић, Д., Радовановић, Д., Момировић, К. (2003). О типовима психопатских криминалаца. У: К. Момировић, Д. Поповић (Ур.), <i>Конструкција и примена таксономских неуронских мрежа</i> . (стр. 225-236). Лепосавић: Универзитет у Приштини. ISBN 86-82329-1			
5. Радуловић, Д. (2006). Ваљаност информација прикупљених полиграфом у преткривичном поступку. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Ново кривично законодавство – дилеме и проблеми у теорији и пракси</i> (стр. 399-408). Институт за криминолошка и социолошка истраживања и Виша школа унутрашњих послова. ISBN 86-83287-14-9			
6. Радуловић, Д. (1999). Могућности психотерапијског рада у институционалном третману осуђених лица. У: <i>Реформа система извршења кривичних санкција у Југославији</i> (стр. 270-286). Београд: Удружење пенолога Југославије и Министарство правде Србије.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе			
Предавања, презентације, огледни примери, прикази резултата истраживања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поени	Завршни испит	поени
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА МЛАДИХ ПРЕСТУПНИКА			
Наставник: Зоран П. Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Увод у социјалну педагогију			
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима и практичним проблемима васпитања – ревапитања и ресоцијализације и њихово оспособљавање да на основу стечених знања делују у целокупном процесу поступања са младима са поремећајима у понашању.			
Исход предмета Овладавање теоријско-методолошким и категоријалним апаратом педагогије младих са поремећајима понашања; сагледавање развоја, стања и проблема у области друштвеног реаговања на поремећаје у понашању, посебно у области васпитања – ревапитања младих преступника; примена стечених знања и вештина у пракси васпитног деловања; развој и усавршавање хуманистичке оријентације у третману младих са поремећајима понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна појмовна и термилошка разграничења; циљеви васпитања – корективно васпитног рада са младима са поремећајима у понашању; концептуално методолошке основе, токови и тенденције у корективно васпитном раду са младима; основни етички принципи и стандарди васпитања-ревапитања младих са поремећајима у понашању; полазне основе у конституисању процеса васпитања, ревапитања и ресоцијализације младих; етапе-фазе васпитно корективног рада са младима; особености ванинституционалних, институционалних и алтернативних форми васпитно корективног рада са младима; социјални фактори васпитно корективног рада са младима; школовање и професионално оспособљавање младих са поремећајима у понашању; социјална интеграција и реинтеграција младих са поремећајима у понашању; истраживање процеса васпитања – ревапитања младих са поремећајима у понашању. <i>Практична настава</i> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад. Практична примена знања стечених теоријском наставом, презентација студентских радова, посете установама и институцијама за третман младих у сукобу са законом.			
Литература 1. Илић, З. (2000). <i>Ресоцијализација младих преступника – основе педагогије младих са поремећајима у друштвеном понашању</i> . Београд: Дефектолошки факултет. ISBN 86-80113-27-1 2. Стакић, Ђ. (2004). <i>Етичке дилеме и изазови социјалног рада – приручник</i> . Београд: Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије. ISBN 86-906557-2-7 3. Илић, З. (2008). Млади у ризику и сукобу са законом у школи. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 9-25). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-70-8 4. Стакић, Ђ. (2013). <i>Приручник за стручњаке у систему малолетничког правосуђа</i> . Београд: International menagement group-IMG.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, индивидуални менторски рад, консултације, излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КРИМИНОЛОГИЈА СА МАЛОЛЕТНИЧКОМ ДЕЛИНКВЕНЦИЈОМ			
Наставник: Весна Ж Николић-Ристановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Психологија личности, Социологија, Основи кривичног права			
Циљ предмета Да студенти стекну основна знања о криминологији као науци, о појму и појединим врстама криминалитета, њиховим феноменолошким и етиолошким карактеристикама, узроцима, извршиоцима и жртвама, уз посебан нагласак на малолетничку делинквенцију, и буду у стању да стечено теоријско знање повежу са конкретним случајевима из праксе.			
Исход предмета Усвајање криминолошких појмова и знања и способност повезивања теоријског знања са конкретним случајевима из праксе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и типови криминалитета; Проблеми евидентирања криминалитета ; Основна феноменолошка обележја криминалитета, Појам, предмет и развој криминологије; Методе криминологије и криминолошко истраживање; Насилни криминалитет; Насиље у породици; Сексуално насиље; Политичко насиље; Саобраћајна делинквенција; Имовински и професионални криминалитет; Криминалитет белог оковратника; Организовани криминалитет; Трговина људима и трговина дрогом; Криминогени фактори и теоријска објашњења криминалитета; Појам и карактеристике малолетничке делинквенције, значај одређења старосне границе малолетства; Етиологија малолетничке делинквенције; Медији и малолетничка делинквенција; Породично насиље малолетника; Виктимизација и малолетничка делинквенција; Малолетничка убиства; Друштвено реаговање на малолетничку делинквенцију; Специфичности кривичноправног положаја малолетника у Србији; Ресторативна правда и малолетничка делинквенција; Криминалитет жена и девојчица. <i>Практична настава</i> Вежбе, посете судовима, казнено-поправним заводима и другим релевантним институцијама, гостовања стручњака, интервјуи и анкете.			
Литература 1. Константиновић-Вилић, С., Николић-Ристановић, В., Костић, М. (2012). <i>Криминологија</i> . Ниш: Центар за публикације Правног факултета у Нишу. ISBN 978-86-7148-162-5 2. Николић-Ристановић, В. (2012). Криминалитет малолетника или малолетничка делинквенција: одређење основних појмова и његов значај. <i>Ревија за криминологију и кривично право</i> , 50(1-2), 183-188. ISSN 1820-2969 3. Димитријевић, Ј., Петровић, Н. (2011). Виктимизација и делинквенција: анализа резултата Анкете са самопријављивањем малолетничке делинквенције у Београду. У: В. Николић-Ристановић, С. Ћопић (Ур.), <i>Права жртва и ЕУ: изазови пружања помоћи жртвама</i> (стр. 317-333). Београд: Виктимолошко друштво Србије и Прометеј. ISBN 978-86-87971-12-7 4. Flowers, B. R. (2002). <i>Kids Who Commit Adult Crimes-Serious Criminality by Juvenile Offenders</i> . New York-London-Oxford: The Haworth Press. (стр.85-94; 128-130). ISBN 0-7890-1129-8 5. Стевановић, И. (2006). Нова законска решења о малолетницима: значај алтернатива институционалном третману (у светлу реинтеграције извршилаца и оснаживања жртва). <i>Темуда</i> , 9(1), 61-66. ISSN 1450-6637			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, радионице, просеминари, дебате, семинарски радови, консултације, аудио-визуелни материјал, предавања гостујућих предавача, стручне посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНИ ОФТАЛМОЛОШКИ ПОРЕМЕЋАЈИ			
Наставник: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Медицинска физиологија, Хумана генетика			
Циљ предмета Упознавање студената са основама и историјатом офталмологије, нормалним ембрионалним развојем ока и развојем видних функција. Изучавање појединих сегмената ока и функционалних тестова у офталмологији је у функцији разумевања нивоа и облика оштећења вида.			
Исход предмета Стицање знања о развојним поремећајима ока, што је у функцији разумевања специфичности визуелног функционисања и других карактеристика особе са оштећењем вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Ембриологија. Развој видних функција. Процена видне функције код деце. Хередодегенеративне болсети ока. Тератогени чиниоци у настанку анормалија органа вида. Колобамадозне анормалије органа вида. Развојни поремећаји лобање и очне шупљине, капака, сузног апарата, вежњаче, очне јабучице, рожњаче, коморног угла, стакластог тела, судовне опне, мрежњаче, видног живца. Поремећај мотилитета очне јабучице у развојном добу. Нистагмус. Развојни поремећаји ока удружени са развојним поремећајима централног нервног система и другим системима органа. <i>Практична настава</i> Вежбе, семинарски радови, консултације			
Литература: 1. Аврамовић, С. (2007). <i>Развојни офталмолошки поремећаји</i> . Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, ISBN 86-80113-56-5 2. Аврамовић, Л., Аврамовић, С. (2003). Развојне анормалије по величини очне јабучице микрофталмус, <i>Истраживања у дефектологији</i> , бр. 2, 49-53. ЦИДД, Дефектолошки факултет, Београд, ISSN:1451-3285. 3. Аврамовић, Л., Аврамовић, С. (2005). Тератогено деловање алкохола на развој органа вида. <i>Истраживања у дефектологији</i> , бр.7, 229-236. ЦИДД, Дефектолошки факултет, Београд, ISSN:1451-3285.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Теоријска предавања, практична предавања, вежбе и консултације. Интерактивна настава – групни рад студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАНА ИНТЕРВЕНЦИЈА			
Наставник: Снежана Ј. Николић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула - Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да студенте теоријски и практично упозна са савременим програмима ране интервенције кроз подршку детету са развојним тешкоћама или ризиком за њихов настанак и његовој породици.			
Исход предмета Да кроз теоријске и практичне приказе оспособи студенте за рад у два подручја: с породицом детета с развојним тешкоћама или ризицима за развојне тешкоће и са самим дететом у различитим терапијским окружењима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Концепције и концептуалне промене у раној интервенцији. Промене у приступу: од институције до породице. Теоријски модели о односу ризика и развојног исхода. Компоненте раних интервенцијских програма. Улога родитеља у раној интервенцији. Интеракције родитељ – дете у контексту свакодневних рутина. Родитељство детета с посебним потребама и типични интеракцијски обрасци. Поремећаји раних интеракција и интервенцијски програми код поремећаја раних интеракција. Импликације за програмирање. Програм ране интервенције и подршке породици. Ефективност ране интервенције код развојно оштећеног детета. <i>Практична настава</i> Примена дијагностичких техника, поступака и инструментарија у раном препознавању кашњења или поремећаја. Примена раних интервенцијских поступака. Саветовање родитеља у контексту свакодневних рутина.			
Литература: 1. Nikolić, S., Ilić-Stošović, D., Ilić, S. (2010). Early intervention in special education and rehabilitation. 1. Међународна конференција „Специјална едукација и рехабилитација – наука и/или пракса. 22-24. Октобар, Sombor. In Nedović, Rapačić, Marinković (ed): <i>Special education and rehabilitation – science and/or practice</i> . 195-226. Society of Special Educators and Rehabilitators of Vojvodina, Novi Sad. 2. Илић, С., Николић, С. (2013). Приступ „породица у центру“ и индивидуализовани план услуга породици (ипуп) као облици подршке деци са сметњама/кашњењима у развоју. У С. Николић, Д. Илић-Стошовић, М. Стошљевић (ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 81-104). Друштво дефектолога Србије, Београд. 3. Grinspen, S., Vider, S. (2010). Dete s posebnim potrebama. Karupović d.o.o. Beograd. 4. Ljubešić, M., Ljubešić, M. (2004) Suvremeni koncept rane intervencije za neurorizičnu djecu. Journal of Gynaecology, Perinatology, Reproductive Medicine and Ultrasonic Diagnostics, 13; 57–60			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, презентације, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПТИКА У ОФТАЛМОЛОГИЈИ			
Наставник: Драгомир М. Стаменковић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Офталмологија, Физиолошка оптика			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања из основа оптике за корекцију вида: сочива за наочаре, контактна сочива, помагала за слабовиде. Изучавање теорије оптичких система и практична обука за примену оптичких и оптоелектронских уређаја у оптометрији, офталмологији, офталмохирургији као и помагала за слабовиде особе.			
Исход предмета Сагледавање особина и практична примена оптичких средстава за корекцију аметропија. Упознавање са карактеристикама и обука за примену оптичких и оптоелектронских уређаја у оптометрији и офталмологији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Оптика за корекцију вида: сочива за наочаре (монофокална, бифокална, мултифокална, фотохроматска, оптички филтри), преписивање наочара, оквири, контактна сочива (тврда, гаспропусна, мека, силикон-хидрогел, ортокератолошка, за кератоконус, прогресивна, за астигматизам, склерална), помагала за слабовиде (лупе, телескопски системи, призматичне наочаре, оптички филтри, оптичке и оптоелектронске лупе). Фитовање контактних сочива (оптички аспекти) и обука за ношење. Оптички и оптоелектронски уређаји у оптометрији, офталмологији, офталмохирургији (ласери, ултразвук). <i>Практична настава</i> Производња и обука за одређивање, преписивање, наручивање и ношење оптичких помагала за корекцију вида – сочива за наочаре, контактних сочива, призматичних наочара, оптичких филтера, телескопских и оптоелектронских лупа. Особине и примена: радијускоп, фокометар, кератометар, рефрактометар, биомикроскоп, корнеални топограф, апланациони тонометар, пахиметар, видно поље, ултразвучни и ласерски офталмолошки уређаји.			
Литература: 1. Васиљевић, Д. (2005). Оптички уређаји и оптоелектроника (стр 1-110). Машински факултет у Београду, ISBN 86-7083-493-6. 2. Hribar-Košir, A. (2002). Priročnik za očesno optiko (стр. 1-112). Carl Zeiss Maribor, 681.7(035). 3. Паруновић, А., Цветковић, Д. (1995). Корекција рефракционих аномалија ока (стр. 120-169). Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. ISBN 86-17-04525-6. 4. Barthelemy, B., Thiebaut, T. (2004). Contactologie. Lavoisier, ISBN 2-7430-0658-7.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Активна настава, демонстративно-илустративна метода. Практичне вежбе у офталмолошком кабинету, центру за слабовидост и лабораторији за производњу сочива за наочаре и контактних сочива.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ САВЕТОВАЊА У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ			
Наставник: Драгана В. Станимировић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет модула - Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Омогућити стицање референтног оквира и основе за разумевање и пружање стручне подршке особама које су искусиле губитке везане за сопствено тело и/или неку од психичких функција и значајним особама из њиховог окружења и информисати студенте које су њихове могућности за усавршавање у области саветовања и психотерапије.			
Исход предмета Усвојени основни појмови и принципи разних модела саветовања/психотерапије, те повећан сензибилитет и емпатија као предуслови за ефикасније обављање сопственог посла.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинишу се и одређују суштинске карактеристике саветовања и психотерапије, посебно саветовања у рехабилитацији, разматрају се основна питања примене (циљеви, субјекти, проблеми, компетенције и улоге саветника, етичка питања), спознају се нормалне и патолошке реакције на стварне и симболичке губитке узроковане болешћу или повредом и (не)адекватна подршка и саветовање у туговању, представљају се елементи Роцерсовог клијенто-центрираног приступа, модела заснованог на теорији конструктора Келија и др. који су применљиви у раду стручњака-помагача, упознају се кључни појмови, основни принципи, технике, области примене саветодавних и психотерапијских модела који овом профилу стручњака пружају могућност едукације за психотерапеута (психодрама, трансакциона анализа, гештлт терапија и др.). <i>Практична настава</i> На вежбама, семинарима и консултацијама се користе конкретни материјали (структурирани и неструктурирани наративи, илустративни примери), демонстрација психотерапијских техника и др. који су полазна основа за употпуњавање садржаја предавања и развијање вештина које студенти треба да стекну.			
Литература: 1. Corey, G. (2004). <i>Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije</i> (стр. 15-25, 43-49, 170-194, 457-467). Zagreb: Naklada Slap ISBN 953-191-243-2. 2. Арамбашић, Ј. (2008). <i>Губитак, туговање, подршка</i> (стр. 33-34, 62-67, 95-98, 143-148, 157-161, 197-199, 316-318, 372-376). Загреб: Наклада Слап ISBN 978-953-191-290-7. 3. Worden, W. (2005). <i>Savjetovanje i terapija u tugovanju</i> (стр. 51-56). Zagreb: Naklada Slap ISBN 953-191-257-2. 4. Davis, H. (1996). <i>Саветовање родитеља хронично оболеле или деце ометене у развоју</i> (стр. 12-20, 27-30, 31-47, 50-69, 71-78). Београд: Институт за ментално здравље ISBN 86-82277-07-7. 5. Кондић, К., Влајковић, Ј. и Штајнер – Поповић, Т. (1998). <i>Слушам те, разумем те, прихватам те</i> (стр. 11-24, 25-29, 29-34, 44-46). Београд: ИП Жарко Албуљ.			
Број часова активне наставе		Предавања: 2	Вежбе: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, самосталан задатак, семинари, презентације, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100):			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: САВРЕМЕНИ МОДЕЛИ АМПЛИФИКАЦИЈЕ			
Наставник: Сања Б. Остојић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да оспособи студенте за разумевање основних принципа амплификације глувих и наглувих особа. Студенти се оспособљавају да препознају индикације за амплификацију, факторе који могу да утичу на развој способности слушања помоћу амплификатора и планирају одговарајући модел амплификације у односу на опште факторе за класификацију оштећења слуха.			
Исход предмета Да се студенти оспособе да у будућем раду успешно организују и реализују избор слушног помагала глувих и наглувих особа			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи фактори за класификацију сметњи и поремећаја слуха, дефиниција индикација за амплификацију, врсте амплификатора, основе просторне акустике, историјски развој слушних помагала, систем за претварање, филтрирање и појачање звучног сигнала, индивидуални слушни апарати, слушна помагала за групни рад, слушна помагала за коштану водљивост звука, кохлеарни имплант. <i>Практична настава</i> Опсервација процеса пробе и одређивања слушних помагала, хабилитација и рехабилитација особа са различитим врстама и моделима амплификације.			
Литература 1. Остојић, С., Микић, Б., Мирић, Д. (2012). Савремени модели амплификације сензоринеуралних и кондуктивних оштећења слуха, Специјална едукација и рехабилитација, вол. 11, 3, 469-482 2. Остојић, С., Ђоковић, С., Николић, М. (2012). Кохлеарни имплант-слушање у свакодневним ситуацијама, Београдска дефектолошка школа, вол. 18 (3), бр. 54, 379-386, UDK 376.33, ISSN 0354-8759 3. Blamey, P.J. (2005). Sound processing in hearing aids and CIs is gradually converging, Emerging trends in cochlear implants, Vol. 58 • No. 11 4. Spencer P.E, Marschark, M. (2003). Cochlear Implants: Issues and Implications Deaf Studies, Language, and Education, ISBN 0-19-514997-1, str. 434-451 5. Maltby, M.T. (2002). Principles of Hearing Aid Audiology, ISBN: 1 86156 257 8, str. 80-123			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, самостално држање једног часа			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДЕФЕКТОЛОШКИ САВЕТОДАВНИ И ИНСТРУКТИВНИ РАД			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да омогући студентима да стекну и унапреде знања из дефектолошког саветовања и инструктивног рада деце са сметњама и поремећајима, њиховим породицама, васпитачима, наставницима и вршњачким групама у редовном систему васпитања и образовања. Такође циљ је и развијање вештина за препознавање, дефинисање и усмеравање деце, њихових породица, као и других стручњака који раде са дететом ка проналажењу начина превазилажења насталих тешкоћа. Још један од циљева је оспособљавање студената за вођење квалитетног саветодавног и инструктивног рада у редовном систему васпитања и образовања и за одређивање неопходне додатне подршке.			
Исход предмета Студенти ће моћи да идентификују, развију и имплементирају различите врсте саветодавног и инструктивног рада, укључујући индивидуално саветовање, саветовање мале групе, велике групе, вршњачких група; студенти ће моћи да разумеју праксу засновану на доказима и користе емпиријски засноване интервенције у виду додатне подршке за децу са сметњама и поремећајима; студенти ће развити свест о критичним психо-социјалним и образовно-васпитним питањима која се могу јавити код деце, њихових породица и других стручњака који раде са децом изазваних сметњом или поремећајем; студенти ће разумети процес усмеравања и биће у стању да одреде одговарајуће врсте подршке која ће довести до бољег функционисања деце и њихових породица у животном окружењу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Терминологишко и појмовно одређивање дефектолошког саветодавног и инструктивног рада и истицање разлика између психолошког и дефектолошког саветовања. Кроз анализу законске регулативе одредиће се место и улога дефектолога у стручном тиму. Представиће се неопходне компоненте за квалитетан дефектолошки саветодавни и инструктивни рад. Студентима ће се приказати психосоцијалне специфичности деце са сметњама и поремећајима и специфичности њихових породица. Дефинисаће се извори и начини прикупљања података о детету. Примена селф-концепта и натуралистичког приступа у процени тешкоћа које се јављају у свакодневном функционисању деце и породица као и одређивање потреба које проистичу из уочених тешкоћа како би се одредила неопходна додатна подршка биће такође разматрана у теоријској настави овог предмета. Представиће се облици и начини спровођења типова саветодавног и инструктивног рада са различитим циљним групама као што су: породица, васпитачи, наставници, вршњаци. <i>Практична настава</i> Анализа законодавног оквира дефектолога као стручног сарадника у вртићу и школи; одређивање и примену различитих техника прикупљања података о детету са сметњама и поремећајима и његовој породици; примену натуралистичких метода у процени тешкоћа детета и породице; обуку у вођењу дефектолошке документације у вртићима и школама; одређивање додатне подршке за децу са сметњама и поремећајима у вртићу и школи; примену различитих стратегија у саветовању; увежбавање стратегија комуникације у саветодавном и инструктивном раду; организација инструктивног рада са децом, породицом, васпитачима и наставницима и вршњацима; израду плана саветовања и инструктивног рада са различитим циљним групама; вежбање дефектолошке елаборације у стручном тиму.			
Литература: 1. English, K. (2002). <i>Counseling children with hearing impairment and their families</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. 2. English, K. (2008). <i>Counseling for audiologists Listening with a „Third Ear“</i> Nottingham, The Ear Foundation. 3. Ђоковић С., Ковачевић Т. (2011). Сурдолошко саветовање глувих и наглувих особа и њихових породица, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , ДДС, ФАСПЕР, 17 (3), бр. 51, стр. ISSN 0354 – 8759 4. American Speech-Language and Hearing Association. (2004). <i>Guidelines for Audiologists Providing Informational and Adjustment Counseling to Families of Infants and Young Children With Hearing Loss Birth to 5 Years of Age</i> . Rockville: ASHA.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, семинарски, анализа видео записа, писање есеја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПАРТНЕРСКИ ОДНОС ПОРОДИЦЕ, ШКОЛЕ И ДРУШТВЕНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ			
Наставник: Јасмина Б. Карић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Основни циљ овог предмета је увођење студената у теорију и праксу ради јачања партнерских односа породице, школе и друштвене заједнице, кроз развијање осетљивости за друге људе као и развијање комуникацијских и социјалних вештина.			
Исход предмета Студенти треба да се оспособе да заснују професионалне односе са породицама који су смислени, продуктивни и кооперативни партнерски односи су значајни ради усклађивања постигнућа детета са његовим реалним способностима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата садржаје подељене на теорију и праксу релевантну за помагање родитељима и другим члановима породице да раде са својим дететом. Опште теоријске принципе и процедуре колаборативног партнерства између породица, професионалаца и друштвене заједнице, информације о ресурсима у заједници, специфичне технике обуке за породице, као и способности да породице буду упућене на одговарајуће службе, права родитеља и њихове деце. Упознавање са основним стиливима комуникације и развијање способности за асертивно понашање. Јачање толеранције на непријатност. <i>Практична настава</i> Прати теоријске садржаје. Подразумева апликацију активности које су везане за област бриге опартнерским односима породице школе и друштвене заједнице.			
Литература. 1. Дејвис Х. (1995). Саветовање родитеља хронично оболеле или деце ометене у развоју, Институт за ментално здравље, Београд. 2. Големан, Д., (2011). Емоционална интелигенција. Геополитика 3. Големан, Д. (2007). Социјална интелигенција. Геополитика 4. Хрњица С. (1997). Деца са посебним потребама у основној школи, Учитељски факултет, Београд. 5. Карић, Ј., Јовчић, Ј. (2007). Партнерски однос родитељ-дете-локална заједница, I научни скуп Универзитета у Београду, Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију-Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији, Зборник радова, стр. 569-573.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, семинари, писање есеја			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ ВИШЕСТРУКО ОМЕТЕНОЈ ГЛУВОЈ И НАГЛУВОЈ ДЕЦИ			
Наставник: Надежда Д. Димић, Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да упозна студенте са теоријским основама и практичним проблемима везаним за образовање и начине приступа глувој и наглувој деци са вишеструком ометеношћу. У оквиру овог предмета студенти треба да сазнају које су то специфичности различитих облика вишеструке ометености код глуве и наглуве деце: интелектуална ометеност и глувоћа.; телесна инвалидност и глувоћа; оштећење вида и глувоћа; первазивни развојни поремећаји и глувоћа; глува деца са тешкоћама у учењу и поремећајима у понашању			
Исход предмета			
Савладане области у оквиру приступа вишеструко ометеној глувој и наглувој деци створиће студентима основу за даље савладавање области из специјалне едукације и рехабилитације глувих и наглувих, као и да повезује и практично примењује стечена знања у едукацији и рехабилитацији глуве и наглуве деце са вишеструком ометеношћу.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Вишеструка ометеност у популацији глуве и наглуве деце. Врсте додатних ометености у групи вишеструко ометене глуве и наглуве деце. образовање и васпитање вишеструко ометене глуве и наглуве деце. Школовање вишеструко ометене глуве и наглуве деце у Србији. Васпитни рад за вишеструко ометену глуву и наглуву децу. Облици друштвене подршке вишеструко ометеној глувој и наглувој деци у процесу инклузије. Породица вишеструко ометеног глувог и наглувог детета. Подршка друштвене заједнице вишеструко ометеној глувој деци. Помоћ вишеструко ометеној глувој деци у васпитно – образовним установама. Специфичност различитих облика вишеструке ометености код глуве и наглуве деце. Интелектуална ометеност и глувоћа. Телесна инвалидност и глувоћа. Оштећење вида и глувоћа. Первазивни развојни поремећаји и глувоћа. Глува деца са тешкоћама у учењу и поремећајима у понашању			
<i>Практична настава</i>			
Практично оспособљавање студената да учествују у едукацији, различитим активностима и методским приступима вишеструко ометеној глувој и наглувој деци.			
Литература			
1. Nestorov Stevan (2010): Višestruko ometena gluva deca, Zadužbina Andrejević, Beograd, ISBN 978 – 86 – 7244 – 896 – 2, COBISS:SR-ID 179620108			
2. Димић, Надежда, Несторов, Стеван ((2009, а): Ставови сурдолога о обичу образовања и васпитања вишеструко ометене деце оштећеног слуха, Београдска дефектолошка школа, Друштво дефектолога Србије и ФАСПЕР, Београд, 3, 1-12, ISSN 0354 - 8759			
3. Димић, Надежда, Несторов, Стеван ((2009, б): Разумљивост говора код вишеструко ометене глуве и наглуве деце, , Београдска дефектолошка школа, Друштво дефектолога Србије и ФАСПЕР, Београд, 3, 1-12, ISSN 0354 - 8759			
4. Глумбић, Ненад, Ивона Милачић – Видојевић (2009): Аутизам и оштећење слуха, , Београдска дефектолошка школа, Друштво дефектолога Србије и ФАСПЕР, Београд, 1, 179 – 188, ISSN 0354 - 8759			
5. Несторов Стеван, Димић, Надежда (2010): Специфичност вербалног и знаковног израза код вишеструко ометене деце оштећеног слуха, , Београдска дефектолошка школа, Друштво дефектолога Србије и ФАСПЕР, Београд, 1, 131-142, ISSN 0354 - 8759			
6. Mikić, Branka (2007): Sindromska oštećenja sluha, Specijalna edukacija i rehabilitacija, FASPER, CIDD, Beograd, 3-4, 13 – 25,ISSN 1452-7367			
Методе извођења наставе			
Предавања и практична настава			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	35		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОНТОГЕНЕЗА ЈЕЗИКА			
Наставник : Зорка Н. Кашић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула - Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да се студенти упознају са верификованим научним чињеницама везаним за усвајање првог (матерњег) језика и са чињеницама које се односе на феномен раног и касног билингвизма.			
Исход предмета			
Савладавањем овог студијског програма студенти ће бити теоријски и практично оспособљени да анализирају развојне језичке појаве. Стечена знања о развоју језика створиће студентима неопходну основу за савладавање и разумевање стручних студијских програма из области дефектологије. Знања и вештине у анализи развојних језичких појава биће примењиви у дијагностици и третману сметњи и поремећаја говора и језика.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Теорије о усвајању језика; рани развој језика; утицај биолошких фактора и језичког окружења; индивидуалне разлике; прва година; активни језички развој - усвајање елементарне структуре матерњег језика; усвајање-спонтано учење; фонолошки развој; граматички развој; семантички развој; почетни прагматски развој; трагање за конверзационим правилима и неспоразуми; развој језика од шесте до једанаесте године – фаза експанзивног проширивања језичке компетенције; дете у ситуацији раног билингвизма; дете у ситуацији касног билингвизма – предности и могући проблеми.			
<i>Практична настава</i>			
Практично оспособљавање студената за анализу развојних језичких појава код појединца.			
Литература			
1. Кристал Д. (1996). Кембричка енциклопедија језика – Усвајање језика. Београд: Нолит, 227-248, без ID			
2. Кашић З. (1998). Поступност успостављања значењског односа хипонимије у дечјем лексикону. <i>Београдска дефектолошка школа, бр.2</i> , Београд, 1998, 96-107.			
3. Кашић З., Н. Д. Димић (1999). Типови аграматизама у зависној клаузи код глуве и наглуве деце. <i>Београдска дефектолошка школа, бр.2-3</i> , Београд, 1999, 5-14.			
4. Кашић З. (2002). Аграматична продукција и семантичка „збрка“ код деце раног школског узраста. Истраживања у дефектологији 1, Београд: Дефектолошки факултет, 113-130.			
5. Кашић З. (2003). Перцепција дистинктивних обележја у изолованим једносложним речима код деце млађег школског узраста. <i>Истраживања у дефектологији – Сметње у развоју</i> . Београд: Дефектолошки факултет - ЦИДД, 217-240.			
6. Кашић З., Борота В. (2003). Неграматичност и аграматизам у активном синтаксичком развоју. Српски језик, VIII/1-2, 439-455.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе			
Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: МЕДИЈИ И ДРУШТВЕНЕ ДЕВИЈАЦИЈЕ			
Наставник: Александар Л. Југовић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Превенција и третман поремећаја понашања, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Студенти треба да овладају основним категоријама односа медији – друштвене девијације и да разумеју: појам и карактер медија и медијских садржаја; како медији представљају друштвене девијације и социјалне различитости; везу између медијских садржаја и њиховог утицаја на испољавање девијантних понашања; слику медија о институцијама социјалне контроле; феномен зависности од медија (интернет, видео-игре, итд.); могућности употребе медија у превенцији друштвених девијација; основне методе истраживања везе медији – девијације.			
Исход предмета Студенти треба да науче како да: критички «читају» деловање медија и да буду оспособљени за декодирање медијских садржаја; да усвоје вештине медијске педагогије; да науче потенцијалне негативне ефекте утицаја медијских садржаја и порука на понашања људи; употребљавају медије у превенцији друштвених девијацији и кампањама за смањивање предрасуда према рањивим друштвеним групама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и врсте медија. Облици медијских садржаја. Методологија истраживања односа медији и друштвене девијације. Медији и стварање друштвених идентитета. Медији и стереотипи. Морална паника. Медији и рањиве групе. Медији и социјалне различитости. Медији и тело. Медији о деци и младима. Опште теорије о деловању медија на публику. Медији као фактор узрочности девијација (медијски ефекти). Употреба медија и родитељство. Медији и насиље. Медији и криминал. Медијска слика институција социјалне контроле. Зависност од медија (интернета, видео-игара). Сајбер прогањање. Медијско описмењавање и медији у превенцији друштвених девијација. <i>Практична настава</i> У оквиру практичне наставе студенти кроз рад на <i>вежбама</i> савладавају материју кроз примену теоријских знања на примерима случајева из медијских садржаја. Примена методе анализе садржаја медија. Израда стратегија употребе медија у кампањама социјалног маркетинга и превенцији девијантних понашања. Поједине теме обрађују се кроз дискусионе групе и анализу видео и интернет материјала. Провера стечених знања обавља се кроз колоквијуме.			
Литература: 1. Томпсон, К. (2003). <i>Морална паника</i> . Београд: Клио. (стр. 9-15, 41-53). ISBN 86-7102-060-6 2. Бригс, А., Кобли, П. (2005). <i>Увод у студије медија</i> . Београд: Клио. (стр. 415-429, 576-601). ISBN 86-7102-223-4. 3. Лемиш, Д. (2008). <i>Деца и телевизија</i> . Београд: Клио. (стр. 23-106, 107-205, 276-297). ISBN 978-86-7102-207-2 4. Југовић, А. (2012). Медијске безвредности у транзиционом времену – есеј о духу садашњости. <i>Социјална мисао</i> , 19(1), 173-183. ISSN-0354-401X			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Видео презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
колоквијуми	40		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СОМАТОПЕДИЈА СТАРИХ ЛИЦА			
Наставник: Миодраг Л. Стошљевић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским и практичним основама соматопедије старихлица у које спадају појам, предмет и задатак. Студент проучава класификацију и врсте патолошких стања у старости. На крају студент проучава све елементе соматопедске интервенције код старих људи.			
Исход предмета Студент ће детаљно овладати теоријским знањима која се односе на превенцију старења и дијагностику старих лица. Посебна пажња ће се обратити на Соматопедска интервенција код старих лица као и на знања која се односе на спорт и рекреацију старих лица.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, предмет, појам и задатак соматопедије старих лица; Преглед историјског развоја соматопедије старихлица; Периодизација старости; Узроци старења; Психичке манифестације нормалног старења; Физичке манифестације нормалног старења; Патологија у старости; Ментални поремећаји у старости; Неуролошки поремећаји у старости; Оштећења локомоторног апарата у старости; Интернистичке болести у старости; Соматопедска превенција старења; Соматопедска дијагностика старих лица; Соматопедска интервенција код старих лица; Спорт и рекреација старих лица. <i>Практична настава</i> Прати тематске области теоријске наставе			
Литература 1. Стошљевић, М. (2013). Основи специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима (основи соматопедије - уџбеник, 253 стр.), Друштво дефектолога Србије. Београд. 2. Стошљевић Л., Стошљевић М., Одовић Г. (2006), Процена способности особа са моторичким поремећајима, ФАСПЕР, Београд			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе предавања, интерактивна настава, консултације, power point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КОНТИНУИРАНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА У ИНКЛУЗИВНОМ ОБРАЗОВАЊУ			
Наставник: Вера И. Иланковић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је да студенти овладају принципима и вештинама интегративне примене паралелног и синхронизованог програма рехабилитације и едукације деце са развојним сметњама и поремећајима и да савладају методе и технике континуиране рехабилитације са посебним садржајима за обуку родитеља, васпитача, учитеља и наставника.			
Исход предмета Исход је оспособљеност студената да усвојена знања и вештине примене у оквиру функционалне дефектолошке дијагностике и рехабилитације на интегралан и интегративан начин, да адекватно интервенишу у ванредним стањима код детета и околностима у школском простору, да потпомогну социјализацију детета са развојним сметњама, да воде обуку родитеља, васпитача, учитеља и наставника за континуирану рехабилитацију и тимски, интегративни приступ у процесу инклузивног образовања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, принципи, облици и врсте рехабилитационих метода и техника. Специфичности функционалне процене хронолошког нивоа психомоторног развоја и нивоа регресије код предшколске и школске деце у условима инклузивног модела школовања. Правилан одабир методолошког приступа детету у складу са врстом, обликом и степеном развојних сметњи и поремећаја. Правилан одабир хабилитационог или рехабилитационог програма и његова примена у условима инклузивног модела школовања. Сагледавање потреба архитектонских решења, дидактичких играчака и дидактичких средстава за наставу у предшколским и школским установама. Примена помагала у условима школског простора. Обука родитеља, васпитача, учитеља и наставника. Евалуација резултата примењеног рехабилитационог програма у односу на хронолошки низ у психомоторном развоју, у односу на адаптацију и функционалност у школском простору, као и у односу на постигнућа у савладавању школског програма. Принципи интегралног и интегративног приступа у континуираној рехабилитацији у инклузивном образовању. <i>Практична настава</i> Одабир методолошког приступа детету у складу са врстом, обликом и степеном развојних сметњи и поремећаја. Обука за функционалну дијагностику развојних сметњи и поремећаја деце у инклузивном моделу образовања. Израда специфичних хабилитационо- рехабилитационих програма. Увежбавање метода и техника хабилитације и рехабилитације у условима предшколског и школског простора и у току наставног процеса. Обука студената у савладавању техника за помоћ деци у самозбрињавању и у свакодневним активностима у предшколским и школским установама. Усвајање вештина за рад са родитељима, васпитачима, учитељима и наставницима.			
Литература 1. Иланковић В, Иланковић Н. Психомоторни развој детета (3. допуњено издање). ВМШ Милитин Миланковић, Београд, 2009. ИСБН 978-86-87639-01-0 2. Иланковић В, Иланковић Н. Рестауративна кинезитерапија (3. допуњено издање). Београд 2009. 3. Иланковић В, Микавица С. Методе и технике хабилитације и рехабилитације (Кинезитерапија у развојном периоду), Београд, 2012. 4. Иланковић В. Континуирана рехабилитација као предуслов за адекватно школовање деце са моторичким поремећајима. У: Радовановић Д. ет ал. Школовање деце са моторичким поремећајима. Дефектолошки факултет. Београд 2005. п 9-67. ИСБН 86-80113-41-7 5. Иланковић В, Иланковић А. Хабилитација и рехабилитација као предуслов за инклузивни модел школовања. У: Николић С, Илић-Стошовић Д. Стручни сарадник у инклузивном образовању. Друштво дефектолога Београд 2013. п 211-266 ИСБН 978-86-84765-45-3			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, консултације, индивидуални рад, демонстрација техника и вештина, прикази у наставној бази.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРЕВЕНЦИЈА ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА У ШКОЛИ			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Превенција и третман поремећаја понашања, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је стицање теоријских знања о основним приступима, интервенцијама и ефективности школских програма превенције поремећаја понашања, упознавање са поступцима заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, као и практично овладавање методологијом израде одговарајућег стручног материјала за примену превентивних активности у школском окружењу.			
Исход предмета Оспособљеност студената да самостално планирају и примењују превентивне активности у школи, да познају основне карактеристике ефективних школских превентивних програма, приступа, стратегија и интервенција, те владају поступцима заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основе система образовања и васпитања (врсте установа, правни акти, организација школе, органи управе, стручни сарадници). Образовно-васпитни рад у школи (годишњи план и програм рада, ваннаставне активности). Превентивни програми у школи (принципи, компоненте, програмски приступи, стратегије и интервенције, ефективност). Превентивне интервенције у школи (тематска предавања, тренинг социјалних вештина, саветодавни рад, вршњачка медијација, менторство, школски правилник о понашању). Васпитно-дисциплински поступак у школи (одговорност ученика, лакше и теже повреде обавеза ученика, васпитне и васпитно-дисциплинске мере). Заштита ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама (тим за заштиту деце од насиља, програм заштите, превентивне активности, процедуре интервенције, документација и евиденција). <i>Практична настава</i> Превентивни рад у учесничким групама (принципи, технике, примена). Превентивни рад на нивоу одељења (принципи, технике, курикулум). Радионичарски рад (принципи, технике, типови радионица, структура радионица). Евалуација превентивних активности (технике, евалуационе игре). Креирање материјала за примену превентивних активности у школи (израда водича за фокус-групни интервју, израда водича и приручника за интерактивно тематско предавање, израда сценарија за едукативну радионицу, израда евалуационих игара).			
Литература 1. Ђурић, С., Поповић-Ћитић, Б. (2007). <i>Безбедна школа</i> . Београд: Факултет безбедности. (стр. 15-70). ISBN 978-86-84069-30-8 2. Жунић-Павловић, В., Поповић-Ћитић, Б., Павловић, М. (2010). <i>Програми превенције поремећаја понашања у школи</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 124-142). ISBN 978-86-80113-92-0 3. Трикић, З., и сар. (2006). <i>Вршњачка медијација – од свађе слађе</i> . Београд: Немачка организација за техничку сарадњу. (стр. 117-146). ISBN 86-904125-0-6 4. Кордић, Б., Поповић-Ћитић, Б., Бабић, Ј. (2012). Менторство младих у функцији унапређења безбедности образовно-васпитних установа. У: Б. Кордић, А. Ковачевић, Б. Бановић, (Ур.), <i>Реаговање на безбедносне ризике у образовно-васпитним установама</i> (стр. 167-180). Београд: Факултет безбедности. ISBN 978-86-84069-69-8 5. Калезић-Вигњевић, А., и сар. (2007). Приручник за примену посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама. Београд: Министарство просвете РС. (стр. 6-37). ISBN 978-86-7452-033-08			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Интерактивна настава, презентације, радионице, учесничке групе, рад у малим групама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
семинари	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ТРЕТМАН ДЕЦЕ И МЛАДИХ СА ПОРЕМЕЋАЈИМА ПОНАШАЊА			
Наставник: Зоран П. Илић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Увод у социјалну педагогију			
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима и специфичним практичним проблемима институционалног третмана деце и омладине са поремећајима у понашању.			
Исход предмета Оспособљавање студената да на основу стечених знања делују у систему поступања у институцијама за третман младих (деце и омладине) са поремећајима у понашању.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање основних појмова и термина; заводска животна ситуација и њене карактеристике; системи заводске – институционалне ресоцијализације младих преступника; установе за третман младих у сукобу са законом; специфичности третмана младих у институцијама; искуства и основна полазишта у савременом приступу институционалном третману младих; планирање и програмирање третмана у институцијама за младе у сукобу са законом; институционални третман и деинституционализација; алтернативе институционалном третману; постинституционални прихват младих – накнадно старање; истраживања тока и ефеката институционалног третмана младих. <i>Практична настава</i> Практична примена знања стечених теоријском наставом, презентација студентских радова, посете установама и институцијама за третман младих у сукобу са законом.			
Литература 1. Илић, З. (2000). <i>Ресоцијализација младих преступника - основе педагогије младих са поремећајима у друштвеном понашању</i> . Београд: Дефектолошки факултет. ISBN 86-80113-27-1 2. Илић, З. (2007). Криминалитет младих и реформа правноинституционалне заштите у Србији. У: Ђ. Игњатовић (Ур.), <i>Стање криминалитета у Србији и правна средства реаговања</i> (стр. 298-314.) Београд: Правни факултет. ISBN 978-86-7630-071-6 3. Стакић, Ђ. (2013). <i>Приручник за стручњаке у систему малолетничког правосуђа</i> . Београд: International management group-IMG.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, консултације уз индивидуални менторски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДЕЛИНКВЕНЦИЈА ДЕЦЕ И ПРАВНА РЕАКЦИЈА			
Наставник: Зорица Б. Поповић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са механизмима реаговања на делинквенцију деце у позитивном правном систему Србије, као и у упоредном праву.			
Исход предмета Усвајање знања која ће се примењивати при раду са децом која манифестују знакове делинквентног понашања у релевантним институцијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Делинквенција деце-појам и различите дефиниције, Старосна граница и кривична одговорност, Институционални оквир и реаговање на делинквенцију деце, Центри за социјални рад и реаговање на делинквенцију деце, Цивилни сектор и реаговање на делинквенцију деце, Међународни стандарди и заштита права детета, Делинквенција деце и механизми реаговања у упоредном праву. <i>Практична настава</i> Презентација случајева из праксе.			
Литература 1. Кандић-Поповић, З. (1980). Криминалитет деце на ужем подручју Београда. <i>Докторска дисертација</i> . Београд: Правни факултет Универзитета у Београду. 2. Шкулић, М. (2003). <i>Малолетници као жртве и као учиниоци кривичних дела</i> . Београд: Досије. ISBN 103815948 3. Хрнчић, Ј., Цамоња-Игњатовић, Т. Деспотовић-Станаревић, В. (2010). <i>Деца и млади са проблемима понашања</i> . Београд: Републички завод за социјалну заштиту. ISBN 176503820.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, тестови, презентације, консултације, вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ИЗВРШЕЊЕ АЛТЕРНАТИВНИХ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА			
Наставник: Даница В. Васиљевић-Продановић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Основи кривичног права			
Циљ предмета Циљ предмета је да студентима омогући стицање знања о организацији система извршења кривичних санкција код нас, упознавање са поступком извршења алтернативних кривичних санкција и мера према пунолетним и малолетним учиниоцима кривичних дела, и да оспособи студенте за практичан рад у области извршења ових санкција.			
Исход предмета Познавање система извршења кривичних санкција у Србији, познавање поступка извршења алтернативних кривичних санкција и мера према пунолетним и малолетним учиниоцима кривичних дела.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој и појам алтернативних кривичних санкција. Међународни стандарди примене алтернативних санкција; Врсте алтернативних кривичних санкција; Нормативни оквир примене алтернативних кривичних санкција у Србији. Организација система и надлежност над извршењем алтернативних кривичних санкција; Извршење алтернативних кривичних санкција према пунолетним учиниоцима кривичних дела; Основне карактеристике алтернативних санкција и мера које се изричу малолетним учиниоцима кривичних дела; Примена алтернативних санкција и мера према малолетним учиниоцима кривичних дела. <i>Практична настава</i> <i>Презентације и дискусије:</i> Врсте алтернативних кривичних санкција у нашем законодавству; Предности алтернативних кривичних санкција и ограничења њихове примене; Искуства и ефекти примене казне рада у јавном интересу; Извршење условне осуде са заштитним надзором; Примена процеса ресторативне правде као алтернатива кривичном поступку; Васпитни налози као диверзионе мере; Надзор над спровођењем посебних обавеза изречених малолетним учиниоцима. <i>Гостовања стручњака:</i> Практична питања извршења алтернативних санкција.			
Литература 1. Мрвић-Петровић, Н. (2010). <i>Алтернативне кривичне санкције и поступци</i> . Београд: Медија центар „Одбрана“. ISBN 978-86-335-0296-2 2. Васиљевић, Д. (2007). Рад у јавном интересу као алтернатива затвору. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 13(3), 149-161. ISSN 0354-8759 3. Васиљевић-Продановић, Д. (2010). Електронски надзор: контрола и превенција преступништа. У: В. Жунић-Павловић, М. Ковачевић-Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 239-256). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 4. Јока, Д., Јовановић, О. (2009). Алтернативне санкције и рад повереника у Републици Србији. У: З. Матејић-Ђуричић (Ур.), <i>Истраживања у специјалној педагогији</i> (стр. 273-286). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-83-8 5. Закон о извршењу кривичних санкција (Сл. гласник РС, бр. 85/05, 72/09, 31/11).			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Усмена предавања, презентације, дискусије, консултације, менторски рад, видео материјали, гостовање стручњака, излагања студената, теренске посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СИТУАЦИОНА ПРЕВЕНЦИЈА КРИМИНАЛА			
Наставник: Весна П. Жунић-Павловић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Изучавање теоријских, емпиријских и практичних основа ситуационе превенције криминала. Разумевање ситуационих аспеката извршења кривичног дела. Упознавање са класификационим системима ситуационих техника и специфичностима њихове примене у односу на социјални контекст и врсту кривичних дела. Оспособљавање за критичку анализу теорије и праксе ситуационе превенције. Овладавање знањима и вештинама који су потребни за израду и евалуацију програма ситуационе превенције.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања о основним појмовима и теоријским полазиштима ситуационе превенције; умети да анализирају ситуационе аспекте извршења кривичног дела; разумети утицај технолошког развоја на савремену праксу превенције криминала; познавати различите технике и програме ситуационе превенције; стећи практична знања о примени техника ситуационе превенције у различитом социјалном контексту; познавати делотворност техника у превенцији различитих облика криминала; овладати методологијом израде и евалуације програма ситуационе превенције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Увод у ситуациону превенцију: терминолошка, концептуална и типолошка разматрања и однос према другим приступима у превенцији; 2) Анализа ситуационих аспеката извршења кривичног дела у функцији превенције: време, место, средства извршења и објекат напада; 3) Теорије ситуационе превенције; 4) Класификација ситуационих техника; 5) Категоризација програма ситуационе превенције према контексту примене и врсти кривичних дела; 6) Социјални и етички проблеми у примени ситуационе превенције; 7) Специфичности евалуације ситуационе превенције: измештање криминала и дифузија добити. <i>Практична настава</i> 1) Примена техника ситуационе превенције у школи, јавном простору, јавном саобраћају, затвору и на граничним прелазима и аеродромима; 2) Карактеристике, начин примене и ефективност видео-надзора, уличног осветљења, биометријске идентификације, грађанских патрола, прописа и спречавања ревиктимизације; 3) Програми ситуационе превенције крађе и уништавања јавне и приватне имовине, нарушавања јавног реда, насилног понашања, саобраћајних преступа, трговине дрогом, тероризма, компјутерског криминала и сексуалне злоупотребе деце; 4) Резултати истраживања ефективности ситуационе превенције; 5) Израда нацрта програм а ситуационе превенције.			
Литература 1. Borovec, K., Balgač, I., Karlović, R. (2011). <i>Situacijski pristup prevenciji kriminaliteta</i> . Zagreb: Ministarstvo unutarnjih poslova RH. (str. 9-150). ISBN 978-953-161-257-9 2. Ковачевић-Лепојевић, М., Жунић-Павловић, В. (2010). Теоријски и практични аспекти ситуационе превенције. У В. Жунић-Павловић, М. Ковачевић-Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 91-109). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 3. Вуковић, С. (2010). <i>Превенција криминала</i> . Београд: Криминалистичко-полицијска академија. (стр. 58-74, 132-146). ISBN 978-86-7020-174-3 4. Жунић-Павловић, В., Ковачевић-Лепојевић, М. (2010). Мере јавног надзора у служби превенције криминала. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , 29(1-2), 31-49. ISSN 0350-2694 5. Ковачевић-Лепојевић, М. (2011). Ситуациона контрола затвора – приказ модела. <i>Социјална мисао</i> , 18 (2), 23-41. ISSN 0354-401X			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, консултације, семинари, самосталан практичан рад, тематска предавања стучњака из праксе, посете установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ВАНИНСТИТУЦИОНАЛНИ ТРЕТМАН МЛАДИХ СА ПОРЕМЕЋАЈИМА ПОНАШАЊА			
Наставник: Даница В. Васиљевић-Продановић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима и практичним проблемима ванинституционалног третмана младих са поремећајима понашања. Оспособљавање студената да на основу стечених знања делују у систему ванинституционалне заштите младих са поремећајима понашања.			
Исход предмета Познавање система ванинституционалне заштите младих са поремећајима понашања. Оспособљеност за деловање у систему ванинституционалне заштите младих са поремећајима понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и дефиниција третмана младих са поремећајима понашања; Систем ванинституционалне заштите младих са поремећајима понашања; Социјално-еколошки модел третмана младих са поремећајима понашања; Алтернативе институционалном третману; Улога центара за социјални рад у систему заштите младих са поремећајима понашања; Процена малолетника, планирање и програмирање третмана младих са поремећајима понашања; Извршење васпитне мере појачаног надзора органа старатељства; Примена васпитних налога као диверзионих мера; Посебне обавезе изречене малолетним учиниоцима кривичних дела; Породична терапија и мултисистемска терапија; Постинституционални прихват младих – накнадно старање. <i>Практична настава</i> <i>Презентације и дискусије:</i> Предности и недостаци институционалног третмана; Искуства из праксе органа старатељства; Надзор над извршењем васпитног налога; Проблеми у извршењу посебних обавеза; Ефекти програма третмана који се спроводе у заједници; Значај подршке породицама младих са поремећајима понашања; Функција постинституционалног прихвата малолетника након извршења заводске васпитне мере. <i>Теренска посета:</i> Обилазак Центра за социјални рад.			
Литература 1. Крговић, П., Миловановић, М. (2003). <i>Центар за социјални рад, настанак, пракса, перспектива</i> . Београд: Факултет политичких наука. ISBN 86-83765-01-6 2. Перић, О. (2007). <i>Коментар Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноравној заштити малолетних лица</i> . Београд: Службени гласник. ISBN 978-86-7549-710-3 3. Стакић, Ђ. (2003). Интеграција институционалног и ванинституционалног третмана малолетних делинквената. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Стратегија државног реаговања против криминала</i> (стр. 511-527). Београд: Институт за криминолошка и социолошка истраживања. ISBN 86-83287-06-8 4. Стевановић, И. (2006). Нова законска решења о малолетницима: Значај алтернатива институционалном третману. <i>Темид</i> , 9(1), 61-66. 5. Стевановић, И., Банић, М., Марковић, Љ., Ђурђић, С., Јововић, Ј., Зајц, В. (2012). <i>Корак ка преузимању одговорности</i> . Београд: Центар за права детета. ISBN 978-86-83109-53-1			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе: Усмена предавања, презентације, дискусије, консултације, менторски рад, видео материјали, гостовање стручњака, излагања студената, теренске посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 1			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: реализоване предиспитне обавезе из стручно-апликативних предмета треће године основних академских студија			
Циљ предмета Примена и даље стицање знања и вештина из области едукативне тифлологије. Оспособљавање за самосталан рад са слепом и слабовидом децом предшколског и школског узраста.			
Очекивани исходи Спремност за примену знања и оспособљеност за припрему и реализацију различитих активности са слепом и слабовидом децом у редовним предшколским и школским установама и установама за образовање слепе и слабовиде деце.			
Садржај предмета За сваког студента ментор припрема тематски план стручне праксе у складу са планом и програмом школе и планом и програмом стручно-апликативних предмета треће године основних академских студија. Садржај праксе треба да пружи студентима могућност да се до одређеног нивоа припреме за будућу професионалну делатност. Студент ће под непосредним руководством ментора примењивати стечена знања из одабраних области едукативне тифлологије у следећим активностима: <ol style="list-style-type: none"> 1. Посматрање понашања деце са оштећењем вида у различитим образовним ситуацијама и прилагођавање активности њиховим специфичним потребама. 2. Израда писане припреме и реализација активности у предшколском и/или васпитном раду са децом оштећеног вида. 3. Процена визуелне ефикасности слабовидих ученика, избор и креирање средстава и активности за визуелни тренинг. 4. Процена тактилно-кинестетичког функционисања, организовање тактилно-кинестетичког тренинга и избор и креирање средстава и активности за ову врсту тренинга. 5. Пружање индивидуалне подршке слепој и слабовидој деце у области почетног читања и писања. 6. Пружање индивидуалне подршке слепој и слабовидој деци у области свакодневних животних вештина. 7. Стимулативни, корективни и компензаторни третман тешкоћа у развоју деце са оштећењем вида. 8. Функционални приступ у образовању вишеструко ометене визуелно оштећене деце. Студент води дневник праксе и доставља га на увид наставнику задуженом за организацију стручне праксе.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методе извођења Хоспитовање, самосталан рад, анализа документације. Писање дневника стручне праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 1			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стручна пракса има за циљ да упозна студенте са процесом амплификације деце и одраслих особа са сметњама и поремећајима слуха.			
Исход предмета Усвојена практична знања у области амплификације деце и одраслих особа са сметњама и поремећајима слуха.			
Садржај предмета Студенти се упознају са свим фазама пробе и одређивања слушних помагала за децу и одрасле са сметњама слуха. Овладавају основним принципима различитих модела амплификације за децу и одрасле. Усвајају знања и вештине у области: процене стања слуха, избора типа и врсте амплификатора (у односу на узраст, врсту и степен оштећења слуха), израде отиска за индивидуалне шкољке, активирање и програмирање слушног апарата. Упознају се са техничким карактеристикама и наменом заушних (ВТЕ) и каналних (типови: СИС, ПТС, ПТЕ) апарата за корекцију слуха, вибратора за спроводна оштећења слуха (на траци или рајфу) као и помоћних средстава за слушање на даљину (FM уређаја). У оквиру практичне наставе студенти се упознају са планом и програмом вежби слушања преко слушног апарата за децу и одрасле: вежбе детекције, дискриминације и идентификације звукова и вежбе разумевања говора. Стручна пракса пружа студентима прилику за практичну примену стечених знања из области аудиопротетике.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:		Практична настава:
Методе извођења наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 1			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ стручне праксе је да се студенти оструче за рад у области едукације и рехабилитације особа са моторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета Непосредна примена теоријских и практичних знања и вештина, оспособљавање студената за непосредан рад са особама са моторичким поремећајима у области едукације и рехабилитације.			
Садржај предмета Студенти бораве на одељењима установа (развојна саветовалишта, заводи, институти, клинике, болнице и школе) које су специјализоване за процену, хабилитацију, рехабилитацију и едукацију особа са моторичким сметњама и поремећајима. Упознају се са методама и техникама које се користе за процену степена и врсте сметњи и поремећаја, као и са различитим развојним карактеристикама деце са моторичким сметњама и поремећајима у зависности од етиологије, узраста и времена настанка. Упознају се са свим фазама у процесу мултидисциплинарног приступа ометености, од анамнезе и тимског закључка до предлога за пробу и одређивање помагала, планирања хабилитације, рехабилитације и образовања. Упознају се специфичностима израде плана и програма ре/хабилитације у зависности од врсте и степена моторичког поремећаја/сметње, узраста детета и општих способности. Упознају се и активно учествују у креирању подршке у оквиру Индивидуалног образовног плана за ученике са моторичким поремећајима, као и у креирању различитих методских приступа у предшколском и основношколском раду. Учествују у тимском раду и стичу вештине које су неопходне за самосталан стручни рад са децом која се суочавају са тешкоћама проузрокованим моторичким сметњама и поремећајима.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методe извођења наставе Демонстрација, рад уз надзор ментора, самостални рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 1			
Наставник :			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ стручне праксе је да се студенти упознају са основним принципима процене, диференцијалне дијагностике, методама и техникама за процену степена и врсте ометености, хабилитације и рехабилитације деце и особа са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета Оспособљавање за будуће самостално и стручно примењивање метода и техника за детекцију, процену и диференцијалну дијагностику деце и особа са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Активно учествовање у хабилитацији и рехабилитацији деце и особа са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Садржај предмета Студенти бораве на одељењима установа (развојна саветовалишта, заводи, институти, клинике, болнице) које су специјализоване за процену, хабилитацију и рехабилитацију особа са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Упознају се са методама и техникама које се користе за процену степена и врсте сметњи и поремећаја, као и са различитим развојним карактеристикама деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима у зависности од етиологије, узраста и времена настанка. Упознају се са свим фазама у процесу мултидисциплинарног приступа ометености, од анамнезе и тимског закључка до предлога за пробу и одређивање помагала и планирања хабилитације и рехабилитације. Упознају се специфичностима израде плана и програма ре/хабилитације у зависности од врсте и степена ометености, узраста детета и општих способности. Учествују у тимском раду и стичу вештине које су неопходне за самосталан стручни рад са децом и одраслим особама које се суочавају са развојним, комуникацијским, образовним, социјалним и професионалним тешкоћама проузрокованим сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методe извођења наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 1			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са организацијом и начином функционисања установа социјалне заштите, образовно-васпитних и здравствених установа и садржајем њихове делатности у домену превенције и третмана поремећаја понашања у детињству и адолесценцији. Разумевање улоге и задатака специјалног педагога и оспособљавање за тимски рад. Примена стечених стручних знања и вештина у пракси.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања о установама које се баве превенцијом и третманом поремећаја понашања у детињству и адолесценцији; познавати релевантну законску нормативу; умети да препознају и објасне специфичности улоге и задатака специјалног педагога и других чланова стручног тима; познавати садржај и начин вођења документације; стећи практична знања и вештине из области процене, планирања, примене и евалуације превенције и третмана превенције и третмана поремећаја понашања у пракси.			
Садржај предмета Стручна пракса се обавља у центру за социјални рад, прихватилишту за децу и омладину, дому за децу без родитељског старања, васпитној установи, предшколској установи, основној и средњој школи или установи за ментално здравље деце и омладине. 1) Организација и начин функционисања установе; 2) Законска норматива; 3) Тимски рад; 4) Документација; 5) Поступак процене; 6) Планирање и реализација активности превенције и третмана; 7) Поступак евалуације.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Консултације, самосталан практичан рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: ОПТОМЕТРИЈА 1			
Наставник: Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Стицање знања о начинима корекције и преписивања наочара и контактних сочива и рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Практична примена средстава за корекцију аметропија и обученост за примену оптичких и оптоелектронских уређаја у оптометрији и офталмологији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Бави се основним, савременим дијагностичким, корекционим и рехабилитационим процедурама у рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида. <i>Практична настава</i> Вежбе – клинички аспект дијагностике и рехабилитације рефракционих аномалија, функционалних поремећаја вида. Корекција наочарима и контактним сочивима.			
Литература: 1. Перуновић, А., Цветковић, Д., и сарадници (1995). <i>Корекција рефракционих аномалија ока</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2. Савковић, З., Станков, Б. (2001). <i>Дијагностички поступци и терапијске методе код стабизма и амблиопије</i> , Ревид, Београд. 3. Смиљанић, Н. (2001). <i>Испитивање видних функција</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 4. Вељковић, Д. (1995). <i>Дијагностичке процедуре у офталмологији</i> , Медицински факултет, Крагујевац.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 3	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интернет, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА			
Наставник: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са значајем и улогом рада у животу особа са оштећењем вида кроз изучавање свих фаза професионалне рехабилитације и модела запошљавања.			
Исход предмета Овладавање теоријским знањима из области професионалне рехабилитације, њихово оспособљавање за израду индивидуалних едукационих и тренинг програма, планова запошљавања, као и реализацију акомодације школског и радног места слепих и слабовидих особа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Бави се основним фазама професионалне рехабилитације, моделима запошљавања, проценом и захтевима радне средине, ергономском анализом и акомодацијом радних места, професионалним трауматизмом. <i>Практична настава</i> Вежбе – оспособљавање за превенцију професионалног трауматизма и за извођење акомодације радног места особа са оштећењем вида.			
Литература: 1. Жигић, В., Шестић, М. (2006). <i>Запошљавање особа оштећеног вида и оштећеног слуха</i> , ЦИДД, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд. ISBN 86-80113-53-0 2. Шестић, М., Жигић, В. (2006). <i>Услови рада и радне средине</i> , ЦИДД, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд. ISBN 86-81113-50 3. Жигић, В., Радић-Шестић, М. (2006). <i>Рачунарска технологија за особе оштећеног вида и оштећеног слуха</i> , Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД, ISBN 86-80113-49-2, Београд, (143 странице).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	усмени испит	50
практична настава	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ФУНКЦИОНАЛНА ДИЈАГНОСТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА МОНОКУЛАРНОГ И БИНОКУЛАРНОГ ВИДА			
Наставник: Бранко Ж. Станков			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Усвајање основних знања из области функционалног испитивања и рехабилитације поремећаја монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Овладаост техникама функционалног испитивања и рехабилитације поремећаја монокуларног и бинокуларног вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Монокуларне видне функције. Бинокуларни вид и физиологија сензомоторне сарадње два ока. Анатомија екстраокуларних мишића. Физиологија покрета очију. Неуромускуларне аномалије очију. Сензорни знаци и симптоми страбизма, бинокуларна адаптација. Хетерофорије. Езотропије. Егзотропије. Цикловертикални страбизми. Алфабет синдроми. Паралитички страбизми. Специјални облици страбизма. Нистагмус. Принципи нехируршке терапије. Принципи хируршког лечења. <i>Практична настава</i> Тестови за процену стања и квалитета монокуларних видних функција: испитивање видне оштрине, испитивање акомодације и односа акомодације и конвергенције. Тестови за процену стања и квалитета бинокуларних видних функција: узимање страболошке анамнезе, тестови мотилитета, Хиршбергов тест, одређивање најближе тачке конвергенције и акомодације, испитивање мотилитета, мерење девијације, рад на синоптофору -основе, cover-uncover тест, тестови за одређивање квалитета стерео вида, технике тестирања сензорних аномалија, тестови за диплопије.			
Литература: 1. Станков Б., Љутица М., Токић Љ. (2012). <i>Основи страбизмологије</i> . Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, ISBN 978-86-6203-039-9			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 4	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, консултације, пракса, power-point презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОРИЈЕНТАЦИЈА И КРЕТАЊЕ СЛЕПИХ ОСОБА			
Наставник: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са специфичностима и проблемима кретања особа са оштећењем вида, методама, техникама кретања и заштитним техникама.			
Исход предмета Оспособљавање студената за израду индивидуалних тренинг програма за кретање у затвореном и отвореном простору, као и у познатом и непознатом простору помоћу различитих метода и техника кретања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање студената са сазнајно менталним процесима, улогом чула, методама и материјалима у оријентацији и кретању особа са оштећењем вида. <i>Практична настава</i> Вежбе – оспособљавање студената за обуку особа са оштећењем вида оријентацији и самосталном кретању уз примену заштитних техника и различитих метода кретања.			
Литература: 1. Дикић, С, Жигић В. (2008). <i>Оријентација и кретање лица са оштећењем вида – перипатологија</i> , ЦИДД, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд. ISBN 978-86-80113-87-6 2. Hill, E. (1976). <i>Independence Training for Visually Children</i> , Park Press, Baltimore.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интернет, мултимедија, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	усмени испит	50
практична настава	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: АДАПТИВНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ ЗА ОСОБЕ СА ОШТЕЋЕЊЕМ ВИДА			
Наставник: Александра Б. Грбовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стечена знања пружају основу за корективно педагошки рад на побољшању моторичких и функционалних способности кроз креирање решења и стварање могућности за ефикасно укључивање деце и младих са оштећењем вида у различите видове физичких активности у школским условима, кућном окружењу или широј друштвеној заједници.			
Исход предмета Студенти ће овладати теоријским знањима о факторима који ограничавају физичке активности особа са оштећењем вида. Студенти ће овладати практичним знањима о начину прилагођавања техника и метода извођења различитих спортских и рекреативних активности у складу са могућностима и интересовањима деце и младих са оштећењем вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Специфичности моторног развоја и тешкоће кретања особа са ОВ. Значај кретања и улога физичких активности у очувању здравља. Баријере у извођењу физичких активности код оштећења вида. Адаптивни приступ физичком вежбању код ОВ. Адаптације простора, опреме и реквизита у складу са потребама деце оштећеног вида. Адаптације правила, темпа и технике извођења различитих физичких активности. Примена програма АФА у настави, спортским и рекреативним активностима особа са ОВ различитих старосних категорија. <i>Практична настава</i> Посматрање и анализа извођења покрета и специфичности кретања слепих и слабовидих особа. Тешкоће уочавања и додавања реквизита код ОВ. Посматрање и анализа часа физичког васпитања са слепим и слабовидим ученицима. Практична примена вежби тактилног вођења покрета приликом извођења различитих кретних радњи. Практична примена вербалне методе у извођењу физичких активности. Креирање услова и адаптација извођења различитих облика физичких, спортских и рекреативних активности деце и младих са оштећењем вида.			
Литература: 1. Воронкин Б. И, Головизин Г. А., Лалиашвили Б. А. (1979): Лака атлетика, уџбеник за наставу са слепима, Савез за спорт и рекреацију инвалида Србије, Београд. COBISS.SR-ID 51567367 2. Нешковић, Б. (2009) Спорт лица оштећеног вида: интеграција, специфичности, могућности. Љубовија: ауторско издање. ISBN 978-86-912457-0-0 3. Грбовић А. (2003). Специфичности слабовидих ученика у настави физичког васпитања, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , бр.3. ISSN 0354-8759. (стр 115-121). 4. Грбовић А., Јаблан Б. (2009). Уређење простора и адаптација опреме и средстава за наставу физичког васпитања са децом оштећеног вида, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , Друштво дефектолога Србије и ФАСПЕР, бр.3, Београд, ISSN 0354-8759. 131–137. 5. Допсај, М., Јухас, И., Касум, Г. (2012). Зборник радова са Међународне научне конференције „Ефекти примене физичких активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих“. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања (стр. 381-486). 6. Максимовић, Ј., Голубовић, Ш., Јаблан, Б. (2012). Ефекти примене посебно програмираних облика физичке активности на развој издржљивости код деце са сметњама у развоју. У С. Маринковић (ур.) <i>Настава и учење - циљеви, стандардни, исходи</i> - Универзитет у Крагујевцу, Учитељски факултет у Ужицу, Ужице, стр. 287-298. ISBN 978-86-6191-008-1.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методе извођења наставе Теоријска предавања, интерактивна настава – групни и индивидуални рад студената			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ КОД СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Бранка Ђ. Јаблан			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Методика наставе Брајевог писма			
Циљ предмета Усвајање знања из методике наставе математике код деце са оштећењем вида. Усвајање математичких симбола на Брајевом писму.			
Исход предмета Студенти ће стећи вештине за тимски рад у процени и планирању активности везаних за учење математике. Студенти ће стећи способност за избор најадекватнијег методичког приступа за стварање система математичког знања код деце са оштећењем вида. Студенти ће усвојити и примењивати математику на Брајевом писму.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Садржаји предмета обухватају методичке приступе за изучавање: појма скупа, појма броја, разломака, једначина и неједначина, геометријских садржаја, мера и мерних јединица код деце са оштећењем вида. Овај предмет је изузетно погодан за развијање перцепције (визуелне и тактилне), стварање представа и појмова и развој мишљења код деце са оштећењем вида. У том циљу студентима ће бити понуђени садржаји како да методички иницирају и у складу са методичком правилима утичу на развој математичког мишљења ослањајући се на мисаоне операције које се користе у настави математике (анализа, синтеза, апстракција, генерализација, конкретизација, специјализација и упоређивање). Поред приступа за објашњење математичких садржаја студенти ће научити математичке симболе на Брајевом писму и моћи ће их користити након завршетка курса (припремаће математичке задатке на Брајевом писму и умеће да их читају). Студенти ће стећи и компетенције за тимски рад у процени и планирању активности везаних за учење математике у редовној школи и школи за децу са оштећењем вида. <i>Практична настава</i> Вежбе: студентима ће бити представљен основни образац за конципирање наставног рада са децом оштећеног вида из подручја математике.			
Литература 1. Дејић, М., Егерић, М. (2006). Методика наставе математике, Учитељски факултет у Јагодини, стр. 25 – 51, 65 – 77, 303 -343. ИСБН 86-7604-020-6. 2. Поповић, Б., Јаблан, Б., Невенић, Ј. (2009). Методика наставе математике и школа по мери детета у: <i>Школа по мери детета 2 (Приручник за примену инклузивног модела преласка са разредне на предметну наставу за ученике са тешкоћама у развоју)</i> , уредник Сулејман Хрњица, Save the Children, Београд, стр. 184-241. ISBN 978-86-83939-39-8. 3. Јаблан, Б., Ковачевић, Ј., Вујачић, М. (2010). Специфичности почетне наставе математике за децу са тешкоћама у развоју у редовним основним школама, <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , Београд, (42), 1, стр. 165-184, ISSN: 0579-6431. 4. Јаблан, Б., Ковачевић, Ј., Тескеречић, А. (2010). Дидактичко моделовање наставе математике у раду са децом ометеном у развоју, <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 1(9), 111-124.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Вербално–текстуална, демонстративно-илустративна.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	50
практична настава	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 1			
Наставник: Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Изградња говора код глуве и наглуве деце			
Циљ предмета Циљ наставе предмета је да студенти сазнају како се проучава и унапређује настава граматике и стилистике, књижевне уметности, говорне културе, читања и писања, писмености у образовно – васпитном процесу у школама за глуве и наглуве ученике. Задатак предмета је да оспособи студенте да усвоје усмену и стваралачку примену методе наставе матерњег језика, радних начела и поступака и да теоријска научна сазнања повежу са примењеним.			
Исход предмета Теоријска и практична савладаност предмета, повезивање и примењивање стечених знања, омогућиће студентима да тимски или самостално учествују у организацији и извођењу наставе српског језика у школама за глуву и наглуву децу. Студенти су способни да перманентно прате токове развоја науке и праксе у области Сурдологије и поседују потребан ниво знања који отвара могућност уписа на студије вишег степена.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Уводни део; методе у настави српског језика; наставни принципи у настави српског језика у школама за глуве и наглуве; облици наставног рада у настави српског језика у школама за глуве и наглуве; типови наставних часова у настави српског језика у школама за глуве и наглуве; настава почетног читања и писања у школама за глуве и наглуве; читање и врсте читања; специфичност лексикона код глувих и наглувих ученика; изградња реченице код глувог и наглувог ученика; култура усменог и писаног изражавања у школама за глуве и наглуве ученике; обрада уметничког текста; настава граматике и правописа у школи за глуве и наглуве ученике, домаћи задаци у настави матерњег језика у школама за глуве и наглуве ученике; улога медија у настави српског језика у школама за глуве и наглуве. <i>Практична настава</i> Практично оспособљавање студената да самостално изводе наставу српског језика у школама за глуву и наглуву децу.			
Литература 1. Димић Н.(1996):Специфичности у писању слушно оштећене деце, Дефектолошки факултет, Београд,11-74, ISBN 86-80113-17-4 2. Димић, Н.(1997):Специфичности у читању деце оштећеног слуха, Дефектолошки факултет,Београд, 27–130, ISBN 86-80113-24-7 3. Николић М. (2000): Методика наставе српског језика и књижевности,Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 7–113, ISBN 86-17-02243-4 4. Савић, Љ.(1986): Методика учења говора глуве деце, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 117-175			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Теоријска настава – предавања уз примену савремених техничких средстава. Вежбе – хоспитовање и самостално држање наставе студената у трајању од најмање једног школског часа			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијум-и	40		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 2			
Наставник: Јасмина Б. Карић, Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Основни циљ методике рада са глувом и наглувом децом 2 је упознавање студената са поремећајима читања, писања и рачунања, као и са дијагностиковањем и решавањем тешкоћа у учењу глуве и наглуве деце, са значајем методике почетне наставе математике као научне и наставне дисциплине и наставног предмета, да схвате суштину, специфичности и законитости процеса почетне наставе математике, да се оспособе за савремено извођење наставе математике и да изграде позитивне особине своје личности.			
Исход предмета Студенти треба да се оспособе за правилно дијагностиковање и решавање тешкоћа у учењу глуве и наглуве деце. Да сазнају о специфичностима изградње математичких појмова о принципима и основним облицима закључивања у математици, да овладају облицима савремене организације наставе математике, оспособе за конкретизацију дидактичко-методичких захтева кроз писање припреме за реализацију часа и реализацију часова у почетној настави математике.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата садржаје подељене у неколико тематских области и то Симптоми и поремећаји читања, симптоми и поремећаји писања, симптоми и поремећаји рачунања, психолошко логичке основе наставе, дидактичко методичке основе у почетној настави математике, предавање учење проверавање и оцењивање, положај и улога учитеља, организација у школама за глуве, наставна средства и помагала у раду са децом оштећеног слуха, примена информационо комуникационе технологије у настави, реализација програма наставе математике у школама за децу оштећеног слуха по комплексима, модели припрема и методичка пракса студената <i>Практична настава</i> Израда писмених припрема за различите врсте часова, примена информационих и комуникационих технологија у припреми часова и изради наставних материјала, израда и употреба мерних инструмената за евалуацију рада ученика, групна хоспитовања на часовима драме и покрета и на наставним часовима математике у редовној и специјалној основној школи. Практично извођење часова, и секвенцијална анализа изведених наставних часова, у школама за децу оштећеног слуха.			
Литература 1. Карић, Ј. 2006 Методика почетне наставе математике. ФАСПЕР 2. Карић, Ј. 2010 Практикум из методике наставе математике. Друштво дефектолога Србије 3. Карић, Ј. 2011 Глувоћа и процес читања. Друштво дефектолога Србије			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Интерактивне методе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 3			
Наставник: Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је да се студенти оспособе за планирање, припремање и реализацију наставе природе и друштва на теоријском и практичном нивоу.			
Исход предмета Студенти треба да се оспособе за самосталну припрему и реализацију наставних часова уз примену савремених наставних метода и средстава; за извођење различитих облика ваннаставног рада; за извођење перформанса са еколошким мотивима, мотивима хумане екологије, школске хигијене и хигијене наставе, као и порукама за очување животне средине; за поштовање људских права, толеранцију и емоционалну писменост; за подстицање креативности путем наставе природе и друштва; за објективно и комплексно вредновање рада глуве и наглуве деце у настави природе и друштва, за евалуацију наставног рада, тимски рад и перманентно образовање.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата садржаје подељене у неколико тематских области : садржаји наставе природе и друштва; екологија и изучавање животне средине; таксономијски приступ у одређивању циљева и резултата наставе; процес и специфичности формирања појмова код глуве и наглуве деце; принципи, методе и облици наставног рада; наставна средства и објекти; планирање у настави природе и друштва; ваннаставни рад; оријентација у времену простору; развој здравствених, еколошких и хумано-еколошких навика и културе; развој креативности путем наставе природе и друштва; комплексно вредновање рада; примена савремених модела наставе. <i>Практична настава</i> Припрема и реализација часова у оквиру природе и друштва, посете (природа, парк, установе, музеји, изложбе, занатске радионице и др.), примена разноврсних креативних техника у сврху очувања животне средине.			
Литература 1. Савић, Ј. (1973): Методика наставе познавања природе у школама за глуву децу, Савез друштава дефектолога Југославије, Београд, (115 стр.). 2. Радовановић, В., Карић, Ј. 2005. Примена егземпларног модела рада у настави природе и друштва за ученике оштећеног слуха, <i>Иновације у настави</i> , 18 (3), стр. 44-50. 3. Радовановић, В., Карић, Ј. 2010. Ефекат савремених технологија на трајност знања ученика оштећеног слуха у области природе и друштва, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , бр. 2, стр. 273-279, ISSN 0354-8759 4. Јекић, С., Радовановић, В. (2010): Примена игровних активности у настави биологије за децу оштећеног слуха, Зборник резимеа <i>Дани дефектолога Србије</i> , Златибор, 15-18. јануар, 2010, стр. 16. 5. St Leger,L.& Nutbeam,D. (1999): Evidence of effective health promotion in schools In: Boddy, D. (ed.), <i>The Evidence of Health Promotion Effectiveness: Shaping Public Health in a New Europe</i> . European Union, Brussels.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 4			
Наставник: Светлана С. Славнић, Марина Н. Радић-Шестић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе предмета је да студенти сазнају како се проучава и унапређује настава ликовне културе и физичког васпитања у образовно – васпитном процесу млађег школског узраста за глуве и наглуве ученике.			
Исход предмета Исход је да се студенти оспособе за реализацију наставних програма ликовне културе и физичког васпитања у васпитно – образовном процесу у нижим разредима школа за глуву и наглуву децу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, циљ и задаци методике наставе ликовне културе за децу оштећеног слуха; значај ликовне културе; историја теорије и праксе ликовне културе; развој ликовног израза код деце; принципи у настави ликовне културе; методе у настави ликовне културе; облици рада у настави ликовне културе; наставна средства у настави ликовне културе; план и програм у настави ликовне културе деце оштећеног слуха; час у настави ликовне културе; вредновање и оцењивање ученичких ликовних радова; организација наставе ликовне културе Предмет, циљ и задаци методике наставе физичког васпитања; развој физичке културе кроз историју; развој физичке културе у нашој земљи; телесни развој; појам и суштина наставе физичког васпитања; дидактичке законитости и принципи у настави физичког васпитања; методе у настави физичког васпитања; облици рада у настави физичког васпитања; врсте наставе у физичком васпитању; планирање у настави физичког васпитања; наставни час; методичка упутства за реализацију часа физичког васпитања; проверавање и оцењивање у настави физичког васпитања. <i>Практична настава</i> Упознавање са типологијом часова ликовне културе и физичког васпитања; Огледни час; Припрема за час ликовне културе и физичког васпитања; Писање припреме за час; Држање часа ликовне културе и физичког васпитања; Критика и корекција часа.			
Литература 1. Славнић, С., Ковачевић, Ј. (2005): Методички аспекти наставе ликовне културе и физичког васпитања у школама за глуву и наглуву децу, СДЗСЦГ, Београд, (180 стр.), ИСБН 86-84765-06-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	1	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ВАСПИТНОГ РАДА ЗА ГЛУВУ И НАГЛУВУ ДЕЦУ			
Наставник: Јасмина М. Ковачевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Сурдопедагогија са моделима организације наставе			
Циљ предмета Циљ је овладавање теоријским приступима, концепцијама и моделима васпитног рада у школи и домским условима живота и рада глуве и наглуве деце и омладине.			
Исход предмета Овладаност основним знањима из области васпитања глувих и наглувих. Развијен активан, истраживачки приступ према различитим стратегијама и концепцијама васпитања глуве и наглуве деце и омладине, као и реализација васпитних компоненти према специфичностима старосног узраста и примарног оштећења глуве и наглуве деце и омладине. Оспособљавање студената за планирање и програмирање васпитног рада, за примену савремених метода, облика и техника, као и за аналитичко-истраживачки рад и евалуацију васпитног рада у школи и домовима глувих и наглувих ученика.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Могућност, циљ и задаци васпитања, Савремене теорије и концепције васпитања; Карактеристике васпитања и однос према образовању; Детерминанте васпитања; Садржај васпитања и васпитне компоненте; Принципи васпитног рада и однос традиционалних према савременим принципима; Методе, облици и средства васпитног рада; Планирање и програмирање васпитног рада; Организација васпитно-образовних активности у домовима глувих и наглувих ученика; Домови и значај домова у васпитно образовном раду глувих и наглувих некада и сада, Функција дома; Адаптација на живот и рад у дому; Режим дана и формирање група; Реализација васпитних компоненти у оквиру домских активности у односу на узраст васпитаника; Евалуација и праћење васпитно-образовног рада у дому глувих и наглувих ученика. <i>Практична настава</i> Професионалне компетенције сурдолога-васпитача. Истраживање у функцији професионалног развоја васпитног рада. Положај глувих и наглувих ученика у васпитном процесу. Елементи система васпитања. Практичан рад у васпитно-образовним установама глувих и наглувих и активно учествовање у реализацији васпитно-образовних компоненти у домовима глувих и наглувих ученика.			
Литература 1. Ковачевић, Ј. (2000): Облици наставног рада у школовању глувих, ДДЈ, Београд, стр. 60-148. 2. Ковачевић, Ј. (2003): Дидактички системи у школовању глувих, ДДЈ, Београд, стр. 7-55. 3. Вилотијевић, М. (1999): Дидактика I и III, Завод за уџбенике и наставна средства и Универзитет у Београду-Учитељски факултет. 4. Трнавац, Н и сар. (2007): Педагогија, Научна књига, Београд, стр. 50. 5. Министарство просвете Републике Србије (1998): Васпитни рад и организација живота и рада у домовима ученика средњих школа, Београд, стр. 13-77.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Групни облик рада, интерактивна настава, кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ ОСОБА			
Наставник: Марина Н. Радић-Шестић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти основних академских студија темељно упознају и разумеју (у теретском и практичном смислу) све фазе професионалне рехабилитације и интеграције глувих и наглувих особа.			
Исход предмета Савладавањем наставног програма студенти треба да буду оспособљени да повезују и примењују стечена знања и да компетентно учествују у свим фазама професионалне рехабилитације и социјалне интеграције младих глувих и наглувих особа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Професионална рехабилитација глувих и наглувих особа (историјски преглед, савремени трендови, интеграција и инклузија); Професионална оријентација и селекција; Проблеми професионалне оријентације и њена ограничења; Фазе професионалне оријентације; Професионална селекција; Психомоторне способности глувих и наглувих особа; Професионално оспособљавање и адаптација радног места; Системи, принципи и методе професионалног оспособљавања; Професионални тренинг-методе и облици; Професионално оспособљавање одраслих глувих и наглувих особа-преквалификација или реадaptација; Индивидуални план оспособљавања; Више и високо образовање; Евалуација професионалног оспособљавања; Запошљавање глувих и наглувих особа; Индивидуални план запошљавања; Системи запошљавања глувих и наглувих особа; Напредовање у каријери; Проблеми запошљавања глувих и наглувих особа; Услови рада и радне средине (спољашњи и унутрашњи фактори). <i>Практична настава</i> Стицање компетенција да тимски или самостално учествује у процесу професионалне оријентације, оспособљавања и запошљавања глувих и наглувих особа; Процена професионалних интересовања и психомоторчких способности; Прављење индивидуалних планова оспособљавања и запошљавања; Анализа радног места; Процена услова рада и адаптација радног места; Унапређивање друштвеног живота глувих и наглувих особа.			
Литература 1. Андрејевић, Д. (1992): Професионално оспособљавање глувих и наглувих особа, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. 1-100, ИСБН 86-17-02237-Х 2. Радић-Шестић, М., Жигић, В. (2006): Услови рада и радне средине, практикум, ЦИДД., Београд, стр. 1-80, ИСБН 86-80113-50-6 3. Жигић, В., Радић-Шестић, М. (2007): Запошљавање особа оштећеног вида и оштећеног слуха, ЦИДД., Београд, стр. 35-116; 137-167, ИСБН 86-80113-53-0			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, студија случаја, опис радног места			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СИСТЕМИ ПОДРШКЕ ОДРАСЛИМ ОСОБАМА СА ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Марина Н. Радић-Шестић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте основних академских студија са системима подршке одраслим особама са ометеношћу.			
Исход предмета Оспособити студенте да самостално руководе индивидуалним планом подршке и програмом образовања на основу процене, да изаберу адекватна средства, помагала и опрему, помогну особи оштећеног слуха да се прилагоди групи, развија креативно и критичко мишљење, створи услове за напредовање у послу, константно прати развој, олакша интеграцију и пензионисање особа са ометеношћу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Статус особа са ометеношћу на тржишту рада; Искуство у раду особа са ометеношћу; Рекреација и рад (баланс); Перманентно образовање одраслих особа у циљу хоризонталне и вертикалне покретљивости (циљеви, баријере и подстицаји, модели, организација и евалуација); Формални, неформални и информални системи образовања одраслих особа (оспособљавање за рад, стручно усавршавање, преквалификација, специјализација); Специфичности учења одраслих особа према Кновлесу (Knowlesu); Активна подршка одраслим особама (циљеви, принципи, планирање, евалуација квалитета подршке); Утицај ометености на породични живот; Активна подршка породици са ометеним дететом; Улога заједнице ометених (глувих) у систему подршке; Квалитет живота одраслих особа; Индикатори квалитета живота; Лични и социјални индикатори квалитета живота; Секундарна и терцијална транзиција (дефиниција, циљ, принципи, планирање, евалуација); Пензионисање. <i>Практична настава</i> Студенти се упознају са проценом и практичном применом подршке одраслим особама тако да задовоље њихове потребе у различитим условима и ситуацијама. Процена се састоји у дефинисању Индивидуалних програма транзиције, функционалној процени и процени квалитета живота (личног и социјалног). На основу резултата процене дефинишу се индивидуални планови и програми рехабилитације или подршке.			
Литература 1. Jones, E., Perry, J., Lowe, K. et al. (2012): Active support. A handbook for supporting people with learning disabilities to lead full lives. Produced by ARC Cymru (60pp). 2. Benedict, B., Crace, J., Hossler, T. et al., (2011): Deaf community support for families: the best of partnerships. eBook Chapter 20. National center for hearing assessment & management (8pp). 3. Gerich, J., Fellingner, J. & Kepler, J. (2011): Effects of social networks on the quality of life in an elder and middle-aged deaf community sample. Journal of Deaf Studies and Deaf Education, doi:10.1093/deafed/enr022. 4. Gold, M.R.G. (2007): Retirement: effects of a psychoeducational program. Faculty of Humanities and Social Sciences School of Social Sciences Gold Coast, Queensland, Australia. 5. Greenwood, D. (2001): Local indicators of quality of life. Center for Colorado policy studies (29pp). 6. Cook, L.H. (2011): Disability, leisure, and work-life balance. University of Illinois at Urbana-Champaign, Illinois (201pp). 7. Radić-Šestić, M., Gligorović, M., Milanović-Dobrota, B. (2012). Problems of employment and job accommodation of persons with cerebral palsy. In Stošljević, M., Marinković, D., Eminović, F. (Ed.): „Cerebral Palsy – A Multidisciplinary and Multidimensional Approach“, pg. 255-275, Belgrade: University of East Sarajevo – Faculty of Medicine Foča, ISBN 978-86-84765-39-2 (ASERS).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОДРАСЛИХ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ ОСОБА			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Рехабилитација глуве и наглуве деце			
Циљ предмета Општи циљ овог предмета је упознавање студената са стеченим сметњама и поремећајима слуха који се јављају у одраслом добу. Посебни циљеви су стицање знања о психо-социјалним последицама губитка слуха и њиховом утицају на квалитет живота. Такође, циљ је да студенти разумеју и савладају примену савремених техника процене, амплификације и рехабилитације слуха, говора и језика одраслих особа са посебним акцентом на старим а.			
Исход предмета Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за самосталан рад на идентификацији, процени слушних и говорно-језичких способности глувих и наглувих одраслих особа. Обезбеђује знања у одређивању одговарајуће врсте амплификације у складу са индивидуалним биолошким и психо-социјалним карактеристикама одраслих особа. Студенти су оспособљени за процену квалитета живота глувих и наглувих одраслих особа и саветовања и предлагања одређених стратегија за његово побољшање. После одслушаног предмета и положеног испита студенти ће бити у стању да одреде и примене одговарајуће методе рехабилитације слуха, говора и језика код глувих и наглувих одраслих особа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> обухвата приказ психо-социјалних специфичности глувих и наглувих одраслих особа, као и анализу разлика које се јављају у односу на степен губитка слуха. У овом делу се разматра преваленца овог поремећаја у свету као и компаративни приказ између појединих региона и земља. Представљају се најфреквентнији етиолошки фактори који доводе до губитка слуха у одраслом добу као и утицај на промене у квалитету живота одраслих особа и њихових породица. Студентима се представљају најновије методе и технике идентификације, процене слуха, говора и језика као и методе рехабилитације последица губитка слуха. Разматрају се и различити приступи у рехабилитацији глувих и наглувих одраслих особа. Студентима се приказују и објашњавају различити комуникативни стилови и стратегије које се могу применити у рехабилитацији глувих и наглувих одраслих особа. <i>Практична настава</i> подразумева спровођење диференцијалне анализе психо-социјалних специфичности глувих и наглувих у односу на различите степене губитка слуха. Студенти ће спровести ограничена епидемиолошка истраживања осмишљавајући упитнике о различитим демографским карактеристикама глувоће и наглувости. Увежбавање препознавање раних симптома губитка слуха кроз опсервацију и интервјуе са наглумим особама. Посматраће и изводити методе и технике процене слуха и на основу резултата учиће одређивање одговарајуће врсте амплификације. Изводиће пробе слушних апарата и анализирати њихову ефикасност. Увежбавање кратке рехабилитационе технике које се примењују код глувих и наглувих одраслих особа. Правиће планове и програме за дуготрајнију рехабилитацију одраслих глувих и наглувих			
Литература 1. Ronald L. Schow & Michael A. Nerbonne, (2007). Introduction to audiological rehabilitation, Pearson, Boston (од 1 до 77; од 245 до 269; од 367 до 429 странице) 2. David A. DeBonise, Constance L. Donohue, (2008). Survey of Audiology – Fundamentals for Audiologists and Health professionals, Pearson, Boston (од 337 до 373; и од 429 до 506 странице)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе: Предавања и практично вежбање у лабораторији и у пракси, групне дискусије и анализе, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОЦЕНА И ТРЕТМАН ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Драган И. Рапаић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са инструментима процене моторичких поремећаја, као и методама, техникама и процедурама третмана особа са моторичким поремећајима.			
Исход предмета Овладавање техникама процене и третмана оних моторичких дефицита који, актуелну особу, доводе у стање социјалне дисфункције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Клинички приступ процени моторичких поремећаја. 2) Клинички приступ у третману моторичких поремећаја; 3) Процена праксијских функција; 4) Индикационо подручке процене праксијских функција и оцењивање; 5) Процена конструктивне праксије; 6) Индикациона подручја процене конструктивне праксије; 7) Процена когнитивних функција нижег реда код тешких стања; 8) Процена когнитивних функција нижег реда код умерено тешких стања, Први део; 9) Процена когнитивних функција нижег реда код умерено тешких стања, Други део; 10) Процена когнитивних функција вишег реда код измењених стања, Први део; 11) Процена когнитивних функција вишег реда код измењених стања, Други део; 12) Процена когнитивних функција вишег реда код измењених стања, Трећи део; 13) Процена способности иницијације, навигације и хватања; 14) Процена способности имитације покрета; 15) Конструисање преморбидног профила, налаз, закључак и предлог мера; 16) Методе третмана особа са моторичким поремећајима, 17) Стимулација као метод третмана особа са моторичким поремећајима; 18) Ремедијални метод као метод третмана особа са моторичким поремећајима. 19) Неуропсихолошки метод, као метод третмана особа са моторичким поремећајима 20) Рехабилитација особа са моторичким поремећајима у дефектологији (рехабилитациони модел-генерална стратегија и структура рехабилитационог модела). 21) Дизајнирање рехабилитационог модела; 22) Дизајнирање протокола за развој пажње. 23) Дизајнирање протокола за развој визуелног памћења. 24) Дизајнирање протокола за развој вербалног памћења. 25) Дизајнирање протокола за развој елементарних покрета. 26) Дизајнирање модела за развој диференцираности моторике прстију. 27) Дизајнирање модела за развој визомоторне координације. 28) Дизајнирање модела за иницијацију, навигацију и хватање. 29) Дизајнирање модела за развој способности имитације покрета. 30. Дизајнирање протокола за развој конструктивне праксије. <i>Практична настава: Вежбе</i> Током вежби, студенти ће се оспособљавати за коришћење инструмената процене, техника и процедура третмана особа са моторичким поремећајима.			
Литература 1. Рапаић, Д., Недовић, Г., Миленковић М., Рехабилитација перцептуално селективне пажње и иницијације покрета код особа тешким повредама мозга., Истраживања у дефектологији, бр. 2, стр. 145-152, Београд, 2003. 2. Стошљевић, Л., Рапаић, Д., Стошљевић, М., Николић, С., Соматопедија. Научна књига, Београд, 1997. 3. Недовић, Г., Рапаић, Д., Суботић, М., Структура моторичких програма код особа са затвореном повредом мозга. Медицински журнал, Клинички центар Универзитета Сарајево - Институт за научно-истраживачки развој, вол. 12, бр. 1-2, стр. 23-27, Сарајево, 2006. 4. Недовић, Г., Рапаић, Д., Одовић, Г., Потић, С., Милићевић, М. (2012). Социјална партиципација особа са инвалидитетом. Београд: Друштво дефектолога Србије. Монографија, 261 страна.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Интерактивна настава, Power Point Presentation, Приказ филмова из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА 4			
Наставник: Фадиљ Н. Еминовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са методским приступима у реализацији програмских задатака наставе вештина: ликовне, физичке и музичке културе			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење програмских задатака наставе вештина у раду са особама са моторичким сметњама и поремећајима			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, циљеви и задаци и Дидактичко методичке основе наставе вештина, специфичности методских приступа у настави вештина за ученике са моторичким поремећајима, развој и стимулација физичких, музичких и ликовних способности, методе за развој моторичких способности, Ефекти наставе вештина у развоју когнитивних способности и реједукацији психомоторике, Израда ИОП наставе вештина према типу поремећаја, супортивне технике у рехабилитацији проистекле из наставе вештина и њихов значај, савремена наставна средства у извођењу наставе вештина за ученике са моторичким поремећајима, <i>Практична настава</i> Хоспитовање на часовима у школама - Израда методских јединица - самостално држање часова			
Литература 1. Никић, Р., Еминовић, Ф., (2005) <i>Наставни план и програм (опште и посебне карактеристике) у Ранаућ и сар. Школовање деце са моторичким поремећајима</i> , стр 131-195, Катедра за соматопедију, Дефектолошки факултет Универзитета у Београду, Београд 2. Еминовић, Ф., Чановић, Д., Никић, Р., (2011), "Физичка култура 1- Физичко васпитање деце ометене у развоју", ФАСПЕР, Београд. 3. Стошљевић, М., Никић, Р., Еминовић, Ф, Пацић, С., (2013): "Психофизичка оштећења деце и омладине", , Друштво дефектолога Србије, Београд.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања у Р.Point формату, приказ видео прилога, рад у групама, анализа постојеће литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	25		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕВЕНТИВНО-КОРЕКТИВНОГ РАДА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ			
Наставник: Горан М. Недовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да пружи студентима теоријска и практична знања о превентивно корективном раду са децом школског узраста.			
Исход предмета Стицање знања и стручне компетенције за превентивно корективни рад у школи. Стицање знања и стручне компетенције за методичку ваннаставних активности у школи.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, циљ и задаци Методике превентивно корективног рада у основној школи. Програмска подручја методике превентивно корективног рада у основној школи. Програмска подручја методике превентивно корективног рада са децом школског узраста. Учење (појам, врсте и карактеристике). Превентивно корективни рад (појам, циљ и задаци превентивно корективног рада. Програмска подручја превентивно корективног рада у специјалној едукацији и рехабилитацији. Методе превентивно корективног рада. Примена информационих и асистивних технологија у специјалној едукацији и рехабилитацији. <i>Практична настава</i> Протоколи процене деце школског узраста. Детекција узрока и процена проблема у учењу. Израда индивидуалних и групних програма превентивно корективног рада и планирање превентивно корективног рада.			
Литература: 1. Недовић, Г., Рапаић, Д. (2012). Практикум превентивно корективног рада у основној школи. Друштво дефектолога Србије, Београд; 2. Рапаић, Д., Недовић, Г. (2011). Церебрална парализа: праксичке и когнитивне функције. Београд: Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД. Монографија, 161 страна. ISBN 978-86-6203-014-6, [COBISS.SR-ID 184736524]; 3. Рапаић, Д., Недовић, Г. (2007). Структура моторичког понашања код особа са инвалидитетом. У: Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Београд, стр. 615 – 641; 4. Недовић, Г., Рапаић, Д., Суботић, М. (2006). Структура моторичких програма код особа са затвореном повредом мозга, Медицински журнал. Сарајево, вол. 12, бр. 1-2, стр.23-27; 5. Недовић, Г., Рапаић, Д., Одовић, Г. (2006). Процена оптерећености ученика оболелих од церебралне парализе, Образовни рефлекс, вол. 2., стр. 45-56; 6. Недовић, Г. (2005). Ваннаставне активности. У Рапаић, Д. (ур). Школовање деце са моторичким поремећајима. Дефектолошки факултет Београд (195 – 216).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја, приказ филмова из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
колоквијуми	15		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Гордана Р. Одовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о професионалној оријентацији, професионалном и радном оспособљавању, запошљавању и професионалној рехабилитацији особа са стеченим инвалидитетом.			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење техника претпрофесионалне процене, примену метода и облика професионалног информисања и професионалног оспособљавања, саветовања за запошљавање особа са инвалидитетом, техника процене преостале радне способности особа са стеченим инвалидитетом и њихову професионалну рехабилитацију.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Професионална оријентација, информисање и саветовање; Претпрофесионална процена способности; Професионално и радно оспособљавање особа са моторичким поремећајима; Запошљавање особа са инвалидитетом; Мултидисциплинарни приступ у професионалној рехабилитацији; Анализа и евалуација радног места и инструменти за процену преостале радне способности. <i>Практична настава</i> Примена метода и облика професионалног информисања и саветовања; Примена Примена метода и инструмената претпрофесионалне процене способности особа са инвалидитетом; Израда плана и програма професионалног оспособљавања; Израда индивидуалног плана запошљавања за особе са инвалидитетом; Примена инструмената за процену преостале радне способности.			
Литература 1. Стошљевић, Л., Одовић, Г. (1996) <i>Професионално оспособљавање ТИЛ</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства ISBN 86-17-04380-6; 2. Стошљевић, Л., Стошљевић, М., Одовић, Г. (2006) <i>Процена способности особа са моторичким поремећајима-практикум</i> , Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду ISBN 86-80113-48-4; 3. Одовић, Г. (2012). <i>Професионална рехабилитација особа са стеченим инвалидитетом</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду ISBN 978-86-6203-026-9 COBISS.SR-ID 191058700 4. Одовић, Г., Никић, Р., Еминовић, Ф. (2010). Фактори радног места као детерминанта повратка на посао особа са стеченим инвалидитетом. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.) Сметње и поремећаји: Феноменологија, превенција и третман I (стр. 325-337), Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд ISBN 978-86-80113-98-2; 5. Одовић, Г., Рапаић, Д. (2011). Процена радне способности у професионалној рехабилитацији. II међународна научно-стручна конференција, Интердисциплинарни приступ развоја модела професионалне рехабилитације, Зборник радова, Центар за едукацију и професионалну рехабилитацију, Тузла, БиХ.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
колоквијуми	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ЕДУКАЦИЈЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ ОСОБА СА ВИШЕСТРУКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник: Драган И. Рапаић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Циљ предмета је да упозна студенте са методама едукације и рехабилитације особа са вишеструком ометеношћу			
Исход предмета: Студент је стекао основна знања о особама са вишеструком ометеношћу као и методама њихове едукације и рехабилитације.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
1) Вишеструки поремећаји у дефектологији (специјалној едукацији и рехабилитацији). 2) Дефиниције поремећаја и ометености. 3) Дефиниције оштећења и инвалидности. 4) Дефиниције вишеструке ометености 5) Евиденција и детекција особа са сметњама у развоју. 6) Процена вишеструких поремећаја; 7) Рехабилитација особа са вишеструким поремећајима. 8) Модели образовања особа са сметњама у развоју и особа са вишеструким поремећајима. 9) Особе са вишеструким поремећајима у систему здравствене заштите. 10) Особе са вишеструким поремећајима у систему социјалне заштите. 11) Професионално и радно оспособљавање особа са вишеструким поремећајима. 12) Институционални оквир као предиктивни фактор образовања, социјалне и здравствене заштите особа са вишеструким поремећајима. 13) Дефиниција, етиологија и класификација дечје церебралне парализе. 14. Клиничка слика дечје церебралне парализе. 15. Методе едукације и рехабилитације деце са церебралном парализом.			
<i>Практична настава</i>			
Током вежби, студенти ће се оспособљавати за примену методика едукације и рехабилитације особа са вишеструким оштећењима.			
Литература			
1. Кулић, М. и сар. (2012). Детекција, детерминација и праћење дјече са сметњама у развоју на подручју Републике Српске. Фоча: Медицински факултет ISBN 978-99955-733-0-0			
2. Рапаић, Д., Недовић, Г. (2012). Церебрална парализа-когнитивне и праксичке функције. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КООПЕРАТИВНИ И ТИМСКИ РАД			
Наставник: Драган И. Рапаић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са теоријским аспектима и практичним облицима планирања, организације и реализације кооперативног и тимског рада.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за избор адекватног партнерског и тимског рада, за самостално планирање, организацију и реализацију кооперативног и тимског рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријске основе кооперативног рада (облици, структура, организација, примена); Теоријске основе тимског рада (облици, структура, организација, примена); Вештине комуникације у наставном раду. <i>Практична настава</i> Одабир адекватног облика рада у планирању и организацији наставе, Планирање кооперативног рада; Организација и примена кооперативног рада; Планирање тимског рада; Организација и планирање тимског рада; Реализација тимског рада.			
Литература 1. Николић С. и сар. (2013). Сарадник у инклузивној настави, Друштво дефектолога Србије ISBN 978-86-84-765-45-3			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Настава ће се изводити путем предавања и вежби. Предавања ће се изводити кроз фронтални, индивидуални, рад у паровима и рад у мањим групама. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, док се индивидуални рад, рад у мањим групама и рад у паровима спроводи кроз радионице у којима доминира истраживање литературе, извора на интернету и сл. Вежбе ће се реализовати у наставној бази у директном контакту са особама са моторичким поремећајима и спроводиће се следећим редоследом: демонстрација предметног наставника, индивидуални рад уз асистенцију предметног наставника, самостални индивидуални рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
семинари	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ОСОБА СА ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник: Јасмина М. Ковачевић, Марина Н. Радић-Шестић, Весна С. Жигић, Гордана Р. Одовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте основних академских студија са правима и обавезама особа са ометеношћу.			
Исход предмета Познавањем права и обавезе особа са ометеношћу студенти су оспособљени да на основу законских регулатива примене мере подршке особама са ометеношћу у васпитно-образовном, здравственом систему и систему социјалне заштите. Поред тога, студенти су оспособљени да на прилагођен начин приближе права и обавезе особама са ометеношћу које нису информисане. У сарадњи са другим стручњацима, могу да иницирају поступак за остварење законских права особама са ометеношћу које у томе нису успеле из различитих разлога (незнање, препреке).			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са основним правима и обавезама особа са ометеношћу, Конвенција о правима особа са ометеношћу, Права у области социјалне заштите, Породично - правна заштита, Здравствена заштита, Право на образовање, Право на рад, Пензијско и инвалидско осигурање, Пореске и царинске олакшице, Повластице у унутрашњем путничком саобраћају, Приступачност, Заштита од дискриминације, Међународна документа о правима особа са ометеношћу, Стандардна правила УН за изједначавање могућности особа са ометеношћу, Препорука бр. Р (99) 4 Комитета министара држава чланицама о начелима које се тичу правне заштите пунолетних особа са ометеношћу, Предлог опционог протокола на Међународну конвенцију о правима особа са ометеношћу. <i>Практична настава</i> Развијање и детерминисање одговарајућих мера подршке особама са ометеношћу у васпитно-образовном, здравственом систему и систему социјалне заштите. Прилагођавање приступа информацијама особама са ометеношћу. Развијање односа особа са ометеношћу према активном учешћу у политичком и јавном животу, те суделовање у културном животу.			
Литература 1. Татић, Д. (2011): Водич кроз права особа са инвалидитетом у Републици Србији. Министарство рада и социјалне политике, Национална организација особа са инвалидитетом Србије, Београд, 65 стр. 2. Димитријевић, В. (2007): Међународни инструменти о правима особа са инвалидитетом. Beogradski centar za ljudska prava, Београд, 81 стр., ISBN 978-86-7202-096-0.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНО УСМЕРАВАЊЕ ОСОБА СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА			
Наставник: Весна С. Жигић, Гордана Р. Одовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о свим фазама професионалне оријентације, професионалног оспособљавања и запошљавања особа са сензомоторичким сметњама.			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење техника претпрофесионалне процене, примену метода и облика професионалног информисања и професионалног оспособљавања као и саветовања за запошљавање особа са инвалидитетом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Професионална оријентација; Облици и методе професионалног информисања и саветовања; Претпрофесионална процена способности особа са сензомоторичким сметњама; Професионално и радно оспособљавање особа са сензомоторичким поремећајима; Запошљавање особа са инвалидитетом; <i>Практична настава</i> Примена метода и облика професионалног информисања и саветовања; Примена метода и инструмената претпрофесионалне процене способности особа са сензомоторичким сметњама; Примена метода професионалног оспособљавања особа са сензомоторичким сметњама; Израда индивидуалног плана запошљавања за особе са инвалидитетом.			
Литература 1. Стошљевић, Л., Одовић, Г. (1996) <i>Професионално оспособљавање ТИЛ</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства ISBN 86-17-04380-6; 2. Стошљевић, Л., Стошљевић, М., Одовић, Г. (2006) <i>Процена способности особа са моторичким поремећајима - практикум</i> , Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду ISBN 86-80113-48-4; 3. Одовић, Г. (2012). <i>Професионална рехабилитација особа са стеченим инвалидитетом</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду ISBN 978-86-6203-026-9 COBISS.SR-ID 191058700			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 2	Практична настава: 3	
Методе извођења наставе интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	15		
колоквијуми	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА СПЕЦИЈАЛНОГ ПИСАЊА			
Наставник: Горан М. Недовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са индикацијама за специјално писање, врстама специјалног писања и методиком специјалног писања			
Исход предмета Стицање знања и стручне компетенције за методiku специјалног писања. Стицање знања и стручне компетенције за избор и примену асистивне технологије у специјалном писању			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Појам, предмет и задаци методике специјалног писања 2) Циљ специјалног писања 3) Индивидуални програми писања 4) Индикациона подручја специјалног писања/Индикације за специјално писање 5) Рад у групи и индивидуални рад 6) Припрема за специјално писање 7) Моторичко учење 8) Писање левом руком 9) Писање протезом (индикације и методски поступци) 10) Писање устима и ногом (индикације и методски поступци) 11) Писање батаљцима (индикације и методски поступци) 12) Писање на машини - компјутеру (индикације и методски поступци) 13) Писање ученика са церебралном парализом (индикације и методски поступци) 14) Остале врсте писања/писање активним делом тела (индикације и методски поступци) 15) Средства и помагала за специјално писање <i>Практична настава</i> Систем модификованих дефектолошких вежби. Развој вештине писања ученика који пишу левом руком. Развој вештине писања код ученика са церебралном парализом. Развој вештине писања помоћу протеза. Развој вештине писања устима. Развој вештине писања ногом. Развој вештине писања батаљцима. Развој вештине писања на машини – компјутеру. Развој вештине писања активним делом тела. Употреба асистивне технологије у развоју вештине писања код деце са моторичким поремећајима. Израда семинарског рада			
Литература 1. Недовић, Г., Рапаић, Д. (2012). Практикум превентивно корективног рада у основној школи. Друштво дефектолога Србије, Београд. 2. Рапаић, Д., Недовић, Г. (2011). Церебрална парализа: праксичке и когнитивне функције. Београд: Универзитет у Београду Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД. Монографија, 161 страна. ISBN 978-86-6203-014-6, [COBISS.SR-ID 184736524]. 3. Стошљевић, Л., Рапаић, Д., Стошљевић, М., Николић, С. (1997). Соматопедија. Научна књига, Београд. 4. Kabele, F., Koči, J., Juda, J., Černy, O. (1973). Somatopedija. Savez društva defektologa Jugoslavije, Beograd 5. Мацић, Д. Педагогија телесно инвалидних лица 1991, Научна књига Београд			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 3
Методe извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја, приказ филмова из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ У ТРЕТМАНУ ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА			
Наставник: Весна П. Жунић-Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Методски приступи у превенцији поремећаја понашања			
Циљ предмета Упознавање са теоријским концептуализацијама и резултатима истраживања порекла и развоја поремећаја понашања. Разумевање савремених приступа у третману поремећаја понашања. Оспособљавање за критичко сагледавање и процењивање делотворности различитих приступа у третману. Развијање способности и вештина потребних за примену савремених метода и процедура у поступку процене, планирању и реализацији третмана.			
Исход предмета Студенти ће стећи базична знања о етиологији и феноменологији поремећаја понашања; познавати различите методе и поступке процене; умети да самостално обаве процену и напишу извештај о процени; разумети основна начела праксе засноване на емпијским доказима; умети да примене критеријуме за избор интервенција и напишу индивидуални план третмана; стећи знања о специфичностима интервенција које се примењују у третману.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Појам и карактеристике поремећаја понашања: дефиниције и терминологија, преваленција, коморбидитет, прогноза, етиологија, специфичности појединих типова поремећаја понашања; 2) Процена: класификациони системи, емпијске основе процене, поступак процене, процена поремећаја понашања, функционалне онеспособљености и релевантних фактора, извештај о процени; 3) Третман: емпијске основе третмана, планирање третмана, интервенције за децу и адолесценте, интервенције за родитеље, интервенције за породицу, школске интервенције, интервенције у институционалном третману. <i>Практична настава</i> 1) Резултати епидемиолошких и етиолошких студија: преваленција и развојне трајекторије, коморбидитет, прогноза, индивидуални и средински фактори поремећаја понашања; 2) Методе и поступак процене: информанти, ангажовање породице у поступку процене, интервју, скале процене, посматрање, функционална процена понашања; 3) Ефективне интервенције у третману поремећаја понашања: когнитивно-бихејвиорални тренинг, тренинг родитељских вештина, породична терапија, мултисистемске интервенције, руковођење одељењем, редуковање вршњачког насиља, модел подучавајуће породице, позитивна вршњачка култура, реедукација деце са емоционалним поремећајима; 4) Анализа случајева из праксе; 5) Израда извештаја о процени и индивидуалног плана третмана.			
Литература 1. Жунић-Павловић, В., Павловић, М. (2013). <i>Третман поремећаја понашања у детињству и адолесценцији</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 9-249). ISBN 978-86-6203-041-2 2. Жунић-Павловић, В., Павловић, М., Ковачевић-Лепојевић, М. (2009). Процена социјалног функционисања ученика у школској средини. <i>Настава и васпитање</i> , 58(3), 399-420. ISSN 0547-3330 3. Жунић-Павловић, В., Ковачевић-Лепојевић, М., Павловић, М. (2010). Самоефикасност као фактор социјалне прилагођености адолесцената. У Ј. Ковачевић, В. Вучинић (Ур.), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман</i> (стр. 333-348). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-99-9 4. Жунић-Павловић, В., Павловић, М., Ковачевић-Лепојевић, М. (2012). Унапређивање контроле беса адолесцената – потребе и могућности. У И. Чутура, В. Трифуновић (Ур.), <i>Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности: образовање и васпитање – традиција и савременост</i> (стр. 323-334). Зборник радова са међународног научног скупа одржаног 16. априла 2001. године на Педагошком факултету у Јагодини. Јагодина: Педагошки факултет Универзитета у Јагодини. ISBN 978-86-7604-087-2			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, истраживачки рад у малим групама, самосталан практичан рад, тематска предавања стучњака из праксе, посете установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ВИКТИМОЛОГИЈА			
Наставник: Весна Ж. Николић-Ристановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Криминологија са малолетничком делинквенцијом			
Циљ предмета Да студентима омогући да: 1. Владају основним виктимолошким појмовима, 2. Стекну основна знања о виктимологији као науци, о виктимолошком истраживању и о теоријским објашњењима виктимизације; 3. Стекну знања о посебно угроженим категоријама жртава, њиховим карактеристикама, последицама виктимизације коју трпе и потребама жртава; 4. Упознају се са савременим правним и другим друштвеним облицима заштите, помоћи и подршке жртвама у свету и код нас и буду у стању да стечено знање повежу са конкретним случајевима из праксе.			
Исход предмета Усвајање основних виктимолошких појмова и знања и способност повезивања теоријског знања са случајевима из праксе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и предмет, циљ и задаци виктимологије; Историјат и развој виктимологије, Покрет за заштиту права жртава у свету и у Србији; Виктимолошко истраживање; Појам жртве, виктимизација и ризик виктимизације; Виктимогене предиспозиције, типологија жртава и посебно угрожене категорије жртава (деца, жене, лица са посебним потребама, стари итд); Последице виктимизације и потребе жртава; Опоравак и социјална подршка; Правни положај и права жртава (историјат, међународно право и савремена законска решења); Службе за жртве у Србији и свету; Жртве насиља у породици и прогањања; Жртве сексуалних деликата; Жртве трговине људима; Виктимизација на радном месту. <i>Практична настава</i> Вежбе; Посете организацијама за помоћ жртвама и институцијама, гостовања стручњака, интервјуи, анкете, пројекти.			
Литература 1. Константиновић-Вилић, С., Николић-Ристановић, В., Костић, М. (2012). <i>Криминологија</i> . Ниш: Центар за публикације Правног факултета у Нишу. ISBN 978-86-7148-162-5 2. Линдгрен, М., Николић-Ристановић, В. (2011). <i>Жртве криминалитета: међународни контекст и ситуација у Србији</i> . Београд: ОЕБС. ISBN 978-86-85207-74-7 3. Николић-Ристановић, В. (2003). Подршка жртвама и секундарна виктимизација: савремена законска решења и пракса. <i>Темид</i> , 6(1), 3-12. ISSN 1450-6637 4. Николић-Ристановић, В. (2007). Развој служби за помоћ и подршку жртвама криминалитета у Србији, <i>Темид</i> , 10(2), 5-11. ISSN 1450-6637			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, радионице, просеминари, дебате, консултације, аудио-визуелни материјал, предавања гостујућих предавача, стручне посете, играње улога, истраживачки пројекти.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	10		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА СОЦИЈАЛНОГ И ПЕДАГОШКОГ РАДА СА ДЕЦОМ И ПОРОДИЦОМ			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Социјална политика			
Циљ предмета Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о методама и вештинама процене, планирања и примене мера, услуга и интервенција у области породичних односа, заштите деце од занемаривања и злостављања, као и заштите деце без родитељског старања путем старатељства, усвојења, породичног и домског смештаја.			
Исход предмета Оспособљеност студената да користе одређене методе, технике и вештине у раду са децом и породицом, да самостално и тимски организују и воде процену потреба, ризика, снага и тешкоћа деце и породице, да планирају интервенције, услуге и мере заштите деце и породице, а посебно деце без родитељског старања, да директно обезбеђују услуге и владају поступцима поновног прегледа и евалуације рада на случају.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Заштита деце и породице (мере, услуге и интервенције). Деца под родитељским старањем (родитељско право, поступци у вези са породичним односима). Занемаривање и злостављање деце (процена, планирање услуга и мера, неодољне интервенције, праћење и евалуација стања детета и породице). Старатељство (постављање и разрешење старатеља, ревизија старатељства, престанак старатељства). Усвојење (процена подобности усвојеника, процена подобности усвојитеља, избор усвојитељске породице, међусобно прилагођавање детета и породице, заснивање усвојења). Хранитељство (процена опште подобности хранитеља, избор хранитељске породице, планирање услуга и мера заштите детета на хранитељству, подршка детету и хранитељској породици, програм припреме за хранитељство, вођење евиденције и документације о хранитељству). Привремено смештај. Домски смештај. Привремено становање као услуга подршке за самосталан живот (принципи, критеријуми, процедура, улога саветника за осамостаљивање). <i>Практична настава</i> Центар за социјални рад као орган старатељства (делатност и организација рада). Систем установа социјалне заштите. Циклус вођења случаја (фазе, поступци, задаци). Процена (принципи, циљеви, пријемна процена, неодољне интервенције, почетна процена, усмерена процена, налаз и стручно мишљење). Методе, технике и инструменти процене (инструменти за процену функционисања, снага и потреба детета; инструменти за процену породичних и родитељских капацитета, ризика и односа; инструменти за процену срединских услова и интеракција породице са средином). Планирање (принципи, елементи, врсте планова, кораци у доношењу плана, формулисање плана). Координација, мониторинг и евалуација. Евиденција и документација (сврха, регистар корисника, пријемни лист, досије, лист праћења контаката и рада на случају).			
Литература 1. Жегарац, Н., Цамоња-Игњатовић, Т. (2010). <i>Инструменти процене у социјалној заштити: упитници, скале и технике</i> . Београд: Центар за примењену психологију. (стр. 27-125). ISBN 978-86-83797-75-2 2. Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада центра за социјални рад. Службени гласник РС, 59/08, 37/10, 39/11-30 (стр. 21-44) 3. Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите. Службени гласник РС, 42/13. (37 стр.) 4. Приручник о поступању приликом одабира и промене облика заштите. Министарство рада и социјалне политике, од 21.9.2006. 5. Жегарац, Н., Вујовић, Р. (2011). Интервенције центра за социјални рад у заштити детета од злостављања и занемаривања. У: В. Ишпановић-Радојковић, В. (Ур.), <i>Заштита детета од злостављања и занемаривања: примена општег протокола</i> (стр. 99-140). Београд: Центар за права детета. ISBN 978-86-83109-49-4 6. Инструкција о поступању органа старатељства-центра за социјални рад у поступку заснивања усвојења. Министарство рада и социјалне политике, од 1.11.2006. (12 стр.) 7. Правилник о хранитељству, Службени гласник РС, 36/08. (10 стр.)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методe извођења наставе Интерактивна настава, презентације, дискусионе групе, рад у малим групама, предавања гостујућих предавача из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практични рад	20		
колоквијуми	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДЕ ТРЕТМАНА МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ			
Наставник: Весна П. Жунић-Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Разумевање начела организовања и функционисања савремених система друштвеног реаговања на малолетничку делинквенцију код нас и у свету. Упознавање са историјатом, циљевима, принципима и категоризацијама третмана малолетничке делинквенције. Изучавање теоријских и емпиријских исходишта, карактеристика и начина примене различитих програма третмана. Овладавање знањима и вештинама потребним за процену ризика рецидива и потреба за третманом, избор одговарајућег програма третмана, примену и процењивање резултата програма.			
Исход предмета Студенти ће стећи теоријска знања о историјским коренима, правцима развоја и савременим програмима третмана малолетничке делинквенције; познавати циљеве, карактеристике, предности и ограничења различитих приступа у третману; стећи практична знања о процени ризика рецидива и потреба за третманом и избору, примени и евалуацији програма третмана.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Системи друштвеног реаговања на малолетничку делинквенцију: историјат и савремене концептуализације; 2) Циљеви друштвеног реаговања на малолетничку делинквенцију: кажњавање, контрола и рехабилитација; 3) Принципи ефективног третмана; 4) Процена ризика рецидива и потреба за третманом: историјат, поступак, предности и ограничења; 5) Категоризације програма третмана према механизму деловања, циљевима, модалитету, карактеристикама корисника и условима примене; 6) Ефективност програма третмана. <i>Практична настава</i> 1) Поступак и методе процене у установама социјалне заштите и установама за извршење кривичних санкција према малолетницима; 2) Инструменти за процену ризика рецидива и потреба за третманом; 3) Поступак, критеријуми и инструменти за класификацију и избор програма третмана; 4) Програми третмана: програми интензивног надзора, бут-камп програми, програми едукације, радни програми, рекреативни и спортски програми, програми дисциплине и изазова, програми индивидуалног, групног и породичног саветовања, когнитивно-бихејвиорални програми, мултимодални програми, диверзиони програми, програми третмана болести зависности и програми за посебне категорије малолетних делинквената.			
Литература 1. Žunić-Pavlović, V., Kovačević, R. (2011). <i>Penološka rehabilitacija</i> . Tuzla: Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet. (str. 71-150). ISBN 978-9958-31-036-2 2. Жунић-Павловић, В. (2004). <i>Евалуација у ресоцијализацији</i> . Београд: Партенон. (стр. 75-179). ISBN 86-7157-261-7 3. Жунић-Павловић, В., Мишковић, М. (2007). Категоризација програма за малолетне преступнике. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања и преступништво младих: специјално педагошки дискурс</i> (стр. 207-231). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-59-3 4. Жунић-Павловић, В., Поповић-Ћитић, Б. (2007). Избор васпитних мера – критеријуми класификације малолетних делинквената. <i>Социјална мисао</i> , 14(1), 101-115. ISSN 0354-401X 5. Југовић, А., Жунић-Павловић, В., Бркић, М. (2009). Социјална заштита малолетних делинквената у транзицијском друштву Србије. <i>Годишњак Факултета политичких наука</i> , 3(3), 647-663. ISSN 1820-6700			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, консултације, семинари, самосталан практичан рад, тематска предавања стучњака из праксе, посете установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени или усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУПИ У ПЕНАЛНОМ ТРЕТМАНУ			
Наставник: Горан С. Јованић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Социјална патологија, Криминологија са малолетничком делинквенцијом			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским основама и основним законитостима у третману осуђених лица. Оспособљавање студената да на основу стечених знања о законитостима третмана осуђених лица делују у целокупном процесу поступања.			
Исход предмета Студенти добијају теоријску основу за разумевање организације затвора, општих и посебних принципа и метода рада у пеналном систему, препрекама у раду и специфичностима популације осуђених, оспособљавајући се тако за рад у затвору.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниције, основни појмови и терминолошка разграничења. Концептуално-методолошке основе, токови и тенденције у пеналном третману осуђених лица. Социјално-психолошке карактеристике осуђених лица. Особености и карактеристике појединих форми третмана осуђених лица. Заводска-затворска животна ситуација и њене особености. Негативне последице извршења казне затвора. Међународна искуства у пеналном третману осуђених лица. Истраживања пеналног третмана осуђених лица. <i>Практична настава</i> Организација и реализација пеналног третмана у затворским условима. Искуства у пеналном третману. Критичка анализа ефеката појединих приступа у пеналном третману.			
Литература 1. Илић, З., Јованић, Г. (2009). Криминалитет и заводске санкције. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Истраживања у специјалној педагогији</i> (стр. 243-256). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-5 2. Јованић, Г. (2010). Потребе за третманом и његова реализација у пенитенсијарним условима. У: В. Жунић Павловић, М. Ковачевић Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 257-276). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 3. Јованић, Г. (2010). Кривично-правни и психолошки рецидивизам осуђених лица. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 9(2), 271-281. ISSN 1452-7367 4. Јованић, Г. (2011). Извршење казне затвора и друштвена криза, У: З. Исаиловић (Ур.), <i>Правни систем и друштвена криза</i> (стр. 477-494). Косовска Митровица: Правни факултет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. ISBN 978-86-6083-013-7 5. Илић, З., Јованић, Г. (2011). <i>Затвор и/или слобода под надзором</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (291 страна). ISBN 978-86-6203-007-8 6. Јованић, Г., Илић, З. (2011). Здравствени проблеми осуђених у затвору, У: Н. Глумбић, В. Вучинић (Ур.), <i>Зборник радова V Међународног скупа „Специјална едукација и рехабилитација данас“</i> (стр. 495-500). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-029-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, посете пеналним установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
колоквијуми	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДЕ ПЕНАЛНОГ ТРЕТМАНА			
Наставник: Горан С. Јованић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Социјална патологија, Криминологија са малолетничком делинквенцијом			
Циљ предмета Стицање знања о теоријским, емпиријским основама и практичним проблемима пеналног третмана осуђених лица; упознавање студената са савременим приступима у пеналном третману осуђених, увежбавање примене савремених приступа, процедура и инструмената у процени, планирању, реализацији и евалуацији програма пеналног третмана осуђених лица.			
Исход предмета Оспособљеност студената за планирање и програмирање пеналног третмана, процену ризика и потреба код осуђених и спровођење форми пеналног третмана у затвору и пробацији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниције основних појмова; Специфичности у процени личности и животне ситуације осуђених лица; Начела - принципи програма пеналног третмана осуђених лица; Основни приступи третману у пеналним условима; Методе пеналног третмана; Специфичности пеналног третмана у институционалним и ванинституционалним условима; Алтернативне форме пеналног третмана; Евалуација тока и исхода пеналног третмана; Постпенални третман осуђених лица; Истраживање процеса третмана осуђених лица. <i>Практична настава</i> Процена потреба за третманом и ризика од рецидивизма; Организација и реализација пеналног третмана у затворским условима, Искуства у пеналном третману, Критичка анализа ефеката појединих приступа у пеналном третману.			
Литература 1. Јованић, Г. (2008). Улога образовања у третману осуђених лица. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 335-346). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-70-8 2. Јованић, Г., Илић, З. (2009). Условно отпуштање осуђених лица. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Истраживања у специјалној педагозији</i> (стр. 349-364). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-5 3. Јованић, Г. (2010). Потребе за третманом и његова реализација у пенитенсијарним условима. У: В. Жунић Павловић, М. Ковачевић Лепојевић (Ур), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 257-276). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 4. Илић, З., Јованић, Г. (2010). Формални и суштински фактори у примени условног отпуста. У: Ј. Ковачевић, В. Вучинић (Ур), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман, део II</i> (стр.529-546). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-99-9 5. Илић, З., Јованић, Г. (2011). <i>Затвор и/или слобода под надзором</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (291 стр.). ISBN 978-86-6203-007-8 6. Јованић, Г. (2013) Третман осуђених са инвалидитетом у затвору. У: В. Жунић-Павловић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр.159-168). Зборник радова VII међународног скупа. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-045-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, посете пеналним установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	25
практична настава	10	усмени испит	25
колоквијуми	20		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПЕНОЛОГИЈА			
Наставник: Даница В. Васиљевић-Продановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Основи кривичног права			
Циљ предмета Циљ предмета је да студентима омогући да овладају основним пенолошким појмовима, стекну основна знања о пенологији као научној дисциплини, стекну увид у различите пенитенсијарне системе и облике кажњавања кроз историју, стекну знања о актуелном систему извршења кривичних санкција код нас, и да оспособи студенте за самостално и критичко коришћење литературе.			
Исход предмета Владање основним појмовима пенологије, познавање система извршења кривичних санкција у нашем законодавству, оспособљеност за примену теоријских знања у пракси, оспособљеност за самосталан истраживачки рад.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој пенологије као науке. Предмет, метод и појам; Кажњавање кроз историју. Најстарији облици затварања; Појам казне. Теорије о основу права на кажњавање и сврси кажњавања; Кажњавање према учењу школа кривичног права; Појава казне лишења слободе. Реформе казненог система у 18. веку. Системи извршења казне затвора; Савремене тенденције и карактеристике казне затвора; Алтернативне кривичне санкције и мере; Међународни стандарди у извршењу кривичних санкција; Нормативни оквир и принципи извршења кривичних санкција у Србији; Организација система извршења кривичних санкција; Извршење казне затвора; Извршење алтернативних кривичних санкција и мера. Условни отпуст и постпенални прихват; Извршење васпитних налога и васпитних мера према малолетницима. <i>Практична настава</i> Презентације: Историјски развој пенологије; Основ права на кажњавање; Представници школа кривичног права; Кажњавање кроз историју; Реформа затвора; Кривичне санкције у нашем законодавству и принципи извршења; Унутрашња организација завода за извршење кривичних санкција; Положај осуђених лица; Организација живота и рада осуђених лица. Дискусије: Сврха казне у савременом друштву; Моћ и немоћ ресторативне правде; За и против казне затвора; Алтернативне кривичне санкције и мере; Значај постпеналног прихвата. Излагања студената: Историјат кажњавања у Србији по периодима; Системи извршења казне затвора; Заводи за извршење кривичних санкција. Гостовања стручњака: Пракса извршења казне рада у јавном интересу; Извршење мере безбедности обавезног лечења наркомана и обавезног лечења алкохоличара; Пракса васпитача у васпитно-поправном заводу за малолетнике.			
Литература 1. Атанацковић, Д. (1988). <i>Пенологија</i> . Београд: Научна књига. ISBN 86-23-05021-5 2. Соковић, С. (2008). <i>Извршење кривичних санкција</i> . Београд: Службени гласник. ISBN 978-86-519-0059-7 3. Мрвић-Петровић, Н. (2010). <i>Алтернативне кривичне санкције и поступци</i> . Београд: Медија центар „Одбрана“, ISBN 978-86-335-0296-2 4. Васиљевић-Продановић, Д. (2010). Електронски надзор: контрола и превенција преступништа. У: В. Жунић-Павловић, М. Ковачевић-Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 239-256). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 5. Васиљевић-Продановић, Д. (2011). Теорије кажњавања и њихове пенолошке импликације. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 10(3), 509-525. ISSN 1452-7367			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе: Усмена предавања, презентације, дискусије, консултације, менторски рад, видео материјали, гостовање стручњака, излагања студената, теренске посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијуми	30		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОКУПАЦИОНА ТЕРАПИЈА			
Наставник: Снежана Ј. Николић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са савременим процесом окупационе терапије у функцији унапређења физичког и менталног здравља.			
Исход предмета Студент постаје оспособљен за рад у два подручја: апликацију активности које су везане за област бриге о себи, пословних активности и слободних активности и прилагођавање материјала и животног простора очуваним способностима особе чије су активности угрожене или онемогућене.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Филозофија и вредности окупационе терапије. Процес окупационе терапије: процена (анализа покрета сегмената у одговарајућим активностима свакодневног живота; тест активности свакодневног живота/Бартхелов индекс; идентификација сазнајно-перцептивних дефицита код краниоцеребралних траума итд), планирање третмана/интервенције, имплементација плана третмана/интервенције, евалуација напретка. Окупациона терапија за особе са церебралном парализом. Окупациона терапија за особе са хроничним болестима. Окупациона терапија за особе са ампутацијама. Окупациона терапија за особе са тешкоћама у менталном развоју. Окупациона терапија за старе особе. Прилагођавање материјала и животног простора. Истраживања у савременом приступу ране интервенције и окупационе терапије. <i>Практична настава:</i> Прати теоријске садржаје. Подразумева апликацију активности које су везане за област бриге о себи, пословних активности и слободних активности и прилагођавање материјала и животног простора.			
Литература 1. Шврака, Е., Авдић, Д., Хасанбеговић-Анић, Е. (2012). Окупациона терапија. Факултет здравствених студија, Универзитет у Сарајеву. 2. Daniels, R., Kristensen, A., Piškur, B., Stokes, F. (2000). Occupational Therapy in Europe: learning from each other. ENOTHE. The Netherlands. 3. Trombly С.А. Occupational Therapy for Physical Dysfunction. Boston: Boston University, 1999. 4. Рапаић, Д., Недовић, Г. Николић, С., Одовић, Г., Илић-Стошовић, Д. (2007). Методолошки оквир и дизајнирање услуга у установама социјалне заштите. У Радовановић (ед): <i>Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> . Стр. 695-701. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, презентације, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СПОРТ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ			
Наставник: Фадиљ Н. Еминовић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са значајем спорта и спортских активности за ову популацију, да понуди конкретне препоруке за њихово упражњавање и примену			
Исход предмета Оспособљеност студената за организацију и реализацију одређених спортских активности особа са инвалидитетом, и креативно учествовање у осмишљавању ових активности.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основе и историјат, трендови и контраверзе спорта особа са инвалидитетом. Спортски објекти, прилагођавање спортских активности за особе са инвалидитетом. Спортске организације у спорту код особа са инвалидитетом и подела такмичења. Спорт као средство инклузије и добробити бављења спортом код особа са инвалидитетом. Антропомоторичке способности и тестирање, Функционална класификација и дијагностика. Методе за развој моторичких способности особа са инвалидитетом. Методе спортског тренинга и принципи, тренажни процеси у спорту код особа са инвалидитетом. Будућност спорта код особа са инвалидитетом <i>Практична настава</i> Праћење и опсервација тренинга особа са инвалидитетом, - самостално држање тренинга. Суделовање у организацији и реализацији различитих спортских такмичења особа са инвалидитетом			
Литература: 1. Dowling, S., McConkey, R., Hass, D., Menke, S., Eminović, F., Wilski, M., Nadolska, A., Kogut, I., Goncharenko, E., Pochstein, F., Bethge, M., Viranyi, A., Regenyi, E., Felegyhazi, J., Pasztor, S., Lorand E., (2010), <i>"Unified gives us a chance- An evaluation of Special Olympics Youth Unified Sports® Programme in Europe/Eurasia"</i> , University of Ulster, Belfast-Norther Ireland, 2. Uzunković, K., Odović, G., Eminović, F., Nedović, G., (2011), <i>"Suitability of sport facilities for persons with disabilities"</i> , in <i>"Sport facilities-standardizations and trends"</i> , Faculty of sport and physical education, Belgrade. 3. М. Здравковић (2004): Компендијум за предмет Теорија и пракса спорта инвалида, Факултет спорта и физичког васпитања, Универзитет у Београду			
Број часова активне наставе		Предавања: 2	Вежбе: 1
Методе извођења настава Индивидуални, групни			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испт	50
практична настава	10		
семинари	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РУКОВОЂЕЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ			
Наставник: Марина Н. Радић-Шестић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула - Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената основних академских студија са теоријом и праксом руковођења у образовању деце са ометеношћу.			
Исход предмета Оспособити студенте да самостално руководе глобалним и индивидуалним планом образовања, направе добар план рада, изаберу адекватна дидактичка средства, помагала и опрему, помогну особи да се прилагоди групи, развија креативно и критичко мишљење, створи услове за напредовање, константно прати развој и олакша интеграцију особа са ометеношћу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кратак историјат руковођења; Управљање, руковођење, менаџмент; Организовање руковођења у образовању; Руковођење у образовању ометених особа; Вредновање руковођења у образовању; Унапређивање руковођења у образовању; Припрема и планирање руковођења у образовању; Припрема групе и одељења; Вођење општег плана образовања; Функционална процена понашања ученика са ометеношћу; Планирање подршке детета; Тимски рад; Успешно организовање и управљање тимовима; Ко-планирање и стратегије које помажу у ко-планирању; Индивидуални едукативни програм и напредовање детета у оквиру програма; Развијање креативности, критичког мишљења и препреке у изражавању креативности. <i>Практична настава</i> Укључивање детета у разред; Припрема групе и одељења; Вођење општег плана едукације и рехабилитације; Функционална процена понашања детета; Формирање тимова и подела улога; Сарадничко понашање чланова тима; Развијање сарадње са децом; Питања која могу помоћи у развијању сарадње с децом; Праћење детета, предности и недостаци; Врсте уношења података о детету; Моментални модел записивања; Непотпуно, повремено записивање; Потпуно, повремено записивање; Одложено записивање; Трајање праћења детета.			
Литература: 1. Радић-Шестић, М., Ковачевић, Ј. (2010): Управљање инклузивном школом и улога специјалног едукатора рехабилитатора. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, 334 стр., ISBN 978-86-6203-000-9.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВНЕ ВЕШТИНЕ САВЕТОВАЊА У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ			
Наставник: Драгана В. Станимировић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са одликама стручњака-помагача, основним вештинама, неким стратегијама и техникама делотворног пружања стручне подршке и саветовања у рехабилитацији.			
Исход предмета Овладавање основним вештинама саветовања у рехабилитацији (придруживање, активно слушање, присутност и пажња итд.), стицање увида у сопствене капацитете и ограничења за саветодавни рад, познавање корисних техника и стратегија подршке и саветовања			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Указујемо на начине како саветодавци у рехабилитацији могу развити пожељне и како сузбити непожељне карактеристике и облике понашања и дискутујемо о примени техника различитих саветодавних модела у области рехабилитације. Описујемо детаље првог сусрета с посебним освртом на поступке саветодавца у рехабилитацији и специфичности у раду са клијентима са неком хроничном болешћу или ометеношћу. Издвајамо и разматрамо основне вештине и стратегије саветовања уопште и у појединим стадијумима саветодавног процеса, као и у специфичним областима саветовања у рехабилитацији: саопштавање лоших вести, саветовање у туговању, професионално и радно саветовање итд. Најзад се кратко осврћемо на основне вештине формирања и вођења група самопомоћи и помоћи тугујућима. <i>Практична настава</i> На вежбама, семинарима и консултацијама се користе унапред осмишљени материјали (наративи, примери из литературе, студије случаја) који су полазна основа за употпуњавање садржаја предавања и развијање вештина које студенти треба да стекну.			
Литература: 1. Davis, H. (1996). <i>Саветовање родитеља хронично оболеле или деце ометене у развоју</i> (стр. 71-99, 100-127, 128-148). Београд: Институт за ментално здравље ISBN 86-82277-07-7. 2. Кондић, К., Влајковић, Ј. и Шгајнер – Поповић, Т. (1998). <i>Слушам те, разумем те, прихватам те</i> (стр. 36-40). Београд: ИП Жарко Албуљ. 3. Worden, W. (2005). <i>Savjetovanje i terapija u tugovanju</i> (стр. 56-68, 68-70, 71-79). Zagreb: Naklada Slap,. ISBN 953-191-257-2. 4. Corey, G. (2004). <i>Teorija i praksa psihološkog savjetovanja i psihoterapije</i> (стр. 29-40, 473-485). Zagreb: Naklada Slap. ISBN 953-191-243-2.			
Број часова активне наставе		Предавања: 2	Вежбе: 1
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, самосталан задатак, семинари, презентације, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100):			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испит	50
практична настава	15		
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТИФЛОТЕХНИКА			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет модула – Сметње и поремећаји вида, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са тифлотехничким средствима и оспособљавање за практичну примену у процесу едукације и рехабилитације особа са оштећењем вида.			
Исход предмета Оспособљеност студената за практичну примену тифлотехничких средстава у различитим сегментима едукације и рехабилитације особа са оштећењем вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање тифлотехничких средстава. Развој тифлотехнике током развоја образовања за особе са оштећењем вида. Компензаторни значај тифлотехничких средстава. Подела и принципи израде тифлотехничких средстава. Мерни инструменти и прибор за слепе. Средства за рељефно цртање, рељефне карте и шеме. Значај рељефних средстава и приказа, захтеви и фазе израде. Технике и материјали за израду рељефних средстава. Оптички и неоптичка средства за слабовиде и особе са резидуалним видом. Средства за свакодневну употребу. Средства за оријентацију у простору. Средства за писање Брајевим писмом, традиционална и савремена. Компјутерска технологија за слепе, софтвери са говорним излазом и игре. Игровна средства и средства за свакодневну употребу. <i>Практична настава</i> Креирање и израда неоптичких средстава за децу са оштећењем вида под руководством наставника и сарадника. Програмирање примене тифлотехничких средстава у складу са офтамолошким и другим карактеристикама особе.			
Литература: 1. Fajdetić, A., Nenadić, K. (2012). <i>Prilagodba nastavnih sredstava slijepim i slabovidnim učenicima</i> , Zagreb: Hrvatski savez slijepih. 2. Вучинић, В., Крстић, С., Станимиров, К. (2007). Савремена тифлотехничка средства за слабовиде, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 2, 123 – 130. 3. Алексеев, О. Л. (1992). <i>Теоретические основы учебной тифлотехники</i> , Научно-исследовательский институт дефектологии Российской Академии образования, Екатеринбург, 1992. 4. Радулов, В. (2004). <i>Педагогика на зрителино затруднените</i> (232-273). Универзитетско издателство „Св. Климент Охридски“, Софија,. ISBN 954-07-2108-3.			
Број часова активне наставе		Предавања: 2	Вежбе: 1
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, семинари, power-point презентација			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	15		
семинари	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПТОМЕТРИЈА 2			
Наставник: Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Оптометрија 1			
Циљ предмета Проширивање знања о начинима корекције и преписивања наочара и контактних сочива и рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Усвојена знања и вештине за примену оптичких средстава у корекцији рефракционих аномалија.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Бави се основним, савременим дијагностичким, корекционим и рехабилитационим процедурама у рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида. Израда помагала за корекцију вида. <i>Практична настава</i> Практични аспекти дијагностике и рехабилитације рефракционих аномалија и функционалних поремећаја вида.			
Литература: 1. Перуновић, А., Цветковић, Д., и сарадници (1995). <i>Корекција рефракционих аномалија ока</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд. 2. Савковић, З., Станков, Б. (2001). <i>Дијагностички поступци и терапијске методе код стабизма и амблиопије</i> , Ревид, Београд. 3. Смиљанић, Н. (2001). <i>Испитивање видних функција</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, видео презентације, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ОРТОПТИЧКОГ ТРЕТМАНА			
Наставник: Бранко Ж. Станков			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Усвајање основних знања из области ортоптичког третмана поремећаја мотилитета очију.			
Исход предмета Овладавање основним техникама ортоптичког третмана код поремећаја мотилитета очију.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјат ортоптичког третмана. Место ортоптичког третмана у савременој страбологији. Могућности и ограничења ортоптичког третмана. Индикације за ортоптички третман: инсуфицијенција конвергенције, инсуфицијенција акомодације, антисупресиони тренинг и фузиони тренинг код симптоматских хетерофорија. Преоперативна ортоптичка припрема страболошких пацијената. Постоперативни ортоптички третман страболошких пацијената. Скрининг амблиопије и страбизма код деце. <i>Практична настава</i> Вежбе за третирање примарне инсуфицијенције конвергенције. Тренинг конвергенције: близу –далеко (jump convergence). Вежбе конвергенције-оловка-нос (pencil push-up). Вежбе конвергенције уз помоћ дот картице. Brock string вежбе конвергенције. Вежбе за третирање инсуфицијенције акомодације. Вежбе фузије помоћу стереограма. Вежбе за побољшање постоперативног бинокуларног статуса страболошких пацијената. Вежбе за нехируршки третман диплопија. Третман амблиопије – практични аспект.			
Литература 1. Станков, Б., Савковић, З. (2001). <i>Дијагностички поступци и терапијске методе код страбизма и амблиопије</i> (странице 94-99). Ревид, Београд. 2. Rowe, F. (2012). <i>Clinical Orthoptics</i> . Wiley-Blackwell, ISBN-10: 1444339346.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, семинари, консултације, пракса, power-point презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	усмени испт	50
практична настава	20		
колоквијуми	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЗНАКОВНИ ЈЕЗИК 3			
Наставник: Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Знаковни језик 1, Знаковни језик 2			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенти савладају познавање знаковног језика на средњем нивоу и да се оспособе да комуницирају са глувим и наглувим особама, као и да стечено знање примене у будућем професионалном раду.			
Исход предмета Савладавањем овог нивоа знаковног језика студенти почињу сигурно да комуницирају са глувом и наглувом децом, као и одраслима, решавају практичне задатке и стварају могућност за даљу надоградњу у разумевању феномена глувоће и начина комуникације глувих.			
Садржај предмета <i>Практична настава</i> Дактилологија – флуентност у једноручној и дворучној азбуци. Знак (гест) – покрети и облици, простор и оријентација, природни и конвенционални знаци. Проширивање свих области из Знаковног језика 1 и 2 новим појмовима. Знаковно изражавање одговарајућим појмовима, простим, простопроширеним и сложеним реченицама реченицама. Међусобна флуентна комуникација студената и студената са информантима. Међусобна флуентна комуникација студената са глувим и наглувим особама. Превођење – међусобне комуникације глувих особа, као и глувих особа и особа из околине. Превођење – новински текстови, дужих текстова из књига, стручних термина, посебно правних.			
Литература 1. Савић, Љ. (1996): Приручник за преводиоце глувим лицима, Савез глувих и наглувих Југославије, Београд, 175 страна, ID 48197900 2. Савић, Љ.(2002): Невербална комуникација глувих и њена интерпретација, Централни одбор Савеза глувих Југославије, 201-229 стр. Београд, ISBN 86-903569-0-8			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 0	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	практични испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ИЗРАДА ИНДИВИДУАЛНИХ ЕДУКАТИВНИХ ПЛАНОВА ЗА ГЛУВУ И НАГЛУВУ ДЕЦУ			
Наставник: Надежда Д. Димић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање са васпитно – образовним оквирима индивидуалних едукативних планова за глуву и наглуву децу и начинима њиховог функционисања.			
Исход предмета Оспособљеност студената да у будућем раду квалитетно процењују и организују наставу према индивидуалним едукативним способностима глувих и наглувих ученика, као и да самостално израђују индивидуалне едукативне планове у зависности од способности деце. Оспособљеност да решавају практичне задатке и повезују и примењују стечена знања.			
Садржај предмета <i>Практична настава</i> Васпитно – образовни оквири индивидуалних едукативних планова. Индивидуални приступи глувим и наглувим ученицима основне школе. Формирање индивидуалних едукативних планова према способностима и могућностима глуве и наглуве деце у оквиру академских предмета и наставе вештина. Инструменти процене. Садржај индивидуалних едукативних планова. Самостална израда од стране студената појединачних индивидуалних планова уз уважавање способности и могућности глувих и наглувих ученика. Израда индивидуалног семинарског рада.			
Литература 1. Димић, Н. и група аутора (2005): Сметње и поремећаји у развоју код деце оштећеног слуха, у монографији проф. др Славица Голубовић и сарадници: <i>Сметње и поремећаји код деце ометене у развоју</i> , Дефектолошки факултет, Београд, 13-73, ISBN 86-80113-42-5 2. Поповић, З. (2007): Индивидуализовани приступ деци оштећеног слуха, Београдска дефектолошка школа, Друштво дефектолога Србије, 1, 27-33 ISSN 0354-8759 3. Поповић, З. (2007): Теоријске детерминанте индивидуализоване наставе у школама за глуву и наглуву децу, Београдска дефектолошка школа, Друштво дефектолога Србије, 3, 47-52 ISSN 0354-8759			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 0	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Вежбе, интерактивна настава, практична настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
практична настава	20	практични испит	50
семинар	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СПЕЦИФИЧНОСТ СОЦИЈАЛНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА			
Наставник: Светлана С. Славнић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Усвајање теоријских полазишта о специфичности социјалних компетенција у циљу унапређивање социјалне компетенције код деце и младих са ометеношћу. Оспособљавање за креирање и примену програма рада.			
Исход предмета Оспособљеност за креирање и примену програма за унапређење социјалних компетенција деце и младих са ометеношћу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Социјалне компетенције - приступи усмерени на унапређење личне, социјалне, емоционалне и адаптивне компетенције деце и младих са ометеношћу. Значај социјално компетентног понашања у активностима свакодневног живота. Подстицање и унапређење социјалне компетенције код деце и младих са ометеношћу у: породици, школи, дому/васпитном раду (формални оквири, структура рада, ресурси) и локалној заједници. <i>Практична настава</i> Израда програма за унапређење социјалних компетенција деце и младих са ометеношћу. Програмска структура: циљеви, задаци, подпрограми, програмска подручја, програмске целине, тематска подручја, теме, методе, поступци. Индивидуални планови подршке. Поступци за евалуацију ефикасности програма.			
Литература 1. Гиденс, Е. (2005). <i>Социологија</i> . Београд: Економски факултет. ISBN 86-403-0668-0 (стр. 84-113; 314- 343). 2. Пејановић, С. (2005). Социјална политика. Београд: Дефектолошки факултет. ISBN 86-80113-44-1 (стр. 19-52, 83-95, 223-254). 3. Тркуља, Ј. (Ур.) (2003). Права особа са инвалидитетом. Београд: Центар за унапређивање правних студија у Београду. ISBN 86-7546-008-2 (стр. 341-389).			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 1
Методe извођења наставе Групни облик рада, интерактивна настава, кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, презентације на часу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	15		
семинар	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ИНДИВИДУАЛНИХ ПРОГРАМА РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ ЗА ГЛУВУ И НАГЛУВУ ДЕЦУ			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да се студенти упознају са организацијом развојних саветовалишта, као и да савладају основе тимског рада. Такође циљ је да се упознају са инциденцом и преваленцом различитих поремећаја слуха у свету и код нас, као и да се оспособе за примену различитих техника, метода, скала и тестова у диференцијално-дијагностичке сврхе.			
Исход предмета Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за тимски рад у развојном саветовалишту; оспособљава за препознавање и разликовање патологије слуха од других клинички сличних патологија (говорно-језичке патологије); стичу се знања за самосталну примену различитих мерних инструмената и конципирања и презентирања завршног налаза функционалног статуса слуха и анализа говорно-језичких консеквенци.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Организација рада развојног саветовалишта за глуву и наглуву децу; територијална покривеност у односу на преваленцу и инциденцу оштећења слуха; преваленца и инциденца у односу на етиогенезу оштећења слуха код деце и одраслих; коришћење слушне помоћи; процедуре пријема, прегледа и процене глуве и наглуве деце; основи диференцијално-дијагностички поступака у развојном саветовалишту; саветодавни рад са родитељима <i>Практична настава</i> Стицање комуникативних вештина неопходних за рад у развојном саветовалишту; савладавање и временско распоређивање процедур пријема, прегледа и процене глуве и наглуве деце; анализа добијених резултата; анализа диференцијално-дијагностичких параметара процене; конципирање и писање сурдолошког налаза			
Литература 1. Совиљ М., Пантелић С., Пунишић С., Ђоковић С. (2006): Ако не говорим, ако не чујем добро ко сам, ИЕФПГ, стр. 33, Београд, ISBN 86-81879-11-1 2. Ђоковић, С., Шабановић, С., Пантелић, С.: Аудиторна неуропатија, Тематски зборник, Говор и језик – мултидисциплинарна истраживања српског језика језика, ИЕФПГ, Београд, 2004, стр. 343–355 ISBN 86–81879-07-03 3. Шабановић, С., Ђоковић, С.: Централно аудиторно процесирање -ЦАП, Говор и језик, Београд, 2003, стр. 340- 346. ISBN 86-81879-06-5			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методe извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, вежбе, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЖЕНЕ И ЗАТВОР			
Наставник: Весна Ж. Николић-Ристановић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Криминологија са малолетничком делинквенцијом			
Циљ предмета Предмет има за циљ да студентима омогући: упознавање са казном политиком према женама; упознавање са карактеристикама женске затворске популације, са потребама жена у затвору, са условима и специфичностима извршења казне затвора у затворима за жене у свету и у Србији; упознавање са међународним стандардима у вези извршења казне затвора према женама; упознавање са родно специфичним и ресторативноправним програмима у женским затворима у Србији и свету; критичко преиспитивање изрицања и извршења казне затвора према женама у Србији, у светлу међународних стандарда и резултата досадашњих криминолошких, виктимолошких и пенолошких истраживања.			
Исход предмета Знање о казненој политици и специфичностима извршења казне затвора према женама и способност критичке анализе резултата истраживања, политичких и међународноправних докумената из те области.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Специфичности феноменологије и етиологије криминалитета жена; 2. Казнена политика судова према женама; 3. Алтернативне санкције и жене; 4. Услови издржавања казне у женским затворима; 5. Женска затворска популације и њене потребе; 6. Жене жртве у затвору; 7. Третман жена у затвору из родне перспективе; 8. Међународни документи и женски затвор; 9. Родно специфични програми у женским затворима у свету; 10. Родно специфични програми у женским затворима у Србији; 11. Ресторативна правда и женски затвор; 12. Цивилно друштво у Србији и залагање за побољшање услова у женском затвору. <i>Практична настава</i> Вежбе, посете женском затвору, разговори са осуђеницама, гостовања стручњака, пројекти, анализа видео материјала и позоришних представа.			
Литература 1. Grozdanović, V., Šelih, A. (2001). <i>Žene i kazna zatvora</i> . Rijeka: Pravni fakultet. ISBN 953-6597-20-9 2. Николић-Ристановић, В, Мрвић, Н. (1992). <i>Друштвена контрола и криминалитет жена</i> . Београд: Драганић и ИКСИ. ISBN 86-441-0045-9 3. Николић-Ристановић, В. (1995). (Без)смисао казне затвора или ка феминистичкој анализи казне. <i>Женске студије</i> , 1(2-3), 245-258. ISSN 0354-6942 4. Николић-Ристановић, В (2000). <i>Од жртве до затворенице: насиље у породици и криминалитет жена</i> , Београд: Виктимолошко друштво Србије, Институт за криминолошка истраживања и Прометеј. ID 85325068. 5. Ковачевић, М. (2012). Положај жена у систему извршења кривичних санкција према Банкочким правилима. <i>Темид</i> , 15(4), 73-88. ISSN 1450-6637 6. Ћопић, С., Шаћири, Б. (2012). Живот у затвору у Србији: услови за живот осуђеница у Казнено-поправном заводу за жене у Пожаревцу. <i>Темид</i> , 15(4), 23-44. ISSN 1450-6637 7. Ћопић, С., Стевковић, Љ., Шаћири, Б. (2012). Третман и отварања права осуђеница у Казнено-поправном заводу за жене у Пожаревцу. <i>Темид</i> , 15(4), 45-71. ISSN 1450-6637			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Метод Предавања, вежбе, радионице, просеминари, дебате, консултације, аудио-визуелни материјал, предавања гостујућих предавача, стручне посете, пројекти.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	презентација пројекта	50
практична настава	20		
колоквијуми	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОПАТОЛОГИЈА ЗАВИСНОСТИ			
Наставник: Данка М. Радуловић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Психолошке основе поремећаја понашања			
Циљ предмета Упознавање студената са комплексним односима феномена зависности (хемијске и нехемијске) и других психопатолошких феномена од значаја за превенцију и третман.			
Исход предмета Оспособљеност студената за процену различитих етиолошких стаза поремећаја зависности у констелацији са најчешћим коморбидним премећајима, која им служи као основ за диференциран приступ третману.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и видови зависности (хемијске и нехемијске); Теоријски модели зависности и типови личности зависника. Психопатолошке тенденције као фактори ризика за појаву зависности; Психопатологија као резултат хроничне адикције; Паралелност поремећаја зависности и других менталних поремећаја: депресије, анксиозног поремећаја, биполарног поремећаја; антисоцијалног, граничног и нарцистичког поремећај личности; Зависност и суицидалност; Адиктивни феномени и делинквенција; Процена ризика рецидивизма на бази временског оквира у појављивању психопатологије и зависности; Импликације коморбидитета зависности и других психопатолошких феномена за терапијске приступе и превенцију.			
Литература 1. Букелић, Ј. (2000). <i>Социјална психијатрија</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. ISBN 86-17-11786-9 2. Радуловић, Д. (2013). Поремећаји зависности, психопатија и криминал у светлу налаза емпиријских студија. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 12(1), 119-139. ISSN 1452-7367 3. Радуловић, Д. (2014). <i>Психолошке основе поремећаја у понашању</i> (одабрана поглавља). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-047-4 4. Радуловић, Д. (2006). <i>Психологија криминала, психопатија и преступништво</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и Институт за криминолошка и социолошка истраживања. ISBN 86-83287-15-7 5. Симић, С. (2011). <i>Све о наркоманији</i> . Нови Сад: Агора. ISBN 978-86-6053-082-2			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 0	
Методe извођења наставе Предавања, обрада примера из клиничке и форензичке документације, анализа истраживачких налаза уз презентације студената, прикази случајева стручњака из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	50
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ ОСУЂЕНИХ			
Наставник: Горан С. Јованић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Социјална патологија, Криминологија са малолетничком делинквенцијом			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским основама и основним законитостима у професионалном оспособљавању осуђених у пеналним условима. Оспособљавање студената да на основу стечених знања о професионалном оспособљавању осуђених делују у процесу пеналне рехабилитације.			
Исход предмета Студенти добијају теоријску основу за разумевање процеса професионалног оспособљавања осуђених, организације затвора у циљу његове реализације, општих и посебних принципа и метода професионалног оспособљавања осуђених, препрекама за спровођење, специфичностима популације осуђених, оспособљавајући се тако за класификацију осуђених контролу рада и оцену ефеката професионалног оспособљавања у пеналним условима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниције, основни појмови и терминолошка разграничења, Тенденције у пеналном образовању, Образовне потребе осуђених, Радно ангажовање осуђених, Класификација осуђених и професионално оспособљавање; Испитивање образовних потреба осуђених, Повезаност претходног занимања и кривичног дела, Потребности за квалификацијом, доквалификацијом, преквалификацијом код осуђеног, Класификација осуђених плану професионалног оспособљавања, Области рада осуђених, Рад осуђених унутар установе и ван установе; Усаглашеност рада осуђених са потребама професионалног оспособљавања; Оцена рада осуђених; Утицај радног ангажовања на преквалификацију, погодности, награђивање, кажњавање, условни отпуст; Сертификат о обучености осуђених; Припрема за постпенални прихват, Међународна искуства, Професионално оспособљавање и реинтеграција осуђених. <i>Практична настава</i> Организација и реализација професионалног оспособљавања у затворским условима, Искуства у професионалном оспособљавању у пеналним условима, Критичка анализа ефеката појединих приступа у професионалном оспособљавању осуђених.			
Литература 1. Јованић, Г. (2008). Улога образовања у третману осуђених лица. У: Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 335-346). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-70-8 2. Јованић, Г. (2011). Транзиција затвора у транзицији друштва. У: Н. Глумбић, В. Вучинић (Ур.), Зборник радова V Међународног скупа <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 483-488). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-029-0 3. Јованић, Г. (2010). Потребности за третманом и његова реализација у пенитенсијарним условима. У: В. Жунић Павловић, М. Ковачевић Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 257-276). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-96-8 4. Илић, З., Јованић, Г. (2011). <i>Затвор и/или слобода под надзором</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (291 стр). ISBN 978-86-6203-007-8 5. Јованић, Г. (2011). Извршење казне затвора и друштвена криза. У: З. Исаиловић (Ур.), Зборник радова међународне научне конференције <i>Правни систем и друштвена криза</i> (стр. 477-494). Косовска Митровица: Правни факултет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. ISBN 978-86-6083-013-7 6. Јованић, Г. (2013). Третман осуђених са инвалидитетом у затвору. У: В. Жунић-Павловић (Ур.), Зборник радова VII међународног скупа <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр.159-168). Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-6203-045-0			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, посете пеналним установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	25
колоквијуми	20	усмени испит	25
семинар	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРАВА ОСУЂЕНИХ И ЊИХОВА ЗАШТИТА			
Наставник: Зорица Б. Поповић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са механизмима заштите права осуђених (пунолетних особа и малолетника осуђених на казну малолетничког затвора) на националном и на међународном нивоу, а посебно пред Европским судом за људска права, у условима када су исцрпљена сва правна средства за заштиту права у националним оквирима.			
Исход предмета Усвајање знања која ће се примењивати при имплементацији међународних стандарда о заштити права осуђених лица у релевантним институцијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Права осуђених и њихова заштита сходно Закону о извршењу кривичних санкција, Кључни међународни документи у области заштите права осуђених, Обавезујући и необавезујући карактер међународних докумената у области заштите права осуђених, Права осуђених и механизми заштите на наднационалном нивоу, Заштита права осуђених пред Европским судом за људска права. <i>Практична настава</i> Презентација најновије праксе Европског суда за људска права из домена права осуђених, а нарочито бројних случајева повреде члана 3. Европске Конвенције, тј. одредбе која се односи на забрану нечовечног и деградирајућег поступања у затворским условима према осуђеним особама.			
Литература 1. Кандић-Поповић, З. (1992). Ограничења права осуђених у условима затворског режима – међународни стандарди. <i>Анали Правног факултета у Београду</i> , 10(5), 389-402. ISSN 0003-2565-XL 2. Кандић-Поповић, З (2004). Члан 3. Европске Конвенције о људским правима и новија пракса Европског суда за заштиту људских права и основних слобода. <i>Истраживања у дефектологији</i> , 3(4), 213-223. ISSN 1451-3285 3. Кузминовић, И., Палибрк, Љ. (2012). <i>Установе за извршење кривичних санкција према малолетницима</i> . Београд: Хелсиншки одбор за људска права у Србији. http://www.helsinki.org.rs/serbian/doc/zatvori%20maloletnici.pdf 4. Кузминовић, И., Палибрк, Љ. (2012). <i>Затворски систем у Србији</i> . Београд: Хелсиншки одбор за људска права у Србији. http://www.helsinki.org.rs/serbian/doc/zatvori%20-%20mart%202012.pdf 5. Закон о извршењу кривичних санкција, Сл. гласник РС, бр. 85/05, 72/09 и 31/11 http://www.parlament.gov.rs/akti/doneti-zakoni/doneti-zakoni.1033.html 6. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Сл. гласник 85/05 http://www.parlament.gov.rs/akti/doneti-zakoni/doneti-zakoni.1033.html			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Презентације, интерактивно учешће студената у настави, дискусије о случајевима из праксе, писмени тестови, итд.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИМЕЊЕНО ПОЗОРИШТЕ У РАДУ СА ДЕЦОМ И ОМЛАДИНОМ			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Развојна превенција поремећаја понашања			
Циљ предмета Циљ предмета је стицање знања о основним појмовима, методологији, приступима и техникама примењеног позоришта у раду са децом и омладином, као и практично овладавање планирањем и вођењем драмског процеса.			
Исход предмета Оспособљеност студената да користе одређене технике примењеног позоришта у раду са децом и омладином, да самостално планирају и воде процес драмских радионица, да познају основна обележја и могућности примене појединих модела примењеног позоришта и да владају знањима о потенцијалним ефектима различитих драмских вежби и игара.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Примењено позориште (теоријске основе, методологија, принципи, модели, области примене). Позориште потлачених (позориште слика, форум театар, невидљиво позориште, легислативно позориште, позориште новина, дуга жеље). Плејбек театар. Импров театар. Позориште за развој. Позориште у образовању (процес драма, креативна драма). Позоришни перформанс (улично позориште, позориште заједнице). Драма терапија. Примењено позориште у Србији. <i>Практична настава</i> Драмска радионица (правила, драмски процес, презентација). Планирање драмског процеса (избор теме, креативни покрет, драмска разрада, звучна слика, костими, сценски простор, представа). Вођење драмског процеса (принципи, технике, фазе). Драмске технике (импровизација, играње улога, замена улога, пантомима, замрзнуте слике, статуе, огледала, флуидне скулптуре, хорски говор, вођена фантазија, причање прича, форум сцене, лутке, маске). Драмске игре и вежбе (сврха, поступак примене, очекивани ефекти).			
Литература 1. Бојовић, Д. (2010). <i>Више од игре – драмски метод у раду са децом</i> . (стр. 9-38). Београд: Центар за примењену психологију. ISBN 978-86-83797-82-0 2. Јочић, А. и сар. (2012). <i>Водич кроз креативни драмски процес</i> . Београд: Базарт. (стр. 11-88). ISBN 978-86-89125-00-9 3. Боал, А. (2004). <i>Позориште потлаченог</i> . Ниш: Просвета. (112 стр.) ISBN 86-7455-624-8			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Интерактивна настава, презентације, дискусионе групе, рад у малим групама, видео материјали, предавања гостујућих предавача из праксе, присуствовање драмским радионицама у наставним базама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	30		
семинарски рад	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 2			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: реализоване предиспитне обавезе из стручно-апликативних предмета четврте године основних академских студија			
Циљ предмета Практична примена знања и вештина из области оптометрије и ортоптике. Практична примена знања и вештина у области самосталног кретања и професионалне рехабилитације слепих и слабовидих особа.			
Исход предмета Обављањем стручне праксе студент примењује знања из области функционалног испитивања вида и остварује практични увид у поступке рехабилитације монокуларног и бинокуларног вида. У непосредном раду са слепим особама остварује се интегрално упознавање њихових потреба и начина примене различитих метода и техника у процесу стицања вештина и способности оријентације и самосталног кретања.			
Садржај предмета За сваког студента садржај стручне праксе ментор формира индивидуално у складу са потребама институције у којој студент борави и места на које је непосредно распоређен. Студент ће примењивати стечена знања из одабраних области специјалне едукације и рехабилитације особа са оштећењем вида у следећим условима: Пракса у клиничким условима: 1. Узимање офталмолошких, личних и породичних анамнестичких података. 2. Одређивање видне оштрине на близину и даљину код деце и одраслих. 3. Овладавање фокометријом. 4. Утврђивање бинокуларног статуса пацијента: симултана перцепција, фузија и стереоскопија, технике рефрактометрије. 5. Рад на рехабилитацији бинокуларног вида: вежбе за инсуфицијенцију конвергенције, антисупресиони тренинг и вежбе фузије код симптоматских хетерофорија и интермитентних девијација. Пракса у установама за слепе: 1. Израда индивидуалног тренинг програма оријентације и кретања. 2. Прилагођавање радног места потребама слепих људи. 3. Примена одговарајућих метода и техника кретања у затвореном и отвореном, познатом и непознатом простору у складу са потребама слепе особе. Примена заштитних техника приликом кретања слепих особа.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методе извођења наставе Писање дневника праксе у коме студент описује активности које је реализовао уз непосредну контролу ментора			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 2			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање практичних знања и вештина из области васпитања и образовања глувих и наглувих. Креирање индивидуалних образовних планова и програма и њихова имплементација у инклузивном окружењу.			
Исход предмета Припрема и реализација васпитно-образовних активности са глумом и наглумом децом, омогућава студенту да стечена знања о специфичностима перцептивног, моторичког и когнитивног развоја глуме и наглуве деце примени у пракси у школском, домском и инклузивном окружењу.			
Садржај предмета За сваког студента садржај стручне праксе ментор формира индивидуално у складу са планом и програмом школе и дома у времену боравка студента. Студент ће под непосредним руководством ментора примењивати стечена знања из одабраних васпитно-образовних области у следећим активностима: Пракса у домовима за глуме и наглуве ученике 1. Планирање и програмирање васпитно-образовног рада у домовима. 2. Реализација васпитних компоненти у оквиру васпитног рада у домовима у односу на узраст глуме и наглуве деце. 3. Вредновање васпитно-образовног рада у домовима. 4. Реализација васпитних компоненти у оквиру васпитног рада у домовима у односу на узраст глуме и наглуве деце. 5. Анализа васпитне ситуације у дому и дефинисање релевантних васпитних задатака. 6. Пружање индивидуалне помоћи глумим и наглумим ученицима у васпитном раду приликом израде домаћих задатака. 7. Индивидуални и групни рад у домовима. 8. Реализација слободног времена у домовима. 9. Евалуација и самоевалуација рада глуме и наглуве деце и омладине у домовима.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методе извођења наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 2			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ стручне праксе је да се студенти оструче за рад у области едукације и рехабилитације особа са моторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета Непосредна примена теоријских и практичних знања и вештина, оспособљавање студената за непосредан рад са особама са моторичким поремећајима у области едукације, третмана и професионалне рехабилитације.			
Садржај предмета Студенти бораве на одељењима установа (заводи, институти, клинике, болнице и школе) које су специјализоване за процену, хабилитацију, рехабилитацију и едукацију особа са моторичким сметњама и поремећајима. Упознају се са методама и техникама које се користе за процену степена и врсте сметњи и поремећаја, као и са методама и техникама професионалне рехабилитације деце и одраслих особа. Упознају се са свим фазама у процесу мултидисциплинарног приступа ометености, од анамнезе и тимског закључка до предлога за пробу и одређивање помагала, планирања хабилитације, рехабилитације и образовања. Упознају се специфичностима израде плана и програма ре/хабилитације у зависности од врсте и степена моторичког поремећаја/сметње, узраста (старости) детета/одраслих особа и општих способности. Упознају се и активно учествују у креирању подршке у оквиру Индивидуалног образовног плана за ученике са моторичким поремећајима, Индивидуалног транзиционог плана, као и у креирању различитих методских приступа у оквиру наставе вештина. Учествују у тимском раду и стичу вештине које су неопходне за самосталан стручни рад са децом и одраслим особама која се суочавају са тешкоћама проузрокованим моторичким сметњама и поремећајима.			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методe извођења наставе Демонстрација, рад уз надзор ментора, самостални рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Врста и ниво студија: Основне академске студије			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 2			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ стручне праксе је да се студенти упознају са моделима инклузивног образовања, могућностима и условима за реализацију; законским и подзаконским актима, системом подршке у инклузивном образовању, са методологијом креирања индивидуалних образовних планова и едукативних програма рада.			
Исход предмета Оспособљеност за пружање подршке ученицима са сензомоторичким сметњама у инклузивном образовању, учествовање у инклузивном тиму, израду индивидуалних образовних планова и едукативних васпитно-образовних програма рада у оквиру васпитно-образовних активности редовне школе и пружање подршке и помоћи наставницима и родитељима.			
Садржај предмета За сваког студента садржај стручне праксе ментор формира индивидуално у складу са планом и програмом школе у времену боравка студента. Студент ће под непосредним руководством ментора примењивати стечена знања из одабраних васпитно-образовних области у следећим активностима: <ul style="list-style-type: none"> - Планирање и пружање подршке у васпитно-образовном раду у зависности од врсте и степена ометености - Припрема и израда индивидуалних образовних планова у зависности од врсте и степена ометености - Анализа васпитних и образовних ситуација и дефинисање релевантних васпитних и образовних задатака - Индивидуални и групни рад - Вредновање ученичког и наставничког рада - Рад са наставницима и родитељима - Евалуација васпитно-образовних активности 			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:		Практична настава:
Методe извођења наставе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА 2			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета <p>Стицање знања и вештина из области превенције и третмана делинквентног и криминалног понашања. Упознавање са организацијом, начином функционисања и делокругом рада полицијских управа и установа за извршење кривичних санкција. Разумевање улоге и задатака специјалног педагога и оспособљавање за тимски рад. Примена стечених стручних знања и вештина у пракси.</p>			
Исход предмета <p>Студенти ће стећи знања о организацији и пословима полицијских управа и установа за извршење кривичних санкција; познавати релевантну законску нормативу; умети да препознају и објасне специфичности улоге и задатака специјалног педагога и других чланова стручног тима; познавати садржај и начин вођења документације; стећи практична знања и вештине из области остваривања безбедности људи и имовине, спречавања и откривања кривичних дела и њихових учинилаца; стећи практична знања и вештине из области извршења кривичних санкција.</p>			
Садржај предмета <p>Стручна пракса се обавља у полицијској станици, казнено-поправном заводу, окружном затвору, специјалној затворској болници, васпитно-поправном дому или Одељењу за третман и алтернативне санкције.</p> <p>1) Организација и начин функционисања установе; 2) Законска норматива; 3) Документација; 4) Улога специјалног педагога и других стручњака у тиму; 5) За студенте који обављају праксу у полицијској станици: правила криминалистичког поступања, припрема, планирање и примена криминалистичко-оперативних мера и поступака у спречавању и сузбијању делинквентног и криминалног понашања; 6) За студенте који обављају праксу у установама за извршење кривичних санкција: поступак процене, програмирање васпитно-корективног рада, рад са појединцем и васпитном групом и евалуација.</p>			
Литература			
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:	
Методe извођења наставе <p>Консултације, самосталан практичан рад</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50